

Rapport
2023:1

NHOs kompetansebarometer 2022

En kartlegging av NHOs medlemsbedrifters kompetansebehov i 2022

Kristoffer Rørstad, Pål Børing og Espen Solberg

NIFU

Rapport
2023:1

NHOs kompetansebarometer 2022

En kartlegging av NHOs medlemsbedrifters kompetanse-
behov i 2022

Kristoffer Rørstad, Pål Børing og Espen Solberg

Rapport 2023:1

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)
Adresse Postboks 2815 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Økernveien 9, 0653 Oslo.

Prosjektnr. 21357

Oppdragsgiver Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
Adresse Postboks 5250 Majorstuen, 0303 Oslo

Fotomontasje NIFU

ISBN 978-82-327-0587-0
ISSN 1892-2597 (online)

Copyright NIFU: CC BY 4.0

www.nifu.no

Forord

Denne rapporten presenterer resultatene fra NHOs kompetansebarometer for 2022. Dette er en undersøkelse av kompetansebehovene til NHOs medlemsbedrifter, og har vært gjennomført hvert år siden 2014. Prosjektet er gjennomført på oppdrag for Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

Rapporten viser medlemsbedriftenes kompetansebehov etter utdanningsnivåer og fagområder, og hvilke yrkesfag, fagskoleutdanninger og ingeniørtyper de har behov for. I årets barometer inngår også spørsmål om bedriftenes behov for lærlinger, IKT-utdanninger, en omfattende kartlegging av kompetanse for en grønn omstilling, og dessuten tallfesting av kompetansebehovet.

Hensikten med rapporten er å gi NHO innsikt i medlemsbedriftenes kompetansebehov og følge utviklingen over tid. NHOs kompetansebarometer er også ment å være ett av flere kunnskapsgrunnlag for dimensjonering av utdanningsbehovet til næringslivet.

Prosjektet er gjennomført av seniorrådgiver Kristoffer Rørstad (prosjektleder), forsker Pål Børing og forskningsleder Espen Solberg.

Oslo, februar 2023

Vibeke Opheim
direktør

Michael Spjelkavik Mark
forskningsleder

Innhold

Sammendrag	7
1 Innledning	11
1.1 Koronapandemiens betydning, og andre forhold	11
1.2 Metode og datainnsamling.....	12
1.3 Representativitet og svarprosenter	13
1.4 Rapportens oppbygning.....	18
2 NHO-bedriftenes udekkede kompetansebehov	20
2.1 Udekket kompetansebehov	20
2.2 Konsekvenser av udekket kompetansebehov	24
2.3 Strategier for å dekke kompetansebehovene	26
3 NHO-bedriftenes kompetansebehov	29
3.1 Bedriftenes behov for fagkompetanse.....	29
3.2 Bedriftenes behov for kompetanse etter utdanningsnivåer	32
3.3 Bedriftenes behov for kompetanse med yrkesfaglige utdanninger	38
3.4 Bedriftenes behov for fagskoleutdannede	42
3.5 Bedriftenes behov for ingeniører.....	45
3.6 Bedriftenes behov for IKT-kompetanse.....	48
4 Bedriftenes behov for lærlinger	54
4.1 Tallfesting av mangel på lærlinger	57
5 Rekruttering og tallfesting av kompetansemangel	62
6 Kompetansebehov for grønn omstilling	71
6.1 Kompetansebehov som følge av grønn omstilling.....	71
Referanser	83
Vedleggstabeller	84
Vedlegg Spørreskjema og invitasjonsepost	101
Tabelloversikt	116
Figuroversikt	119

Sammendrag

NHOs kompetansebarometer er en årlig kartlegging av medlemsbedriftenes kompetansebehov. Kartleggingen ble gjennomført for første gang i 2014, og årets kartlegging er dermed den niende i rekken. I årets utgave inngår svar fra i alt 4 686 bedrifter som tilsvarer en svarandel på 25,4 prosent. Noen hovedfunn fra undersøkelsen er oppsummert i dette sammendraget.

Fremdeles to av tre bedrifter som mangler kompetanse

I 2022 oppgir 65 prosent av bedriftene å ha et udekket kompetansebehov, hvorav 12 prosent sier at dette gjelder i stor grad. Sammenlignet med fjoråret, er dette ett prosentpoeng mindre, da rekordhøye 66 prosent av bedriftene oppga å ha et udekket kompetansebehov. At andelen bedrifter med et udekket kompetansebehov er på tilnærmet samme nivå, viser at bedriftene fremdeles sliter med å få tak i rett kompetanse.

I 2022 er det NHO Transports medlemsbedrifter som har størst andel udekket kompetansebehov med rundt 82 prosent. Videre er det flere landsforeninger hvor oppimot 70 prosent av medlemsbedriftene oppgir et udekket kompetansebehov. Dette gjelder blant annet Byggenæringens Landsforening, Abelia, Norsk Industri, Nelfo og Sjømat Norge. De fleste av disse har også hatt en stabil høy etterspørsel etter kompetanse de senere årene.

Størst udekket kompetansebehov har bedriftene i regionen NHO Arktis (75 prosent) og NHO Nordland (69 prosent). Deretter følger NHO Vestland (67 prosent) og NHO Viken Oslo (65 prosent). Lavest andel udekket kompetansebehov oppgis av bedriftene i Møre og Romsdal, Trøndelag, Innlandet og i Agder, alle med andeler mellom ca. 50 og 60 prosent. Et udekket kompetansebehov får konsekvenser for bedriftene, og 45 prosent av bedriftene som mangler kompetanse oppgir at de har tapt kunder og markedsandeler, og nesten like mange oppgir at de har skrinlagt eller utsatt utvidelse av virksomheten sin. Rundt 25 prosent sier også at de har måttet redusere virksomheten sin. Det var særlig medlemsbedriftene til NHO Service og Handel og Nelfo som opplevde at de tapte kunder og markedsandeler, hvor flere enn halvparten oppgav dette.

De to vanligste strategiene for å skaffe seg nødvendig kompetanse er enten gjennom kompetanseheving av dagens ansatte eller ved å ansette nye personer fra det norske arbeidsmarkedet, og oppgis av om lag 80 prosent av bedriftene (som har et udekket kompetansebehov). Videre oppgir rundt halvparten av bedriftene at de vil leie inn ekspertise for en periode, mens om lag 40 prosent vil outsource tjenester til andre. Som tidligere, er det minst aktuelt å ansette nye personer fra utlandet, som rundt 35 prosent oppgir. Denne fordelingen gjenspeiler i stor grad svarmønstrene fra tidligere årganger av barometeret.

Fremdeles stort behov for håndverksfag og ingeniør- og tekniske fag

Rundt halvparten av bedriftene oppgir at de har behov for kompetanse innenfor håndverksfag, og 30 prosent av bedriftene oppgir at behovet gjelder i stor grad. Videre oppgir 44 prosent av bedriftene at de har behov kompetanse innen ingeniør- og tekniske fag, og for 22 prosent gjelder dette i stor grad. Det tredje mest etterspurte fagområdet er samfunnsfag, juridiske fag og økonomiske og administrative fag. Sammenlignet med fjoråret, har etterspørselen etter disse tre fagområdene falt med noen prosentpoeng, men kompetanseønsket er fremdeles høyt etterspurt.

Videregående opplæring med yrkesfag er det mest etterspurte utdanningsnivået som mer enn 60 prosent ønsker. Deretter følger fagskoleutdannende som litt flere enn halvparten (51 prosent) har behov for. Til sammenligning var etterspørselen etter disse nivåene i fjor på henholdsvis 65 og 54 prosent, så behovet i år anses å være noe lavere. Når det gjelder høyere utdanning, er bachelorgrad mest etterspurt og ønsket av 44 prosent, mens andelen med behov for mastergrad er 35 prosent. Om lag 6 prosent oppgir et behov for doktorgrad. Sammenlignet med fjoråret holder dermed etterspørselen etter høyere utdanning seg stabilt.

Nesten halvparten mangler IKT-kompetanse

I årets barometer oppgir ca. 45 prosent at de har et udekket IKT-behov, og for 10 prosent gjelder det i stor grad. Dette er litt færre enn fjoråret, da 48 prosent oppgav et manglende IKT-behov. Andel bedrifter med manglende IKT-kompetanser varierer etter både landsforening og regioner, og store bedrifter har et større IKT-behov enn de mindre bedriftene. Mens ca. 75 prosent av de aller største, og 55 prosent av de nest største bedriftene har udekket IKT-behov, utgjør andelen som mangler IKT-kompetanse blant de med færre enn 10 ansatte, ca. en tredjedel. Manglende IKT-kompetanse er først og fremst knyttet til det å kommunisere og samarbeide på digitale plattformer, digital sikkerhet og administrative oppgaver.

Grønn omstilling krever mer kompetanse

I årets barometer har vi inkludert flere spørsmål som går nærmere inn på endrede kompetansebehov knyttet til grønn omstilling. Svarene viser for det første at en stor andel av NHO-bedriftene forventer endringer i virksomheten som følge av grønn omstilling. Men det er flere som tror på utvidelser (49 prosent) og endring av dagens oppgaver (56 prosent) enn de som antar at dagens virksomhet blir omstillet bort (27 prosent) eller nedskalert (16 prosent). Det er flest bedrifter innenfor transport- og offshoreorienterte bedrifter som forventer vesentlige endringer i forhold til dagens oppgaver. Den grønne omstillingen ser ut til å kreve noe høyere utdanningsnivå sammenliknet med det bedriftene oppgir av generelle kompetansebehov. Utover det er det stort samsvar mellom mønstrene i generelle kompetanse og mønstrene i «grønne kompetansebehov».

Halvparten er lærebedrifter og har et stort behov for lærlinger

Litt over halvparten av bedriftene (51 prosent) oppgir at de er lærebedrifter, dvs. tar inn lærlinger. Det er store forskjeller i andel bedrifter som er lærebedrifter blant landsforeningene, og størst andel lærebedrifter er det i Nelfo, Byggmesterforbundet og Norges Bilbransjeforbund (NBF). Lærebedriftene har anslått hvor mange lærlinger de har behov for etter utdanningsprogram, og basert på dette er det estimert en mangel på om lag 2 600 lærlinger. Landsforeningene som oppgir størst mangel på lærlinger er NHO Reiseliv, NHO Service og Handel, Byggenæringens Landsforening og Norsk Industri. Utdanningsprogrammene der lærlingmangelen er størst, er teknikk og industrifag, elektro og datateknologi, bygg- og anleggsteknikk og restaurant og matfag. Når bedriftene har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov, oppgis mangel på søkere og bedriftsinterne forhold som de to viktigste årsakene.

Tallfesting av kompetansemangelen

I underkant av halvparten av bedriftene, 46 prosent, oppgir at de ikke har klart å rekruttere noen til tross for behovet. Størst problem med å rekruttere oppgir medlemsbedriftene til NHO Transport, Byggenæringens Landsforening, Nelfo, Norges Bilbransjeforbund og NHO Reiseliv. Og videre er det bedriftene som befinner seg i Nord-Norge og i Agder, som har størst problemer. Bedriftene med rekrutteringsproblemer har også tallfestet sitt udekkede behov etter fagområder og utdanningsnivåer. På bakgrunn av disse tallene er det estimert et behov på om lag 38 000 nye ansatte. Det er beregnet størst kompetansemangel i Norsk Industri, NHO Service og Handel, Byggenæringens Landsforening og Nelfo. Det er videre estimert en kompetansemangel på om lag 18 600 innenfor håndverksfag og i overkant av 10 000 med kompetanse innen ingeniør- og tekniske fag. Vi har videre

estimert en mangel på rundt 12 400 med utdanning på videregående nivå, yrkesfag og 11 400 med fagskoleutdanning. Den estimerte mangelen for bachelorgrads-utdannende er anslått til om lag 7 500, mens mastergradsmangelen er noe lavere, rundt 6 300. Videre er det estimert en mangel på om lag 700 personer med doktorgrad.

1 Innledning

Denne rapporten er resultat av en kartlegging av NHOs medlemsbedrifter kompetansebehov for 2022. NIFU har siden 2014 gjennomført slike årlige kompetansebehovskartlegginger på oppdrag fra Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Denne kartleggingen er dermed den niende i rekken. Kompetansebehovet er kartlagt med hensyn til grad av behov, hvilke fagområder og utdanningsnivåer bedriftene har behov for, konsekvenser av manglende kompetanse og strategier for å dekke kompetansebehovene. Bedriftenes kompetansebehov er fremstilt på to måter, ved å oppgi andel bedrifter som har spesifikke kompetansebehov og tallfesting av behovene målt som antall nye personer. Årets undersøkelse har også kartlagt bedriftenes behov for lærlinger og tallfestet dette, IKT-behov og vurdering av endrede kompetansebehov som følge av grønn omstilling 7–10 år fram i tid. Denne rapporten er ment å være et bidrag til å gi innblikk i NHOs medlemsbedrifters kompetansebehov.

I undersøkelsen presenteres tallene *uvektet* for bedriftsstørrelse. Det innebærer at en bedrift representerer ett svar uavhengig av bedriftens størrelse i antall ansatte eller årsverk. Dette medfører at på overordnet nivå vil resultatene være farget av bedriftspopulasjonen i datagrunnlaget og hvordan landsforeningene er fordelt etter bedriftsstørrelse. Eksempelvis vil mange små bedrifters svar veie mye tyngre enn ett svar fra en stor bedrift, til tross for at kompetansebehovet til den store bedriften kan være langt større målt i antall sysselsatte. Av denne årsak viser vi resultatene for de alle fleste spørsmålene etter landsforening, og etter bedriftsstørrelse der det er vesentlige forskjeller i kompetansebehovene blant små og store bedrifter. Dette for å vise at landsforeningene har ulike kompetansebehov og at behovene er forskjellige for store og små bedrifter.

1.1 Koronapandemiens betydning, og andre forhold

I starten av 2022 og frem til påsketider var arbeidslivet preget av koronapandemien. Smittetallene økte og nådde en topp i februar, før de avtok i mars og sakte, men sikkert nærmest ebbet ut i april. Første del av året var det derfor mange arbeidsplasser som praktiserte hjemmekontor, og deler av næringslivet var preget

av at folk i stor grad var hjemme både på jobb og privat. Etter den offisielle gjenåpningen av samfunnet 12. februar 2022 har arbeidslivet gradvis vendt tilbake til normal virksomhet. Men usikkerheten og ettervirkningene har vært betydelige på flere områder. Blant annet har mange virksomheter vært hemmet av forsinkelser og økende priser i globale verdikjeder. Samtidig var det før sommeren rekordmange bedrifter som meldte om rekrutteringsproblemer i Navs bedriftsundersøkelse, spesielt innenfor bransjer med normalt sterkt innslag av utenlandsk arbeidskraft.

Utover høsten har imidlertid optimismen blitt snudd til usikkerhet. Høye strøm- og drivstoffkostnader har naturligvis påvirket mange bedrifter uavhengig av næringer, men spesielt bedrifter i transportnæringer og industribedrifter med et høyt kraftkonsum. I tillegg har samfunnet mer eller mindre vært preget av krigen i Ukraina som har forsterket mange negative konsekvenser som for eksempel høye energi og drivstoffpriser, mindre mobilitet av arbeidstakere i Europa, færre og dyrere reiser, for å nevne noe.

Spørreundersøkelsen for årets NHO-barometer ble sendt ut i oktober 2022, altså midt i brytningstiden mellom optimisme og pessimisme. Resultatene må leses i lys av dette, selv om undersøkelsen ikke har spørsmål som direkte berører de ulike krisenes betydning.

Når vi ser på resultatene i årets barometer, er det fremdeles en høy andel som oppgir å ha et udekket kompetansebehov, og nesten på nivå med 2021. Det kan forstås som om at mange bedrifter fremdeles sliter med å få tak i folk med rett kompetanse. Et annet forhold som bidrar til at bedriftene sliter med å skaffe arbeidskraft, er den rekordlave arbeidsledigheten vi har i dag på om lag 3,3 prosent (desember 2022). Dette bidrar til økt konkurranse blant bedriftene for å få tak i ønsket kompetanse.

1.2 Metode og datainnsamling

Det elektroniske spørreskjemaet som er brukt i undersøkelsen ble utviklet i samarbeid mellom prosjektteamet i NIFU og oppdragsgiveren NHO. Selve datainnsamlingen ble i år gjennomført av NIFU, i motsetning til fjoråret da NHO selv stod på datainnsamlingen. Datainnsamlingen foregikk i perioden 18. oktober til 9. november, og det ble i alt sent fem påminnelser. Spørreskjemaet ble sendt ut til i alt 18 440 NHO-bedrifter¹ ved direktør, daglig leder eller HR-leder eller tilsvarende.

¹ NHO oppgir å ha mer enn totalt 30 000 medlemsbedrifter (www.nho.no). I dette medlemstallet kan det inngå både avdelinger og andre underenheter innenfor samme bedrift/foretak. Mange avdelinger og bedriften har også samme kontaktperson. I denne undersøkelsen har vi sendt spørreskjemaet til alle unike bedrifter med unike kontaktpersoner /epostadresser. Bedrifter som er lokalisert i flere regioner, har fått henvendelser per regioner, selv om samme person står som kontaktperson for flere avdelinger/filialer. Antall bedrifter som fikk tilsendt spørreskjemaet, er derfor betydelig lavere enn det totale medlemstallet NHO oppgir på sine sider.

Ved endt datainnsamling, hadde i alt 4 751 bedrifter besvart. Ufullstendige svar ble forkastet, og i analysene inngår i alt svar fra 4 686 bedrifter, som tilsvarer en svarandel på 25,4 prosent.

1.3 Representativitet og svarprosent

Tabell 1.1 og tabell 1.2 viser antall svar, svarandel per henholdsvis landsforening og NHO-region, samt hvor mye de utgjør av antall bedrifter som inngår i analysegrunnlaget. Fordelingen av bedrifter blant landsforeningene viser at svarandelene varierer fra 16 prosent hos NHO Luftfart til 39,4 prosent hos Offshore Norge. For de fleste andre landsforeningene er svarandelene rundt gjennomsnittet. Likevel er enkelte landsforeninger enten over eller underrepresenterte i utvalget. Landsforeningene med en høyere svarprosent enn gjennomsnittet, som blant andre Energi Norge, NHO Transport, Norsk Industri og Offshore Norge må kunne sies å være overrepresentert, mens landsforeningene NHO Luftfart, NHO Reiseliv, NHO Service og Handel er underrepresentert. Det er også store forskjeller i størrelsen på landsforeningene og hvor store andel den enkelte utgjør av analysegrunnlaget, målt som antall bedrifter. De fire største landsforeningene er Byggenæringens Landsforening, NHO Reiseliv, Norsk Industri og NHO Service og Handel, som alle utgjør mellom 13 og 15 prosent av datagrunnlaget, og samlet sett utgjør disse landsforeningene mer enn halvparten (ca. 55 prosent) av bedriftene i undersøkelsen. Resultatene av kartleggingen vil dermed være farget av kompetansebehovene til de største landsforeningene, mens de mindre landsforeningenes behov knapt vil være synlig. For å synliggjøre kompetansebehovene til den enkelte landsforening, vises derfor resultatene i stor grad per landsforening for de fleste spørsmål.

Nytt for årets barometer er at NHO Geneo er en ny landsforening. Denne landsforeningen organiserer bedrifter innenfor helse-, velferd- og oppvekstnæringen. Landsforeningen har rundt 1050 medlemsbedrifter og om lag 18 500 årsverk og ble stiftet mars 2022. Bedriftene som inngår i landsforeningen, er blant andre bransjeforeningen Legemiddelindustrien (LMI) og bedrifter innenfor helse- og velferdsbransjen i NHO Service og Handel og bedrifter som utvikler og leverer medisinsk utstyr.

Som i fjor inngår også bransjeorganisasjonen Byggmesterforbundet², som i flere fremstillinger vises sammen med landsforeningene. Bedriftene som inngår i Byggmesterforbundet, består hovedsakelig av profesjonelle byggefirmaer som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening. Byggmesterforbundet er i dag og frem til 1. april 2024 tilknyttet NHO, men ble bestemt fristilt fra NHO i mai

² Om Byggmesterforbundet (<https://byggmesterforbundet.no/om-oss/>) og status for Byggmesterforbundet i NHO (<https://byggmesterforbundet.no/nyheter/informasjon-om-ditt-medlemskap-i-byggmesterforbundet-og-nho/>)

2022. Siden bedriftene i Byggmesterforbundet også etterspør kompetanse som er viktig å kartlegge, har vi valgt å vise Byggmesterforbundet i tabeller og figurer sammen med landsforeningene i årets utgave av Kompetansebarometeret.

En oversikt over landsforeningene med antall medlemsbedrifter og årsverk eller antall sysselsatte, samt en kort beskrivelse av medlemsbedriftene er vist i tabell 1.3. Informasjonen er hentet fra landsforeningenes egne nettsider.

Tabell 1.1 Antall svar som inngår, bruttoutvalg, svarprosent og andel per landsforening

Landsforening	Antall svar	Antall utsendte	Svarandel	Andel landsforeningen utgjør
Abelia	429	1 647	26,0 %	9 %
Byggenæringens Landsforening	716	2 356	30,4 %	15 %
Energi Norge	118	350	33,7 %	3 %
Mediebedriftenes Landsforening	66	312	21,2 %	1 %
Nelfo	410	1 621	25,3 %	9 %
NHO Geneo	97	360	26,9 %	2 %
Byggmesterforbundet	71	320	22,2 %	2 %
NHO Logistikk og Transport	80	262	30,5 %	2 %
NHO Luftfart	12	74	16,2 %	0 %
NHO Mat og Drikke	286	1 010	28,3 %	6 %
NHO Reiseliv	644	3 216	20,0 %	14 %
NHO Service og Handel	610	2 856	21,4 %	13 %
NHO Sjøfart	12	44	27,3 %	0 %
NHO Transport	34	114	29,8 %	1 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	290	1 315	22,1 %	6 %
Norsk Industri	658	1 998	32,9 %	14 %
Offshore Norge	50	127	39,4 %	1 %
Sjømat Norge	103	458	22,5 %	2 %
Totalt	4 686	18 440	25,4 %	100 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Når det kommer til fordelingen blant NHO-regioner, er det en jevnere fordeling enn blant landsforeningene. Svarprosentene varierer fra om lag 24 prosent for Agder og Arktis, opp til rundt 27 prosent for Rogaland og Trøndelag.

Tabell 1.2 Antall svar som inngår, bruttoutvalg, svarprosent og andel per NHO-region

Landsforening	Antall svar	Antall utsendte	Svarandel	Andel regionen utgjør
NHO Agder	254	1 044	24,3 %	5 %
NHO Arktis	292	1 235	23,6 %	6 %
NHO Innlandet	417	1 498	27,8 %	9 %
NHO Møre og Romsdal	265	1 033	25,7 %	6 %
NHO Nordland	275	1 112	24,7 %	6 %
NHO Rogaland	390	1 440	27,1 %	8 %
NHO Trøndelag	456	1 665	27,4 %	10 %
NHO Vestfold og Telemark	346	1 422	24,3 %	7 %
NHO Vestlandet	547	2 190	25,0 %	12 %
NHO Viken Oslo	1 444	5 801	24,9 %	31 %
Totalt	4 686	18 440	25,4 %	100 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

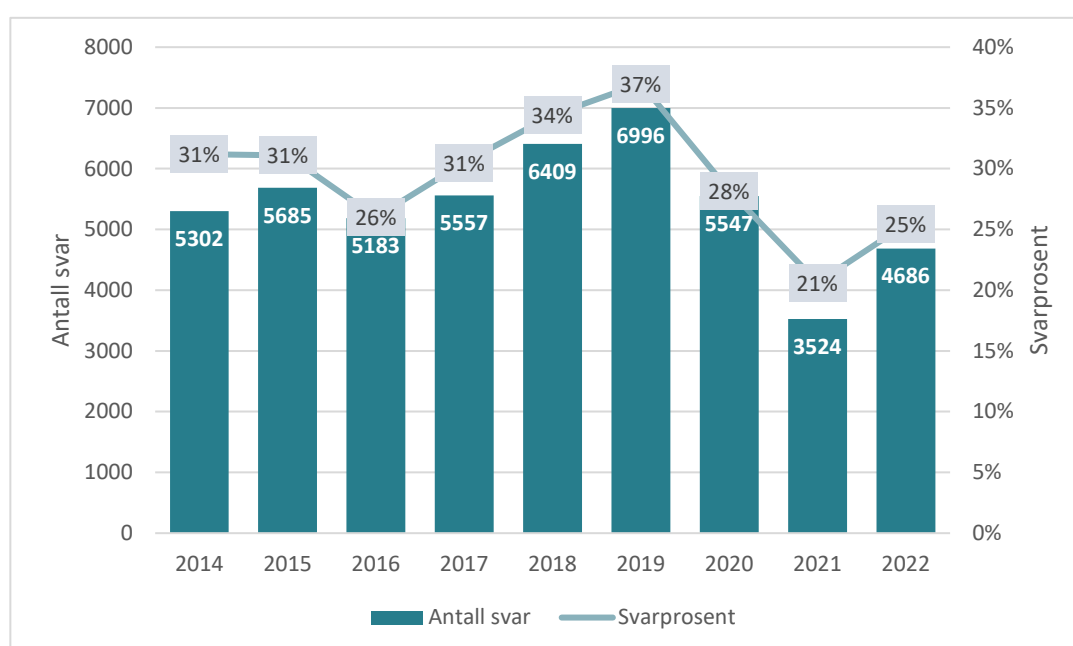
Tabell 1.3 Beskrivelse av NHOs landsforeninger, antall medlemsbedrifter og antall de selskaper/årsverk

Landsforening	Antall medlemsbedrifter	Antall årsverk	Beskrivelse
Abelia	2 762	60 622	Abelia er NHOs landsforening for kunnskaps- og teknologivirksomheter innen IKT, telekom, undervisning, forskning, konsulent/rådgivning, kreative næringer og ideelle organisasjoner.
Byggenæringens Landsforening	3 600	73 800	BNL er en paraplyorganisasjon for 14 bransjer (innenfor bygg) og er den tredje største landsforeningen i NHO.
Energi Norge	851	15 377	Energi Norge en landsomfattende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for hele energibransjen og har medlemmer i hele verdikilden fra energiproduksjon, nettselskaper, entreprenør, salg og rådgivning. Nytt navn er Fornybar Norge fra 1.1.2023.
Mediebedriftenes Landsforening	561	9 707	MBL er mediebedriftenes bransje- og utgiverorganisasjon og organiserer bl.a. avisbedrifter, trykkerier, fjernsynsselskaper, distribusjonsbedrifter, pressebyråer og reklamebyråer.
Nelfo	1 855	30 348	Nelfo organiserer elektro, e-kom og heisbedrifter.
NHO Geneo	1 540	19 416	NHO Geneo er ny i 2022 og favner bransjene innen helse- og velferdsnæringen, og består av tidligere Legemiddelindustrien (LMI) og helse- og velferdsbransjer i NHO Service og Handel, og Melanor.
Byggmesterforbundet	Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening med en bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer og består av tidligere medlemmer i BNL.
NHO Logistikk og Transport	516	11 183	NHO Logistikk og Transport er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for virksomheter innenfor transport, logistikk, spedisjon, lager og terminaldrift for bil-, sjø-, bane- og flyfrakt i Norge.
NHO Luftfart	241	8 501	NHO Luftfart er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for flyselskaper og andre luftfartsrelaterte virksomheter i Norge.
NHO Mat og Drikke	1 914	39 299	NHO Mat og drikke organiserer virksomheter innenfor mat- og drikkeproduksjon, skogbruk og tjenesteyting.
NHO Reiseliv	3 649	34 191	NHO Reiseliv er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge og jobber målrettet for å fremme interesser for norsk reiseliv. Organiserer overnatting, servering, opplevelser og kulturelle og kreative næringer.
NHO Service og Handel	7 233	85 146	NHO Service og Handel er nest størst målt i antall medlemmer og organiserer bransjer som arbeid/inkludering, bemanning og rekruttering, drift og service, sikkerhet, handel, frisør og velvære.
NHO Sjøfart	61	5 189	NHO Sjøfart er en kombinert arbeidsgiver- og bransjeforening som ivaretar medlemsrederienes interesser overfor fagforeninger, myndigheter og andre organisasjoner. Organiserer rederier, spedisjon og transport, skip/offshore og bemanning/rekruttering.
NHO Transport	271	10 800	Organiserer buss-selskaper, tog og drosjeselskapet og andre som driver med persontransportvirksomhet.
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	1 871	24 921	Interesseorganisasjon for foretak som driver bilvirksomhet eller bilrelatert virksomhet, og inkluderer bl.a. bilforhandlere og -verksteder, bilutleiefirmaer.
Norsk Industri	3 174	132 281	Største landsforening i NHO, målt i antall årsverk, og dekker alle bransjer og typer industribedrifter
Offshore Norge	252	33 846	Arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for selskaper som driver på norsk sokkel, og selskaper som driver med eller er leverdører til olje og gassvirksomhet, havbasert fornybar energiproduksjon. Tidligere Norsk olje og gass.
Sjømat Norge	844	19 344	Sjømat Norge er landsforeningen for fiskeri- og havbruksnæringen, og dekker verdikjeden fra fjord til bord i sjømatnæringen. Dekker fiskeindustri, havbruk, forproduksjon, biomarin industri, fiskehelse.

Kilde: NHOs medlemsregister. Tall per 1. februar 2023.

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Årets kartlegging med svar fra 4 686 bedrifter som tilsvarer en andel på 25,4 prosent, er den nest laveste i barometerets historie. Det er likevel en betydelig økning fra fjoråret, da svar fra ca. 3 500 bedrifter inngikk og en svarandel på 25 prosent, men et godt stykke unna toppåret 2019 da nesten 7 000 bedrifter, tilsvarende 37 prosent, inngikk i analysene. At svarprosenten har vært synkende siden 2019, har vi delvis tilskrevet koronapandemien ved at mange bedrifter faktisk har gått lei av å svare på undersøkelser og at undersøkelsen for mange ikke har vært like aktuell som tidligere. Figur 1.1 viser antall svar og svarprosent fra 2014 og til og med 2022, og viser dermed utviklingen over tid. Selv om trenden har vært synkende deltage siden 2019, er det likevel et lyspunkt at antall svar økte i 2022 fra fjoråret.

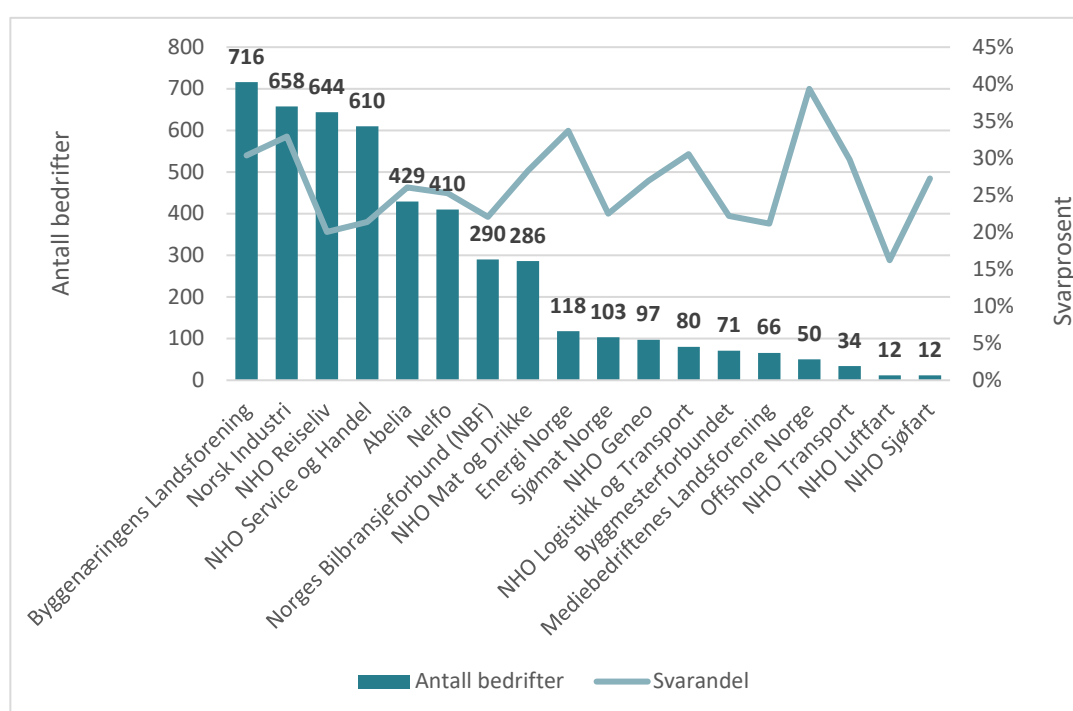

Figur 1.1 Antall bedrifter som har inngått i kartleggingene per år og svarandeler, 2014–2022.

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Figur 1.2 viser landsforeningens størrelser målt i antall bedrifter som inngår i kartleggingen, samt deres svarprosent for 2022. Som tidligere nevnt er det stor variasjon i størrelse blant landsforeningene. De fire største landsforeningene har mellom 610 og 716 bedrifter som inngår i kartleggingen, mens de fire minste har færre enn 50 bedrifter som inngår, og de to minste har færre enn 15 bedrifter. De fire største landsforeningene utgjør dermed mer enn halvparten av datagrunnlaget mens de fire minste utgjør mindre enn tre prosent. Ved fortolkning av resultatene må man huske på at en bedrift representerer ett svar uavhengig av størrelse, og at det er ulike størrelser på landsforeningene. Resultatene vil derfor være farget av de bedriftene som datagrunnlaget består av.

Avslutningsvis er det viktig å opplyse om at det i denne typer undersøkelser alltid vil være usikkerhet i resultatene, og at de må tolkes med varsomhet. Det vil eksempelvis generelt være slik at undersøkelser som kartlegger et spesifikt tema, så vil respondenter som er opptatt av temaet, være mer tilbøyelig til å besvare enn de som ikke er interessert. I denne undersøkelsen som kartlegger bedriftens kompetansebehov, er det rimelig å anta at flere bedrifter med udekket kompetansebehov besvarer i større grad enn de som har tilstrekkelig kompetanse. Av den grunn kan graden av udekket kompetansebehov være noe overrapportert. Siden vi har forutsatt at nettoutvalget er representativt og bruker dette til å beregne estimater for tallfesting av mangel av personal, er det viktig å understreke at disse estimatene er usikre og må anses som grove anslag.

Figur 1.2 Antall bedrifter som inngår i analysen og svarandeler per landsforening. (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

1.4 Rapportens oppbygning

Denne rapporten består av i alt seks kapitler og to vedlegg. Dette første kapitlet er en innledning om bakgrunn, metoder for datainnsamling, samt oversikter over representativitet og svarprosent. Kapittel 2 presenterer noen hovedresultater av bedriftenes udekkede kompetansebehov, konsekvensene av disse og bedriftenes strategier for å dekke disse. Kapittel 3 presenterer bedriftenes kompetansebehov

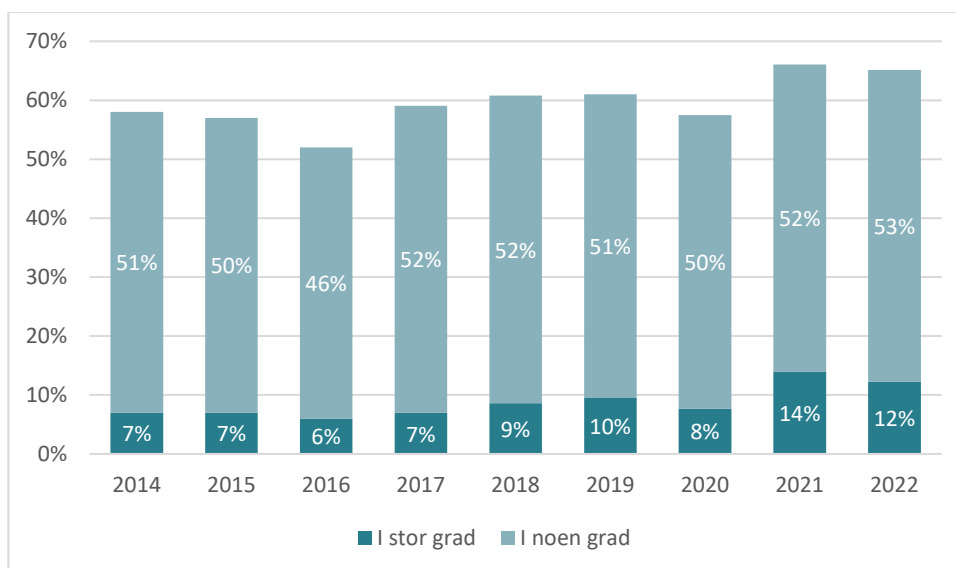
etter fagområder, utdanningsnivåer, typer av yrkesfag, fagskoleutdannende og ingeniørtyper. Kapittel 4 presenterer resultater om bedriftenes behov for lærlinger og en estimert tallfesting av lærlingmangelen. Kapittel 5 omhandler bedriftenes generelle kompetansebehov og en estimert tallfesting av dette, etter utdanningsnivå og fagområde. Kapittel 6 er rapportens siste ordinære kapittel som presenterer resultater fra delen som omhandler bedriftenes endrede kompetansebehov som følge av en grønn omstilling 7-10 år frem i tid. Rapporten har også to vedlegg, hvor vedlegg 1 består av et sett med vedleggstabeller med hovedsakelige tabeller som viser resultatene per NHO-region og økonomiske regioner. Vedlegg 2 viser spørreskjemaet som er brukt i datainnsamlingen.

2 NHO-bedriftenes udekkede kompetansebehov

Dette kapitlet viser resultater over NHOs medlemsbedrifters udekkede kompetansebehov for 2022 sammenlignet med tidligere år. Kompetansebehov kan forstås som mangel på arbeidskraft eller manglende kompetanse blant bedriftens ansatte. I denne sammenheng har vi lagt følgende definisjon til grunn: *kompetanse skal her forstås som summen av kunnskap og ferdigheter som man har tilegnet seg gjennom utdanning, arbeid og annen erfaring.*

2.1 Udekket kompetansebehov

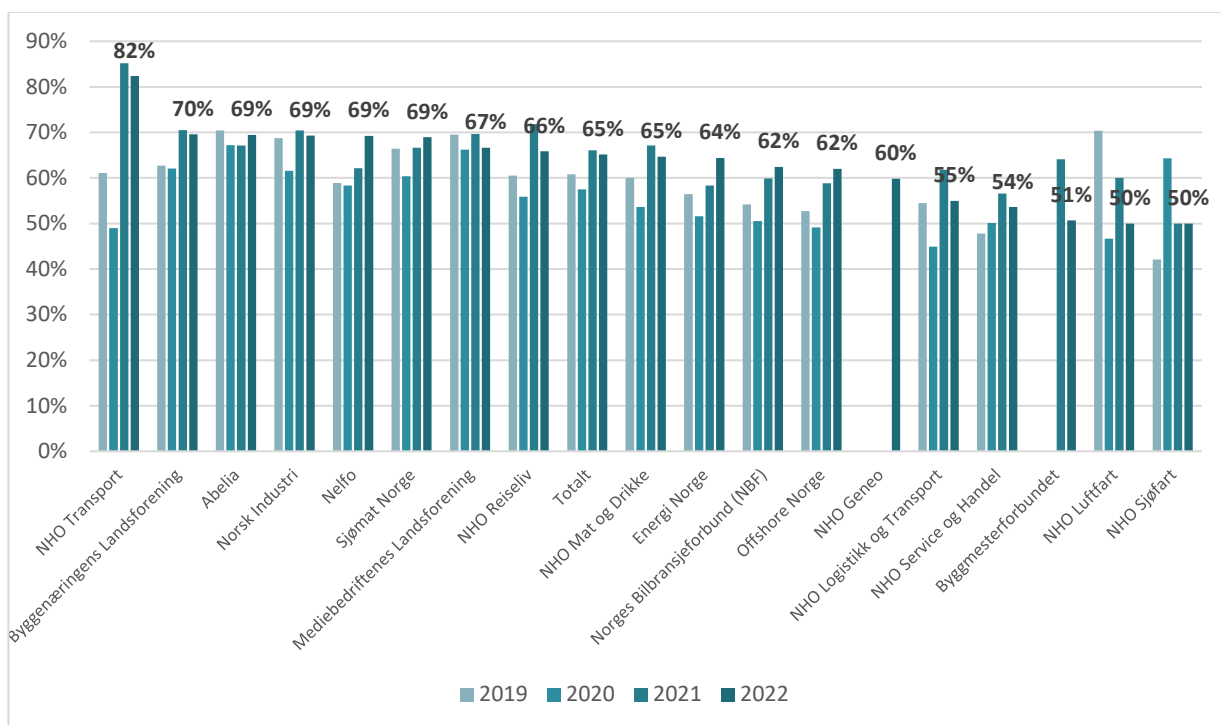
I 2022 oppgir 65 prosent av bedriftene å ha et udekket kompetansebehov, hvorav 12 prosent oppgir at dette gjelder i stor grad. Sammenlignet med fjoråret er dette ett prosentpoeng mindre, da rekordhøye 66 prosent av bedriftene oppga å ha udekket kompetansebehov. At andelen bedrifter med et udekket kompetansebehov er på tilnærmet samme nivå, viser at bedriftene fremdeles sliter med å få tak i rett kompetanse. Det er tidlig å konkludere, men det kan se ut til at mangel på kompetanse kan være en ettervirkning av koronapandemien, i hvert fall for noen bransjer. Svarene kan også reflektere en optimisme som i ettertid kan ha dempet seg eller til og med snudd. Sammenlignet med fjoråret faller andelen bedrifter som i stor grad har udekket kompetansebehov med to prosentpoeng, mens andel bedrifter som i noen grad har et udekket kompetansebehov øker med ett prosentpoeng. Sammenligner vi med tidligere år, er det økning for både stor grad og noen grad. Figur 2.1 viser andel bedrifter som i stor eller noen grad har et udekket kompetansebehov fra 2014 fram til i dag. Andelene som har svart i liten grad og ikke i det hele tatt, er ikke vist, men vil naturligvis være de resterende prosentandelene som ikke vises i figuren.

Figur 2.1 NHO-bedriftenes vurdering av i hvilken grad de har et udekket kompetansebehov for årene 2014–2022. (N i 2022=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Figur 2.2 viser andel bedrifter som i stor og noen grad har udekket kompetansebehov siste fire år, etter landsforening. I 2022 oppgir 82 prosent av NHO Transports medlemsbedrifter å ha et udekket kompetansebehov, og de lå også på topp med størst andel året før, og det var en klar økning siden 2020 da bare rundt halvparten av medlemsbedriftene i landsforeningen meldte om et udekket kompetansebehov. Videre er det flere landsforeninger hvor oppimot 70 prosent av medlemsbedriftene oppgir et udekket kompetansebehov. Dette gjelder blant annet Byggenæringens Landsforening, Abelia, Norsk Industri, Nelfo og Sjømat Norge. De fleste av disse har også hatt en stabil høy etterspørsel etter kompetanse. I den andre enden, med laveste andel udekkede kompetansebehov finner vi NHO Sjøfart, NHO Luftfart, Byggmesterforbundet, NHO Service og Handel og NHO Logistikk hvor rundt halvparten oppgir udekkede kompetansebehov. Som nevnt innledningsvis har enkelte landsforeninger svært få bedrifter i datagrunnlaget, og resultater for disse vil derfor være følsomme for svingninger. I den nye landsforeningen NHO Geneo oppgir 60 prosent av medlemsbedriftene å ha et udekket kompetansebehov.

Figur 2.2 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad har et udekket kompetansebehov, etter landsforening i 2019–2022. (N i 2022=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

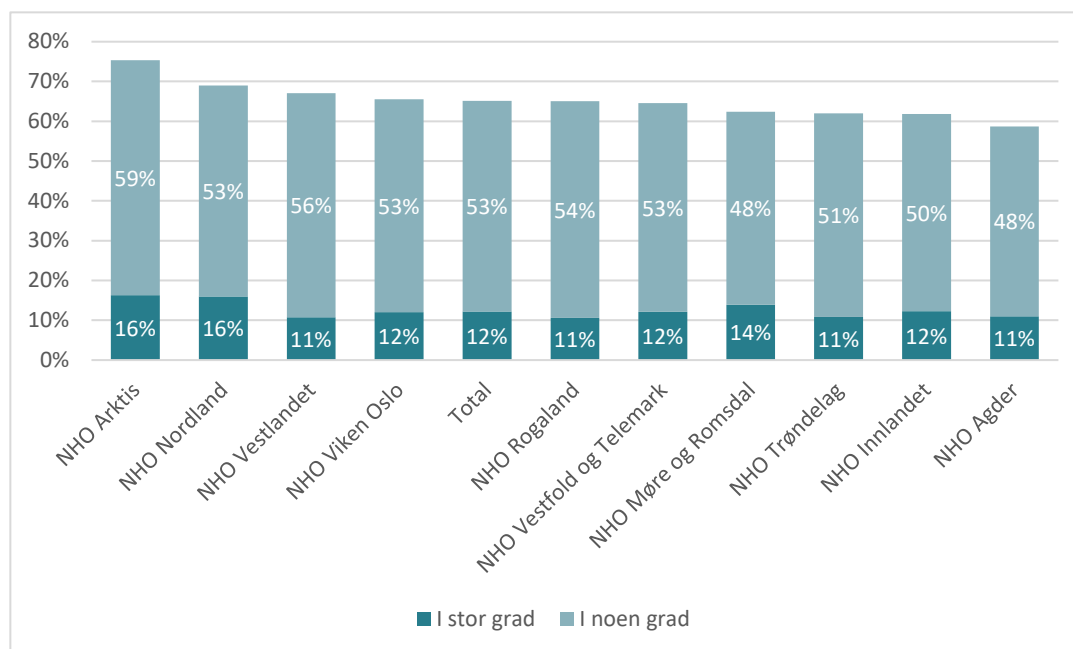
Note: Tidsserien vises for årene spørsmålet har inngått i spørreskjemaet, 2019 (N=6996), 2020 (N=5547), 2021 (N=3524) og 2022 (N=4686).

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Andel bedrifter med udekket kompetansebehov (i stor eller noen grad) etter NHOs regioner i 2022 er vist i figur 2.3. Størst udekket kompetansebehov har bedriftene i nord, regionen NHO Arktis (75 prosent) og NHO Nordland (69 prosent). Deretter følger NHO Vestland (67 prosent) og NHO Viken Oslo (65 prosent). Sammenlignet med tidligere år, har også bedriftene i nord, på Vestlandet og i Osloregionen vært bedriftene med høyeste andel udekkede kompetansebehov. Lavest andel udekket kompetansebehov oppgis av bedriftene i Møre og Romsdal, Trøndelag, Innlandet og i Agder, alle med andeler mellom ca. 50 og 60 prosent. Sammenligner vi med fjoråret, er det også noen endringer, blant annet at en del færre bedrifter i Møre og Romsdal oppgir å ha udekket kompetansebehov i dag, 62 prosent mot 73 prosent i 2021. En mer detaljert oversikt over områder med udekket kompetansebehov vises i vedleggstabell 1, som viser spørsmålet på økonomiske regioner³ som er et mellomnivå mellom fylke og kommune, og gir et mer detaljert bilde enn hva NHO-regionene (eller fylkene) gir. Her fremkommer det blant annet at det er store

³ Økonomisk region er en geografisk inndeling av Norge på et nivå mellom fylke og kommune. Inndelingen er foretatt av Statistisk sentralbyrå, og det finnes i alt 85 økonomiske regioner.

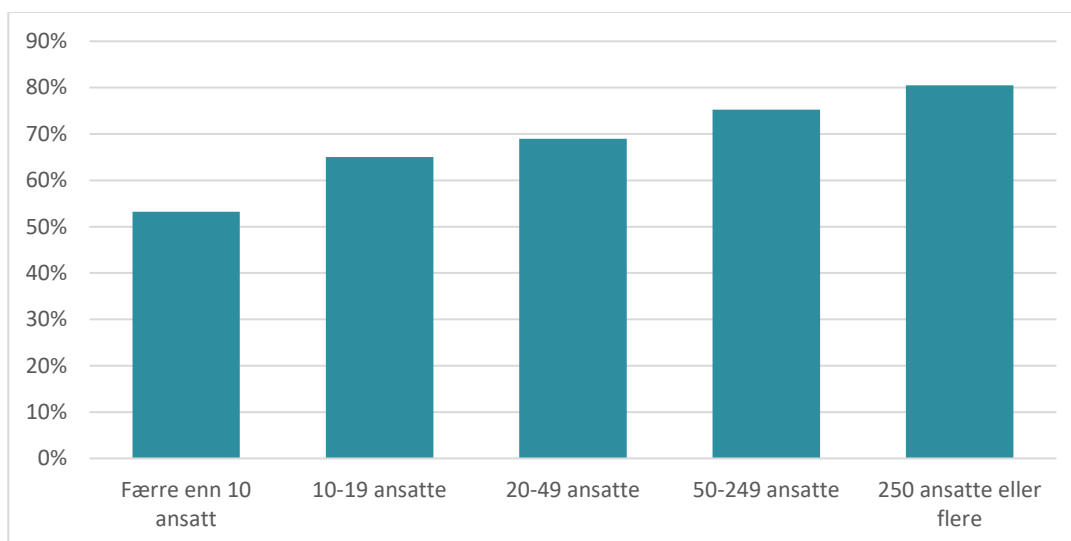
forskjeller mellom de ulike regionene, og blant annet at 70 prosent av bedriftene i Oslo i stor eller noen grad har et udekket kompetansebehov.

Figur 2.3 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad har et udekket kompetansebehov, etter NHO-regioner i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Figur 2.4 viser andel bedrifter som i stor eller noen grad har et udekket kompetansebehov etter bedriftsstørrelse, og viser at kompetansebehov øker i takt med bedriftenes størrelse. Mens bare litt flere enn halvparten av de minste bedriftene (med færre enn 10 ansatte) har et udekket kompetansebehov, oppgir hele 80 prosent av de største, med flere enn 250 ansatte, å ha udekket kompetansebehov. Selv om vi ofte har hørt at mindre bedrifter sliter mer enn de store bedrifter med å skaffe seg den rette kompetansen, er dette likevel som forventet. De store bedrifter sysselsetter langt oftere flere typer kompetanser og har også mer utskiftninger enn de mindre. De store bedriftene tar i bruk ny kompetanse i større grad enn de små. Dette kan være mulige forklaringer til at vi ser det mønsteret som vises i figur 2.4 på overordnet nivå.

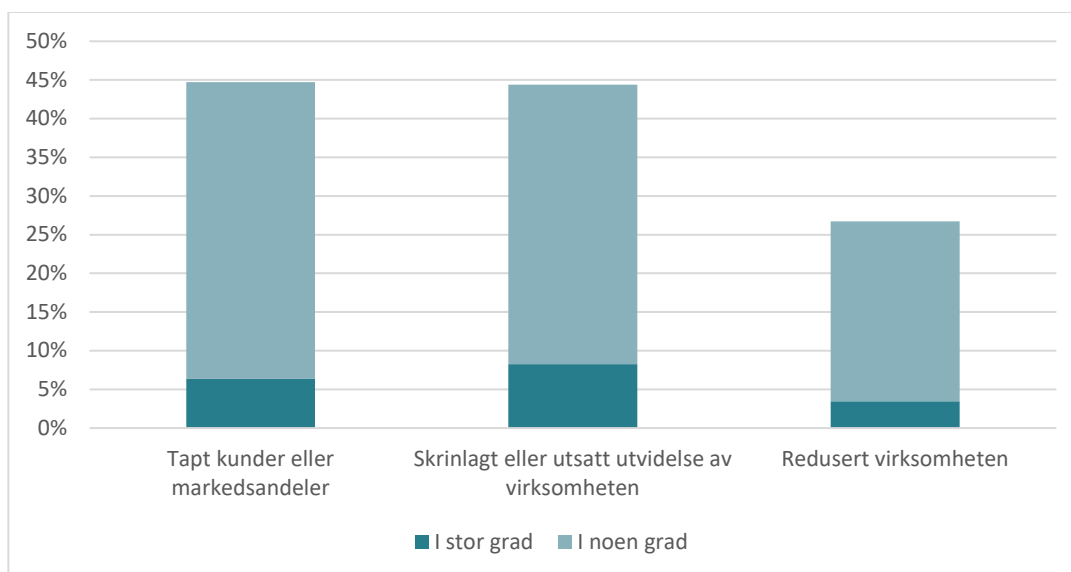

Figur 2.4 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad har et udekket kompetansebehov, etter bedriftsstørrelse i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

2.2 Konsekvenser av udekket kompetansebehov

Bedriftene som i stor eller noen grad har et udekket kompetansebehov fikk spørsmål om hvilke konsekvenser det har for dem. Blant disse drøyt 3 000 bedriftene oppgir om lag 45 prosent at de enten har tapt kunder eller markedsdeler og/eller skrinlagt eller utsatt utvidelse av virksomheten, som følge av manglede kompetanse. En del færre, ca. 27 prosent oppgir dessuten at de har måttet redusere virksomheten sin som følge av manglende kompetanse. Sammenligner vi med fjoråret, var bildet helt likt, og samme andel bedrifter oppga de samme konsekvensene.

Figur 2.5 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har tapt kunder, skrinlagt eller utsatt utvidelse eller redusert virksomheten, som følge av et udekket kompetansebehov i 2022 (N=3053).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet gikk kun til bedrifter som i stor eller noen grad oppgav å ha et udekket kompetansebehov.

Figur 2.6 viser hvordan de tre konsekvensene påvirket bedriftene etter landsforening i 2022. Høyest andel som tapte kunder og markedsandeler var blant NHOs Service og Handels og Nelfos medlemsbedrifter hvor henholdsvis 57 og 53 prosent oppga dette. Høyest andel som måtte skrinlegge eller utsette en utvidelse av sin virksomhet var bedrifter i NHO Transport og Nelfo, samt Abelia og NHO Geneo, hvor flere enn halvparten oppga det, som følge av å ikke ha tilstrekkelig kompetanse i bedriften. Bedriftene som i størst grad måtte redusere virksomheten sin på grunn av manglende kompetanse fant vi blant NHO Reiseliv, hvor i underkant av 40 prosent oppga dette.

Figur 2.6 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har tapt kunder, skrinlagt eller utsatt utvidelse eller redusert virksomheten, som følge av et udekket kompetansebehov i 2022, etter landsforening (N=3053).

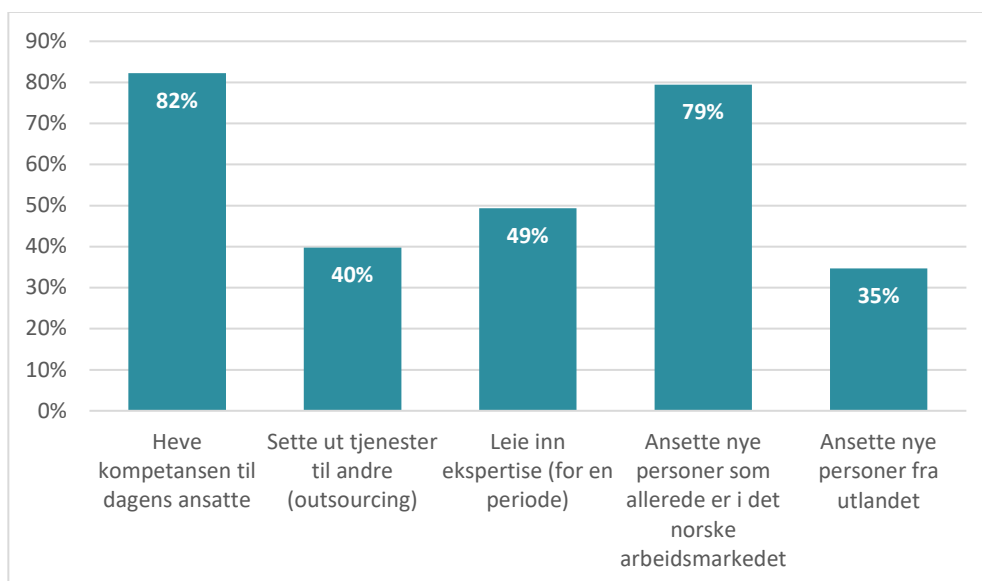
Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet gikk kun til bedrifter som i stor eller noen grad oppgav å ha et udekket kompetansebehov.

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

2.3 Strategier for å dekke kompetansebehovene

Bedriftenes strategier for å dekke sine kompetansebehov er vist i figur 2.7. Den mest utbredte strategien er å heve kompetansen til de som allerede er ansatt i bedriften. Rundt 80 prosent av bedriftene med udekket behov svarer dette. Nesten like mange (79 prosent) oppgir at de vil ansette nye personer fra det norske arbeidsmarkedet. Videre oppgir rundt halvparten av bedriftene at de vil leie inn ekspertise for en periode, mens om lag 40 prosent vil outsource tjenester til andre. Den minst foretrukne metoden, som om lag 35 prosent har oppgitt, er å ansette nye personer fra utlandet. Denne fordelingen gjenspeiler i stor grad svarmønstrene fra tidligere årganger av barometeret. Det forventes for øvrig at dette kan endre seg framover, spesielt når det gjelder å leie inn personale, da nye regler som forbyr innleie trer i kraft fra 1. april i år.

Figur 2.7 NHO-bedriftenes strategier for å dekke kompetansebehovene sine, etter strategi i 2022 (N=3053).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet gikk kun til bedrifter som i stor eller noen grad oppgav å ha et udekket kompetansebehov.

Tabell 2.1 viser bedriftenes strategier for å dekke inn kompetanse fordelt på landsforening. Vi ser at det å heve kompetansen til de ansatte og ansette nye fra det norske arbeidsmarkedet, oppgis av et stort flertall innenfor samtlige landsforeninger. Men å leie inn ekspertise for en periode varierer som strategi blant landsforeningene. Innleie av personale er særlig utbredt medlemsbedriftene til Energi Norge, NHO Sjøfart, NHO Luftfart, Offshore Norge, NHO Transport og NHO Geneo hvor rundt 70-85 prosent oppgir å benytte seg av denne formen. Når det gjelder å ansette personer fra utlandet, oppgir litt flere enn halvparten blant medlemsbedriftene til NHO Reiseliv og NHO at det er aktuelt. Også blant industribedriftene i Norsk Industri og Offshore Norge oppgir rundt 45 prosent at de vil ansette personer fra utlandet, som er mer enn hva gjennomsnittet oppgir.

Fra og med april 2023 endres som nevnt reglene for adgangen til å leie av arbeidskraft. Endringen innebærer et forbud mot å leie inn personale fra bemanningsforetak ved midlertidig behov. I praksis vil det da kun være lov med å leie inn fra bemanningsbyråer ved bruk av vikarer. Men midlertidig ansettelse vil være lov når det gjelder sesongarbeid i for eksempel reiseliv, ekstrahjelper, prosjektarbeid i tidsavgrenset arbeid, vikariater og ved åremål. Siden bruk av innleie av personale er en mye benyttet metode for å skaffe kompetanse, og oppgis som en aktuell strategi blant halvparten av bedriftene, er det forventet at denne innstrammingen i regelverket vil kunne bli problematisk for mange bedrifter fremover. Det er i hvert fall nærliggende å anta at mange bedrifter, spesielt de som i dag har prosjekt-

baserte og tidsbegrensede oppdrag og arbeidsoppgaver, vil måtte finne andre metoder for å skaffe seg den nødvendige kompetansen, når de har behov for det.

Tabell 2.1 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad vil gjennomføre tiltak for å skaffe bedriften tilstrekkelig kompetanse, etter tiltak i 2022. (N=3053)

Landsforening	Heve kompetansen til dagens ansatte	Sette ut tjenester til andre (outsourcing)	Leie inn ekspertise (for en periode)	Ansette nye personer som allerede er i det norske arbeidsmarkedet	Ansette nye personer fra utlandet
Abelia	83 %	50 %	57 %	83 %	38 %
Byggenæringens Landsforening	86 %	41 %	48 %	80 %	26 %
Energi Norge	88 %	63 %	75 %	87 %	18 %
Mediebedriftenes Landsforening	91 %	39 %	41 %	61 %	9 %
NHO Geneo	81 %	31 %	66 %	84 %	21 %
Byggmesterforbundet	83 %	61 %	50 %	81 %	25 %
NHO Logistikk og Transport	84 %	39 %	43 %	73 %	20 %
NHO Luftfart	100 %	67 %	83 %	67 %	50 %
NHO Mat og Drikke	84 %	34 %	38 %	70 %	38 %
NHO Reiseliv	75 %	30 %	47 %	75 %	53 %
NHO Service og Handel	67 %	25 %	28 %	73 %	32 %
NHO Sjøfart	67 %	17 %	83 %	100 %	33 %
NHO Transport	79 %	64 %	68 %	82 %	43 %
Nelfo	86 %	38 %	50 %	78 %	13 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	83 %	19 %	29 %	82 %	36 %
Norsk Industri	89 %	53 %	64 %	88 %	46 %
Offshore Norge	81 %	52 %	71 %	84 %	45 %
Sjømat Norge	87 %	61 %	66 %	85 %	35 %
Totalt	82 %	40 %	49 %	79 %	35 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet gikk kun til bedrifter som i stor eller noen grad oppgav å ha et udekket kompetansebehov.

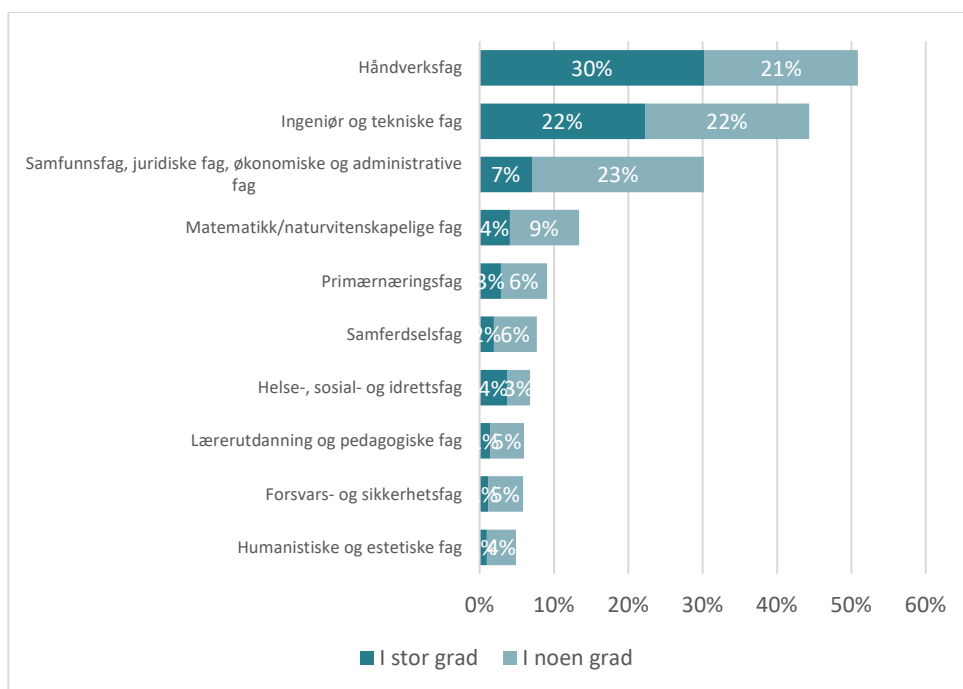
Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

3 NHO-bedriftenes kompetansebehov

I dette kapitlet beskrives NHOs medlemsbedrifters kompetansebehov etter utdanninger med hensyn til fagområder og utdanningsnivåer. I tillegg viser vi hvilke videregående yrkesfaglige utdanningsprogrammer, fagskoleutdanninger og ingeniørtyper bedriftene oppgir å ha behov for. Resultatene er for det meste vist per landsforening og NHOs regioner.

3.1 Bedriftenes behov for fagkompetanse

I 2022 oppgir ca. halvparten av bedriftene at de i stor eller noen grad har behov for kompetanse innenfor håndverksfag, og 30 prosent av bedriftene oppgir at behovet gjelder i stor grad. Videre oppgir rundt 45 prosent av bedriftene at de har behov kompetanse innen ingeniør og tekniske fag, 22 prosent oppgir dette i stor grad. Det tredje mest etterspurte fagområdet, er samfunnsfag, juridiske fag og økonomiske og administrative fag. At mange bedrifter etterspør fag innenfor disse fagområdene er ikke overraskende, da de både inkluderer mange administrative yrker og dekker flere fagfelt.

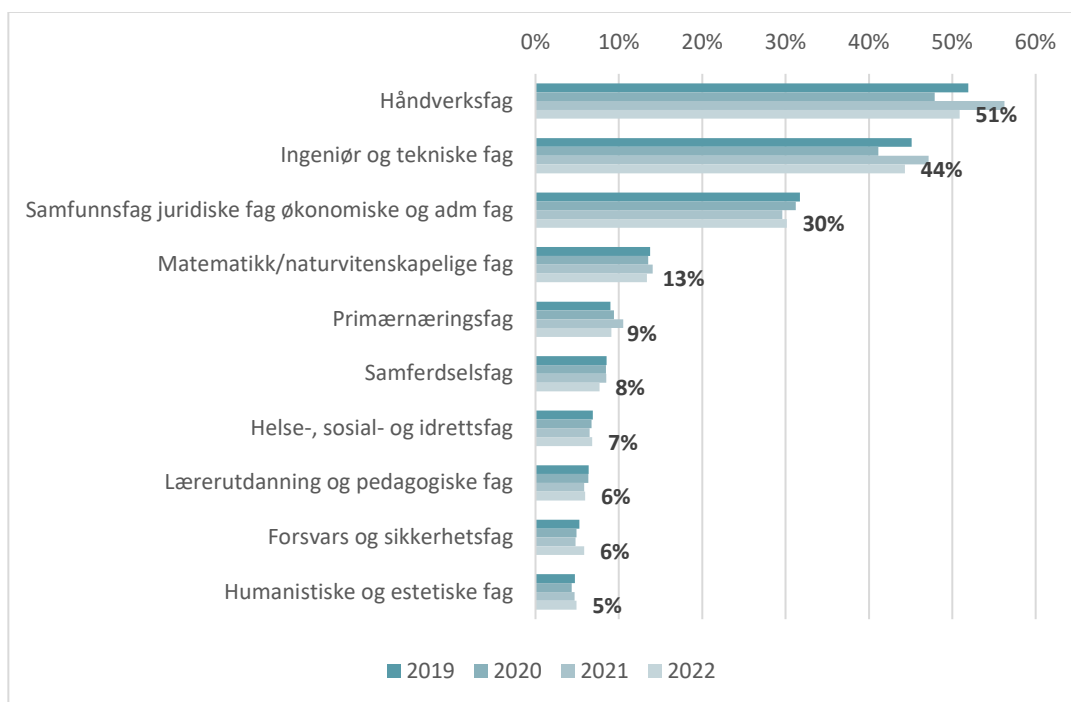

Figur 3.1 Andel bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse, etter fagområder i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Utdanninger innenfor naturvitenskapelige og matematiske fag, etterspørres av langt færre, om lag 30 prosent av bedriftene og kun fire prosent har i stor grad behov for slike fag. De øvrige fagene på listen er det færre enn 10 prosent som etterspør.

Hvordan utviklingen i etterspørselen etter de ulike fagområdene har vært de siste fire årene, er vist i figur 3.2. Den viser at etterspørselen etter håndverksfag og ingeniør- og tekniske fag har falt med tre til fire prosentpoeng fra fjoråret, og den har ellers variert rundt henholdsvis 50 prosent og 45 prosent. Etterspørselen av de øvrige fagene har vært mer stabile over hele perioden, og det er små utslag i på dette nivået.

Figur 3.2 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for følgende fagkompetanse i 2019–2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Hvilke fag de ulike landsforeningene har behov for er vist i detalj i tabell 3.1. som viser andel bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse innenfor samtlige av de ti fagområdene. Tabellen kan leses både på kryss og tvers, og gir da svar på hvilke landsforeninger som har behov for et bestemt fagområde, eller hvilke fagområder en landsforening har behov for.

Tabell 3.1 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for følgende fagkompetanse, etter landsforeninger i 2022. (N=4686)

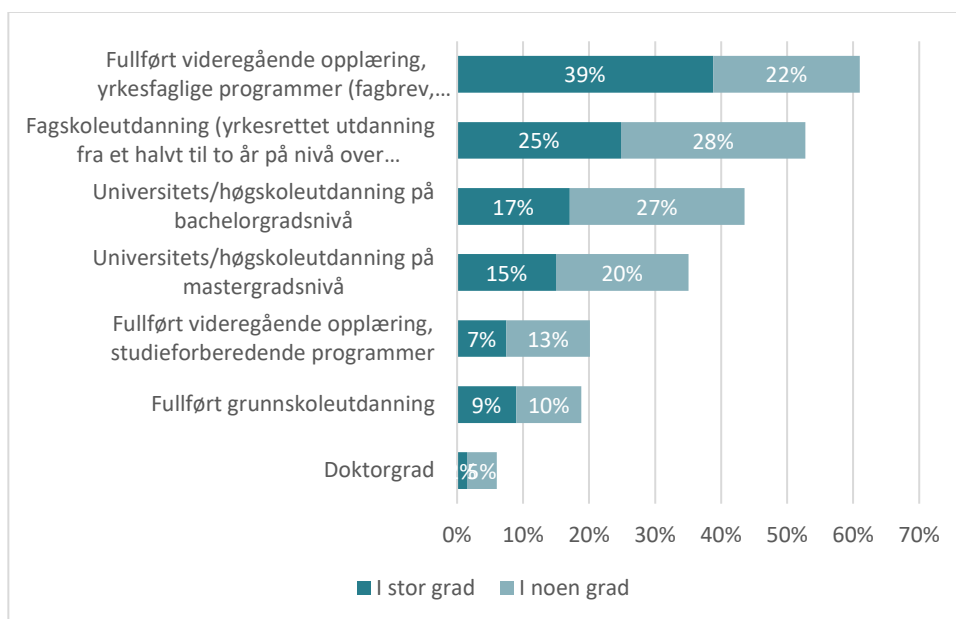
Landsforening	Forsvars- Og sikkerhetsfag	Helse-, sosial- og idrettsfag	Humanistiske og estetiske fag	Lærerutdanning og pedagogiske	Matematikk/naturvitenskap	Ingeniør og tekniske fag	Håndverksfag	Primærnæringsfag	Samferdselsfag	Samfunnsfag, juridiske fag,
Abelia	15 %	15 %	15 %	16 %	31 %	53 %	10 %	6 %	6 %	55 %
Byggenæringens Landsforening	2 %	1 %	2 %	1 %	9 %	60 %	75 %	3 %	7 %	24 %
Energi Norge	19 %		2 %	1 %	39 %	82 %	47 %	3 %	8 %	45 %
Mediebedriftenes Landsforening	8 %	5 %	26 %	11 %	15 %	21 %	8 %	6 %	8 %	44 %
NHO Geneo	1 %	78 %	7 %	28 %	12 %	14 %	6 %	3 %	1 %	32 %
Byggmesterforbundet	1 %				3 %	55 %	79 %			18 %
NHO Logistikk og Transport	11 %	1 %	1 %	3 %	4 %	18 %	15 %	15 %	54 %	40 %
NHO Luftfart	25 %	8 %			8 %	58 %	17 %		33 %	17 %
NHO Mat og Drikke	4 %	8 %	3 %	1 %	16 %	27 %	43 %	35 %	8 %	30 %
NHO Reiseliv	4 %	6 %	4 %	6 %	4 %	8 %	40 %	12 %	5 %	27 %
NHO Service og Handel	3 %	15 %	9 %	15 %	6 %	18 %	52 %	9 %	6 %	28 %
NHO Sjøfart	8 %				42 %	75 %	33 %		42 %	50 %
NHO Transport	6 %	3 %		6 %	6 %	24 %	12 %	3 %	76 %	35 %
Nelfo	6 %	1 %	1 %	2 %	5 %	67 %	81 %	3 %	4 %	17 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %	42 %	66 %	5 %	9 %	20 %
Norsk Industri	8 %	1 %	3 %	2 %	24 %	72 %	57 %	5 %	7 %	30 %
Offshore Norge	18 %	2 %	2 %		44 %	80 %	20 %	4 %	6 %	38 %
Sjømat Norge	5 %	1 %	5 %	4 %	35 %	66 %	47 %	57 %	8 %	49 %
Total	6 %	7 %	5 %	6 %	13 %	44 %	51 %	9 %	8 %	30 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

3.2 Bedriftenes behov for kompetanse etter utdanningsnivåer

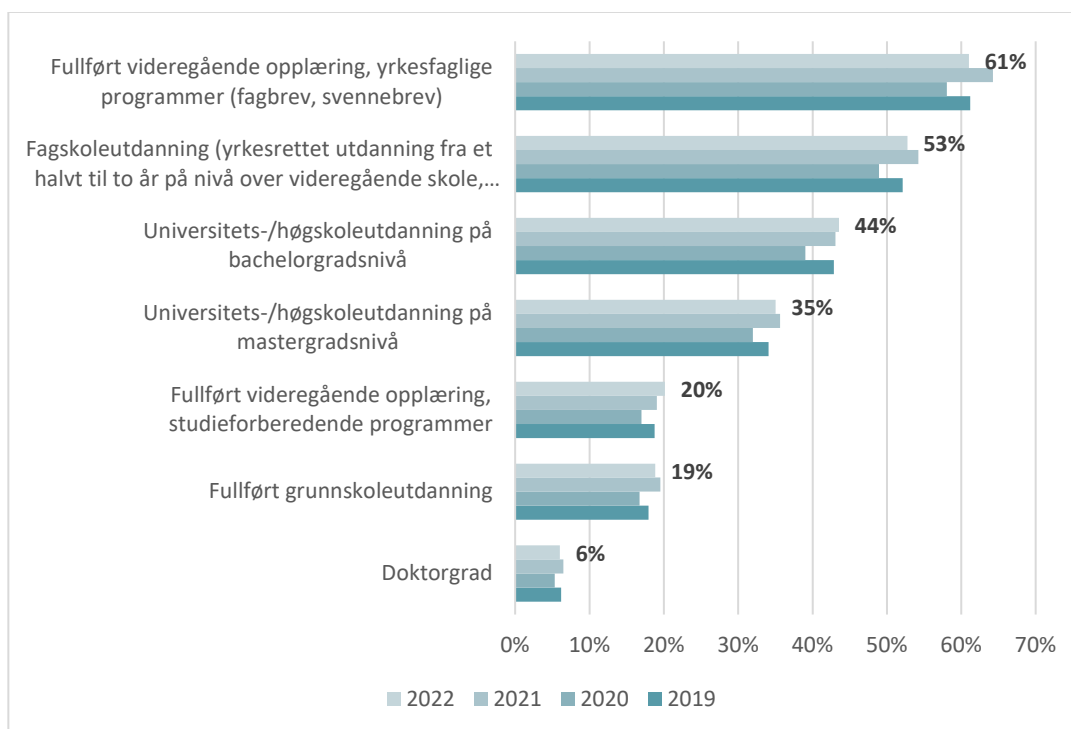
Bedriftenes kompetansebehov etter utdanningsnivåer er vist i figur 3.3. Som de tidligere årene er videregående opplæring med yrkesfaglige utdanningsprogrammer mest etterspurt og ønsket av 61 prosent. Som det andre mest etterspurte utdanningsnivået følger så fagskoleutdannende som 53 prosent av bedriftene etterspør. Høyere utdanning på bachelorgradsnivå er etterspurt av 44 prosent, som dermed er mer etterspurt enn personer med mastergrad som 35 prosent oppgir å ha behov for.

Figur 3.3 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Sammenlignet med tidligere år, ser vi en liten nedgang i andel bedrifter som etterspør både yrkesfag og fagskoleutdanning med et par prosentpoeng, mens andel som etterspør bachelorgradsutdannede er stabil, jf. figur 3.4. Andel bedrifter som har behov for doktorgradskompetanse utgjør seks prosent i 2022, og er da på samme nivå som tidligere.

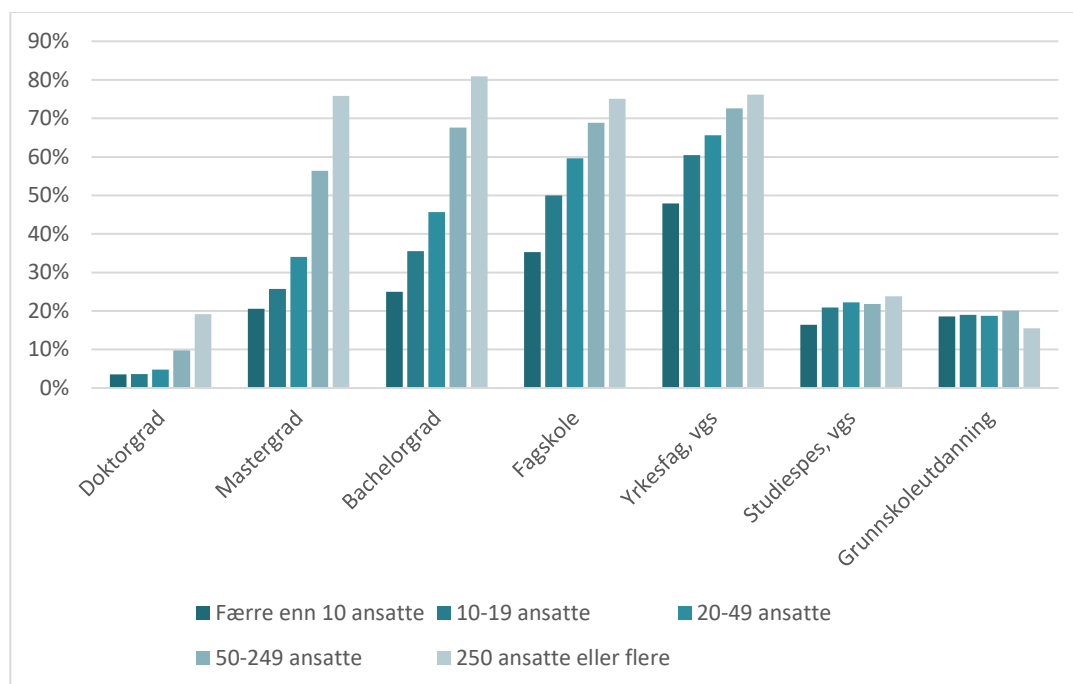

Figur 3.4 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer for årene 2019–2022.

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Når vi ser på behovet etter kompetanse etter ulike utdanningsnivåer etter bedriftsstørrelser, er det tydelig at flere av de store bedriftene i større grad etterspør kompetanse på høyere nivå enn de mindre bedriftene gjør. Dette er et mønster vi ser spesielt i etterspørsel etter høyere grads kompetanse. Eksempelvis har 70-80 prosent av de største bedriftene behov for kompetanse på mastergrads og bachelorgradsnivå, mens kun om lag 20 prosent av de minste med færre enn 10 ansatte har det samme behovet. Også når det gjelder etterspørselen etter de fagskoleutdannede og yrkesfaglige utdanning ser vi til en viss grad et tilsvarende mønster. Etterspørselen etter doktorgradskompetanse øker også med bedriftsstørrelse og 20 prosent av de største bedriftene oppgir å ha behov for personer med doktorgrad.

Figur 3.5 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer, etter bedriftsstørrelse i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Tabell 3.2 er ny av året, og viser bedriftenes etterspørsel etter kompetanse på ulike utdanningsnivåer etter hvilke sentralitetsindekser kommunen de er lokalisert i har. Sentralitetsindeks er en indeks laget av Statistisk sentralbyrå (SSB) som gir et mål for kommunes sentralitet, og deles inn i seks indekser hvor 1 har de mest sentrale kommuner, mens 6 da består av de minst sentrale kommunene i Norge. Indeksen sier noen om reisetid til arbeidsplasser og servicefunksjoner fra alle bebodde grunnkretser. De mest sentrale kommuner er Oslo og de omkringliggende kommunene, da de tilhører samme arbeidsmarked.

Bedriftenes etterspørsel etter kompetanse etter utdanningsnivå og sentralitetsindeks, viser et lignende mønster som vi ser i bedriftsstørrelse. Dess mer sentral en kommune er, jo større er etterspørselen etter høyere grads kompetanse. Dette gjelder spesielt etterspørselen etter doktorgrad der 10 prosent av bedriftene i Oslo og omkringliggende kommuner etterspør dette utdanningsnivået. Og samme trend gjelder også for mastergrad og bachelorgrad, desto mer sentral kommunene bedriftene befinner seg i, jo større behov. Derimot er bildet det motsatte når det gjelder etterspørselen etter fagskoleutdannede og videregående utdannede, som synker i takt med sentralitetsindeksen, slik at etterspørselen er større utenfor de store byene og de omkringliggende regionene, enn i den er i mindre sentrale områder.

Tabell 3.2 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer, etter sentralitetsindeks i 2022 (N=4686).

Sentralitetsindeks	Doktorgrad	Mastergrad	Bachelorgrad	Fagskoleutdanning	Videregående opplæring, yrkesfag
01	10 %	47 %	53 %	47 %	48 %
02	7 %	37 %	45 %	52 %	60 %
03	6 %	36 %	42 %	52 %	61 %
04	4 %	27 %	39 %	56 %	69 %
05	3 %	30 %	39 %	55 %	65 %
06	5 %	26 %	38 %	59 %	71 %
Total	6 %	35 %	44 %	53 %	61 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Landsforeningenes etterspørsel etter utdanningsnivåer er vist i tabell 3.3 som viser andel bedrifter som i stor eller noen grad har behov for de ulike utdanningsnivåene, og gir dermed detaljert informasjon om hvilke utdanningsnivåer de ulike landsforeningene har. Tabellen tydeliggjør også forskjeller mellom landsforeningene, og spesielt hvilke som hvilke av dem som større grad etterspør høyere nivå kompetanse som master- og doktorgradskompetanse. Selv om det samlede behovet for doktorgradskompetanse er på seks prosent, har henholdsvis 28 og 23 prosent av medlemsbedriftene til Offshore Norge og Abelia oppgitt et doktorgradsbehov. Videre har de samme landsforeningene også det største behovet for mastergradskompetanse, men får i tillegg selskap av Energi Norge, NHO Geneo, Norsk Industri og Sjømat Norge, hvor mer enn halvparten etterspør mastergradskandidater.

Tabell 3.3 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer, etter landsforening i 2022 (N=4686).

Landsforening	Doktorgrad	Mastergrad	Bachelorgrad	Fagskole	Yrkesfag, vgs	Studieforberedende, vgs	Grunnskole-utdanning
Abelia	23 %	73 %	65 %	27 %	16 %	7 %	6 %
Byggenæringens Landsforening	1 %	33 %	42 %	64 %	74 %	18 %	16 %
Energi Norge	10 %	68 %	74 %	58 %	52 %	5 %	2 %
Mediebedriftenes Landsforening	6 %	50 %	58 %	24 %	21 %	12 %	11 %
NHO Geneo	16 %	67 %	74 %	34 %	28 %	13 %	12 %
Byggmesterforbundet		18 %	31 %	51 %	75 %	4 %	14 %
NHO Logistikk og Transport	4 %	28 %	51 %	45 %	50 %	30 %	30 %
NHO Luftfart	8 %	50 %	58 %	75 %	58 %	25 %	25 %
NHO Mat og Drikke	4 %	32 %	42 %	48 %	56 %	23 %	25 %
NHO Reiseliv	1 %	15 %	27 %	46 %	64 %	37 %	37 %
NHO Service og Handel	2 %	22 %	32 %	42 %	62 %	24 %	23 %
NHO Sjøfart		42 %	75 %	100 %	75 %	17 %	25 %
NHO Transport		35 %	32 %	41 %	79 %	32 %	26 %
Nelfo	2 %	19 %	36 %	67 %	77 %	14 %	9 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	0 %	8 %	17 %	59 %	79 %	25 %	20 %
Norsk Industri	12 %	53 %	61 %	67 %	68 %	17 %	16 %
Offshore Norge	28 %	66 %	58 %	44 %	30 %		
Sjømat Norge	11 %	53 %	58 %	72 %	68 %	21 %	20 %
Total	6 %	35 %	44 %	53 %	61 %	20 %	19 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Når vi ser på kompetansebehov etter både fagområder og utdanningsnivåer, er dette vist i tabell 3.4. Tabellen kan leses både på kryss og tvers og viser da både hvilke utdanningsnivåer og de ulike fagområdene er ønsket, men også det motsatte; hvilke fagområder man har behov for ulike utdanningsnivåer. Bedriftene oppgir blant annet at doktorgradskompetanse er mest etterspurt innenfor ingeniør og tekniske fag og matematikk/naturvitenskap. Videre er mastergradskompetanse hovedsakelig ønsket innenfor ingeniør og tekniske fag og samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag. Men det fremkommer også at ingeniør og tekniske fag er mer etterspurt med bachelorgradskompetanse (ca. 25 prosent) enn de er med mastergradskompetanse (21 prosent). Videre er håndverksfag mest etterspurt med fagskolekompetanse (36 prosent) foran videregående skole nivå (26 prosent).

Tabell 3.4 Andel NHO-bedrifter med behov for kompetanse, etter fagområder og utdanningsnivåer i 2022 (N=4686).

Fagområder	Doktor-grad	Master-grad	Bachelorgrad	Fagskoleutdanning	Videregående opplæring
Forsvars- og sikkerhetsfag	0 %	3 %	4 %	3 %	11 %
Helse-, sosial- og idrettsfag	1 %	3 %	5 %	4 %	12 %
Humanistiske og estetiske fag	0 %	2 %	4 %	3 %	12 %
Lærerutdanning og pedagogiske fag	0 %	2 %	5 %	3 %	11 %
Matematikk/naturvitenskapelige fag	3 %	9 %	7 %	3 %	10 %
Ingeniør og tekniske fag	3 %	21 %	25 %	19 %	10 %
Håndverksfag	2 %	2 %	7 %	36 %	26 %
Primærnæringsfag	0 %	1 %	3 %	7 %	12 %
Samferdselsfag	0 %	2 %	4 %	5 %	12 %
Samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag	1 %	16 %	17 %	5 %	9 %

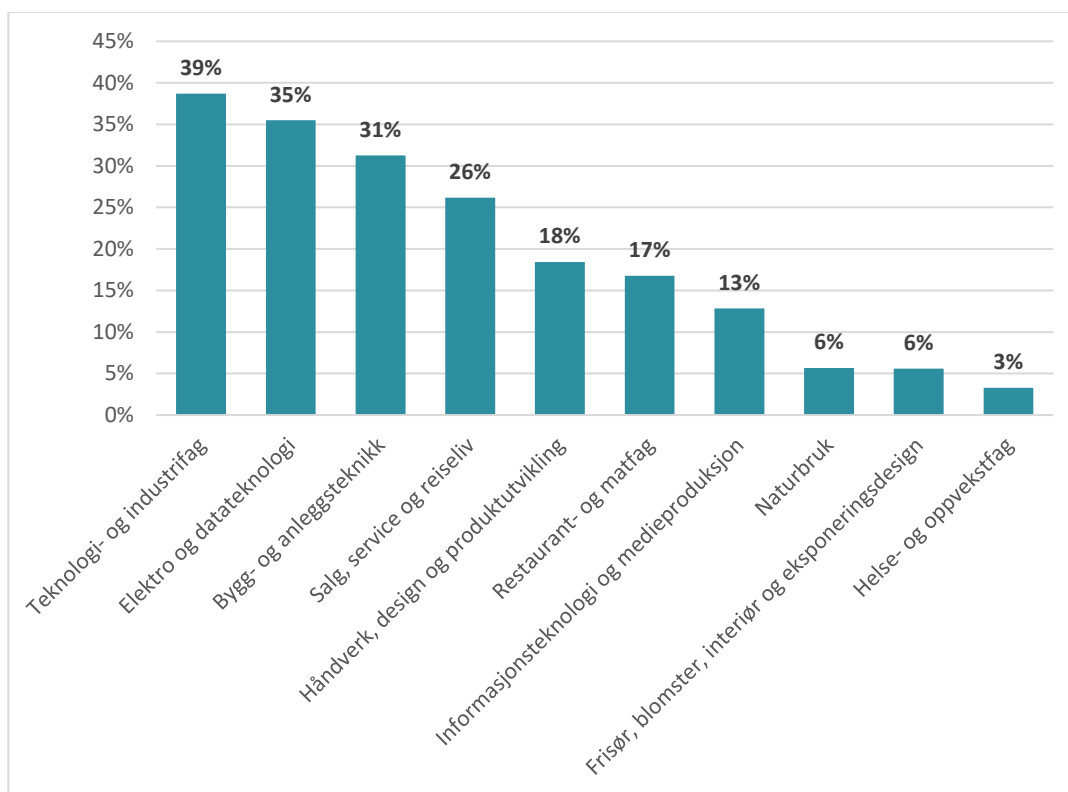
Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

3.3 Bedriftenes behov for kompetanse med yrkesfaglige utdanninger

Blant de 4 686 NHO-bedriftene som inngår i analysen, har totalt 67 prosent av bedriftene oppgitt at de enten har behov for håndverksfag eller yrkesfaglig kompetanse i stor eller noen grad. Disse bedriftene har fått et oppfølgingsspørsmål om hvilke yrkesfaglige utdanningsprogrammer de har behov for.

Figur 3.6 viser at blant bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, har flest bedrifter oppgitt at de har behov for utdanningsprogrammer som teknologi- og industrifag (39 prosent), elektro og datateknologi (35 prosent) og bygg- og anleggsteknikk (31 prosent). Disse tre yrkesfaglige utdanningene var også de mest etterspurte i fjorårets undersøkelse: teknologi- og industrifag på topp, og om lag like mange som etterspurte elektro og datateknologi og bygg- og anleggsteknikk.

I årets undersøkelse har færrest bedrifter oppgitt at de har behov for yrkesfaglige utdanningsprogrammer som helse- og oppvekstfag (3 prosent), frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (6 prosent) og naturbruk (6 prosent). Den samme rekkefølgen gjaldt også for fjorårets undersøkelse. Resultatene avspeiler også i stor grad bedriftene som inngår i NHO og hvilke næringer de tilhører og hvilke kompetanser disse etterspør.

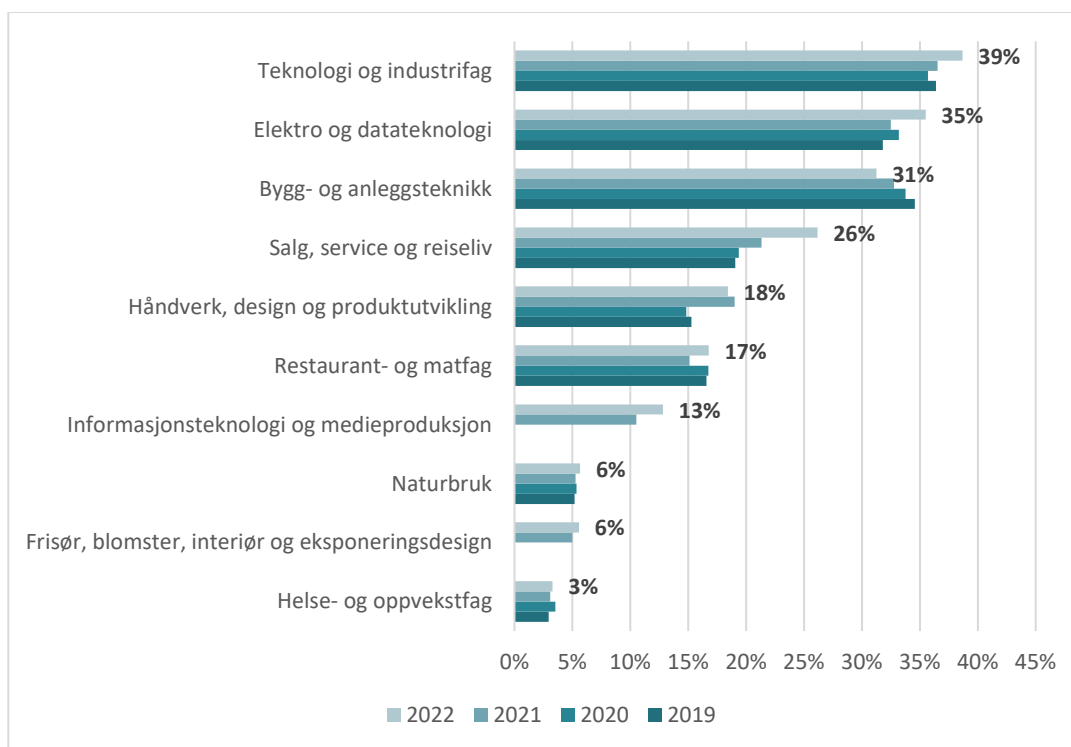

Figur 3.6 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter yrkesfaglige utdanningsprogram i 2022 (N=3158).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Figur 3.7 viser andelen NHO-bedrifter som hadde behov for yrkesfaglige utdanninger i perioden 2019–2022, etter yrkesfaglig utdanningsprogram. Vi ser av figuren at andelen bedrifter som hadde behov for teknologi- og industrifag og elektro og datateknologi har vist en oppadgående trend i denne perioden. Andelen bedrifter som hadde behov for bygg- og anleggsteknikk har derimot avtatt, mens andelen bedrifter som hadde behov for salg, service og reiseliv har økt. Når det gjelder de yrkesfaglige utdanningsprogrammene som færrest bedrifter hadde behov for i 2019–2022, fremgår det av figuren at behovet for helse- og oppvekstfag og naturbruk har vært noenlunde stabilt de siste fire årene.

I 2020 kom det en ny inndeling av i alt ti utdanningsprogrammer, som først ble tatt inn i fjorårets utgave av kompetansebarometeret. Enkelte utdanningsprogrammer er dermed nye for de to siste årene, og disse har vi derfor ikke tall for tidligere år. Utdanningsprogrammene frisør-, blomster-, interiør- og eksponeringsdesign, og informasjonsteknologi og medieproduksjon er nye, men fagene inngikk tidligere i programmet design og håndverk/medieproduksjon.

Figur 3.7 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter yrkesfaglig studieretning i 2019–2022 (N=3158).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Tabell 3.5 viser andelen NHO-bedrifter som hadde behov for yrkesfaglige utdanninger i 2022, etter både landsforening og yrkesfaglig utdanningsprogram. Vi ser av tabellen at andelen bedrifter som hadde behov for teknologi- og industrifag er høyest for NHO Sjøfart og Offshore Norge, men denne andelen er også relativt høy for Sjømat Norge og Norsk Industri. Andelen bedrifter som hadde behov for elektro og datateknologi er høyest for Nelfo, Energi Norge og NHO Luftfart, mens for bygg- og anleggsteknikk er andelen høyest for Byggmesterforbundet og Byggenæringens Landsforening. NHO Reiseliv har høyest andel bedrifter som hadde behov for restaurant- og matfag og salg, service og reiseliv, men NHO Transport har også en relativt høy andel bedrifter som hadde behov for salg, service og reiseliv.

Med utgangspunkt i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene som færrest bedrifter hadde behov for i 2022, finner vi at NHO Geneo har høyest andel bedrifter som hadde behov for helse- og oppvekstfag. Videre hadde NHO Service og Handel høyest andel bedrifter som hadde behov for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign, mens Sjømat Norge har høyest andel som hadde behov for naturbruk.

Tabell 3.5 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter landsforening og studieprogrammer 2022 (N=3158).

Landsforening	Bygg- og anleggsteknikk	Elektro og datateknologi	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	Håndverk, design og produktutvikling	Helse- og oppvekstfag	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	Naturbruk	Restaurant- og matfag	Salg, service og reiseliv	Teknologi- og industrifag
Abelia	27 %	55 %	5 %	18 %	16 %	44 %	7 %	8 %	31 %	45 %
Byggenæringens Landsforening	82 %	17 %		27 %		6 %	2 %	1 %	8 %	29 %
Energi Norge	44 %	87 %		6 %	1 %	31 %	8 %		8 %	55 %
Mediebedriftenes Landsforening		27 %		7 %		27 %			27 %	27 %
NHO Geneo	4 %	25 %		4 %	75 %	14 %		7 %	14 %	18 %
Byggmesterforbundet	97 %	3 %		14 %		2 %		0 %	3 %	2 %
NHO Logistikk og Transport	7 %	26 %				26 %		0 %	36 %	45 %
NHO Luftfart	0 %	71 %				43 %			43 %	71 %
NHO Mat og Drikke	13 %	26 %	1 %	15 %	3 %	11 %	29 %	42 %	26 %	42 %
NHO Reiseliv	10 %	8 %		10 %	2 %	12 %	6 %	81 %	74 %	5 %
NHO Service og Handel	26 %	20 %	39 %	25 %	11 %	13 %	2 %	14 %	28 %	21 %
NHO Sjøfart	11 %	33 %		11 %		33 %		11 %	22 %	89 %
NHO Transport	7 %	25 %		0 %		25 %			71 %	39 %
Nelfo	17 %	95 %		5 %		6 %			5 %	24 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	4 %	38 %		20 %		7 %			38 %	74 %
Norsk Industri	24 %	46 %		27 %	1 %	19 %	2 %	1 %	15 %	80 %
Offshore Norge	12 %	47 %		6 %		24 %			12 %	88 %
Sjømat Norge	25 %	55 %		12 %	1 %	17 %	71 %	13 %	12 %	82 %
Total	31 %	35 %	6 %	18 %	3 %	13 %	6 %	17 %	26 %	39 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Tabell 3.6 viser andelen NHO-bedrifter som hadde behov for yrkesfaglige utdanninger i 2022, etter både NHO-region og yrkesfaglig utdanningsprogram. Det fremgår av tabellen at teknologi- og industrifag, elektro og datateknologi og informasjonsteknologi og medieproduksjon er mest etterspurt i NHO Rogaland. NHO Møre og Romsdal hadde også en relativt høy andel bedrifter som hadde behov for teknologi- og industrifag, mens NHO Agder og NHO Viken Oslo hadde en relativt høy andel som hadde behov for informasjonsteknologi og medieproduksjon. Bygg- og anleggsteknikk er mest etterspurt i NHO Vestfold og Telemark og NHO Viken Oslo. NHO Vestfold og Telemark hadde også høyest andel bedrifter som hadde

behov for håndverk, design og produktutvikling. Salg, service og reiseliv og restaurant- og matfag er mest etterspurt i NHO Arktis.

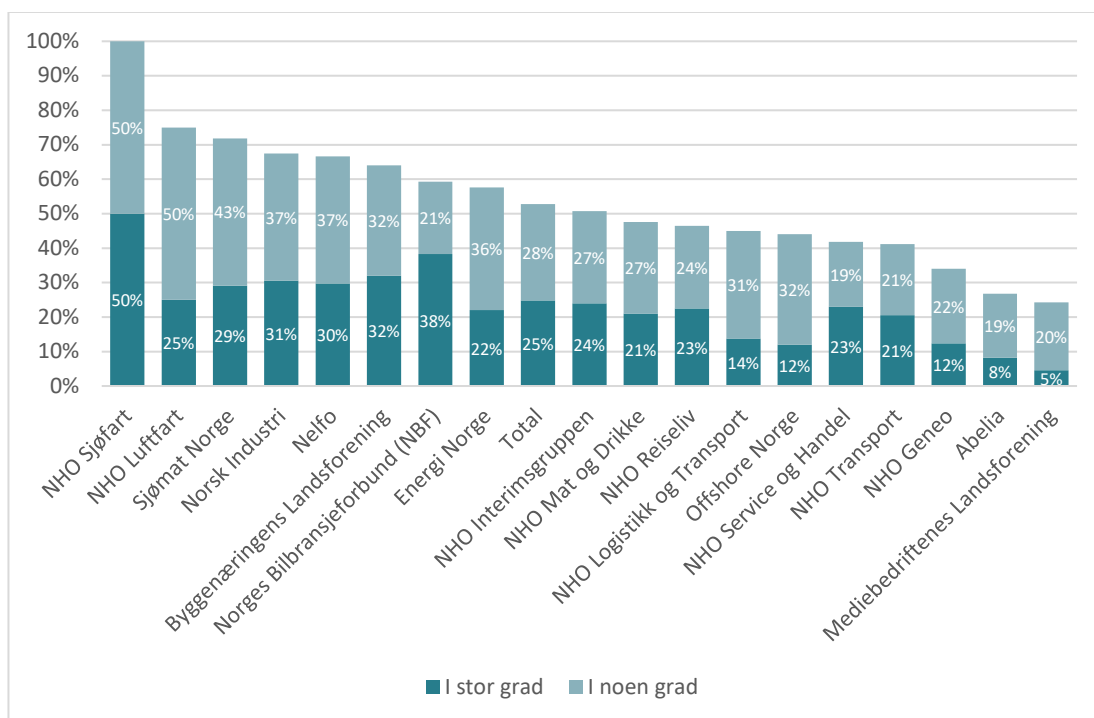
Tabell 3.6 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter NHO-region og studieprogrammer 2022 (N=3158).

Region	Bygg- og anleggsteknikk	Elektro og data-teknologi	Teknologi- og industri-fag	Salg, service og reiseliv	Håndverk, design og produktutvikling	Restaurant- og matfag	Informasjonsteknologi og medieproduksjon
NHO Agder	32 %	34 %	38 %	26 %	23 %	19 %	16 %
NHO Arktis	25 %	32 %	40 %	38 %	15 %	29 %	13 %
NHO Innlandet	23 %	36 %	35 %	28 %	19 %	19 %	9 %
NHO Møre og Romsdal	24 %	36 %	46 %	28 %	17 %	14 %	13 %
NHO Nordland	27 %	30 %	42 %	25 %	16 %	17 %	10 %
NHO Rogaland	30 %	42 %	48 %	21 %	18 %	14 %	17 %
NHO Trøndelag	32 %	31 %	36 %	28 %	18 %	21 %	9 %
NHO Vestfold og Telemark	38 %	38 %	35 %	23 %	26 %	12 %	12 %
NHO Vestlandet	32 %	37 %	41 %	25 %	19 %	14 %	12 %
NHO Viken Oslo	36 %	36 %	36 %	25 %	16 %	16 %	15 %
Total	31 %	35 %	39 %	26 %	18 %	17 %	13 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

3.4 Bedriftenes behov for fagskoleutdannede

Noe over halvparten (53 prosent) av NHOs medlemsbedrifter oppga å ha behov for fagskoleutdannede i årets undersøkelse. Dette er om lag samme andel som i fjorårets undersøkelse (54 prosent). Figur 3.8 viser at høyest andel bedrifter med behov for fagskoleutdannede i 2022 var det i NHO Sjøfart, NHO Luftfart, Sjømat Norge, Norsk Industri, Nelfo og Byggenæringens Landsforening. Denne andelen var lavest i Mediebedriftenes Landsforening, Abelia og NHO Geneo.

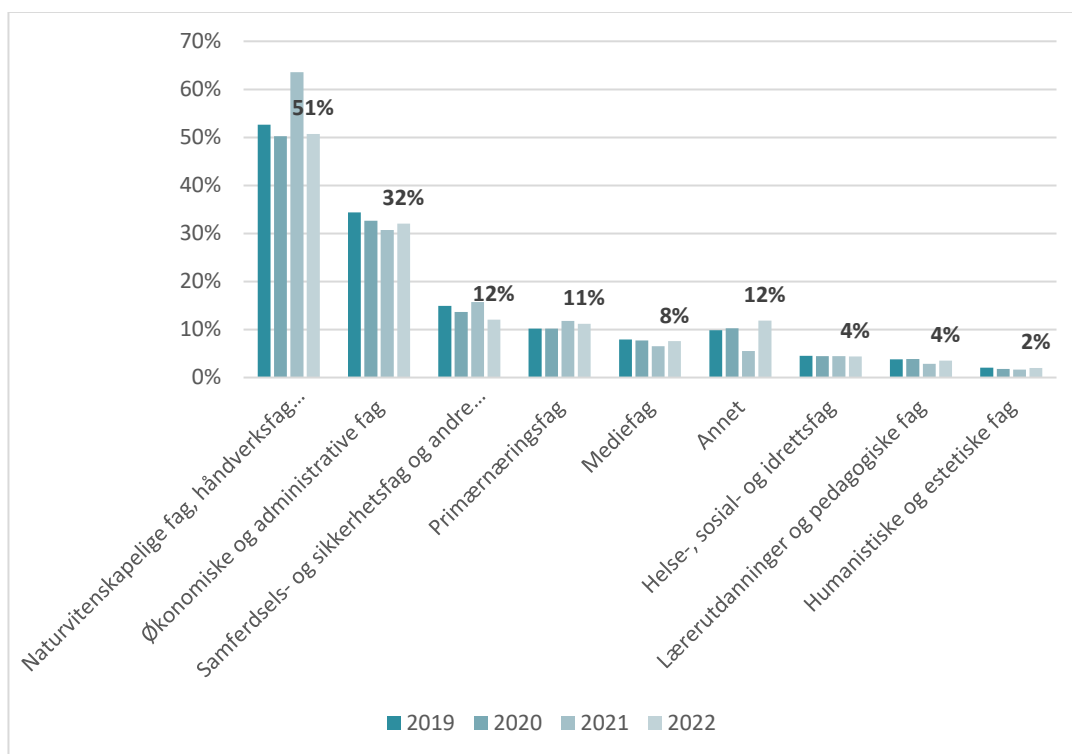

Figur 3.8 Andel NHO-bedrifter med behov for kompetanse med fagskoleutdannede, etter landsforening i 2022. (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Figur 3.9 viser andelen NHO-bedrifter som oppga at de hadde behov for fagskoleutdannede i 2019-2022, etter fagretning. Vi ser av figuren at størst behov blant bedriftene har vært etter naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag. I 2021 var det en markert økning i andelen bedrifter som hadde behov for denne fagretningen, mens i 2022 har denne andelen avtatt markert og var om lag på samme nivå som i 2020. Utslaget i 2021 kan i noen grad være tilfeldig.

Figuren viser også at det har vært et stort behov etter økonomiske og administrative fag. Andelen bedrifter som har hatt dette behovet har vært noenlunde stabil i perioden. Minst behov har det vært etter humanistiske og estetiske fag, lærerutdanninger og pedagogiske fag og helse-, sosial- og idrettsfag.

Figur 3.9 Andel NHO-bedrifter med behov for fagskoleutdannede, etter fagretning i årene 2019-2022 (N i 2022=2472).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Tabell 3.7 viser andelen NHO-bedrifter som oppga at de hadde behov for fagskoleutdannede i 2022, etter landsforening og de fem mest etterspurte studieprogrammene. Vi ser at størst behov etter naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag har det vært i Energi Norge og Offshore Norge. Behovet etter økonomiske og administrative fag har vært størst i NHO Logistikk og Transport og Sjømat Norge, mens behovet etter samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag har vært størst i NHO Transport og NHO Logistikk og Transport. Dessuten finner vi at behovet etter primærnæringsfag har vært størst i Sjømat Norge og NHO Mat og Drikke. Når det gjelder mediefag har behovet vært størst i Mediebedriftenes Landsforening.

Tabell 3.7 Andel NHO-bedrifter med behov for fagskoleutdanning, etter landsforening og de fem mest etterspurte studieprogrammene 2022 (N=3158).

Landsforening	Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	Økonomiske og administrative fag	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	Primærnæringsfag	Mediefag
Abelia	42 %	43 %	7 %	6 %	23 %
Byggenæringens Landsforening	64 %	27 %	6 %	4 %	2 %
Energi Norge	84 %	35 %	15 %	4 %	7 %
Mediebedriftenes Landsforening	6 %	19 %	13 %	6 %	56 %
NHO Geneo	18 %	36 %	6 %	0 %	6 %
Byggmesterforbundet	69 %	31 %	0 %	3 %	3 %
NHO Logistikk og Transport	3 %	56 %	61 %	25 %	3 %
NHO Luftfart	44 %	33 %	0 %	0 %	0 %
NHO Mat og Drikke	46 %	34 %	13 %	50 %	7 %
NHO Reiseliv	15 %	39 %	19 %	17 %	17 %
NHO Service og Handel	35 %	34 %	18 %	12 %	11 %
NHO Sjøfart	25 %	33 %	42 %	0 %	0 %
NHO Transport	7 %	36 %	100 %	14 %	21 %
Nelfo	65 %	17 %	4 %	1 %	0 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	38 %	30 %	24 %	5 %	6 %
Norsk Industri	70 %	32 %	7 %	5 %	6 %
Offshore Norge	82 %	36 %	14 %	5 %	9 %
Sjømat Norge	65 %	51 %	3 %	69 %	4 %
Total	51 %	32 %	12 %	11 %	8 %

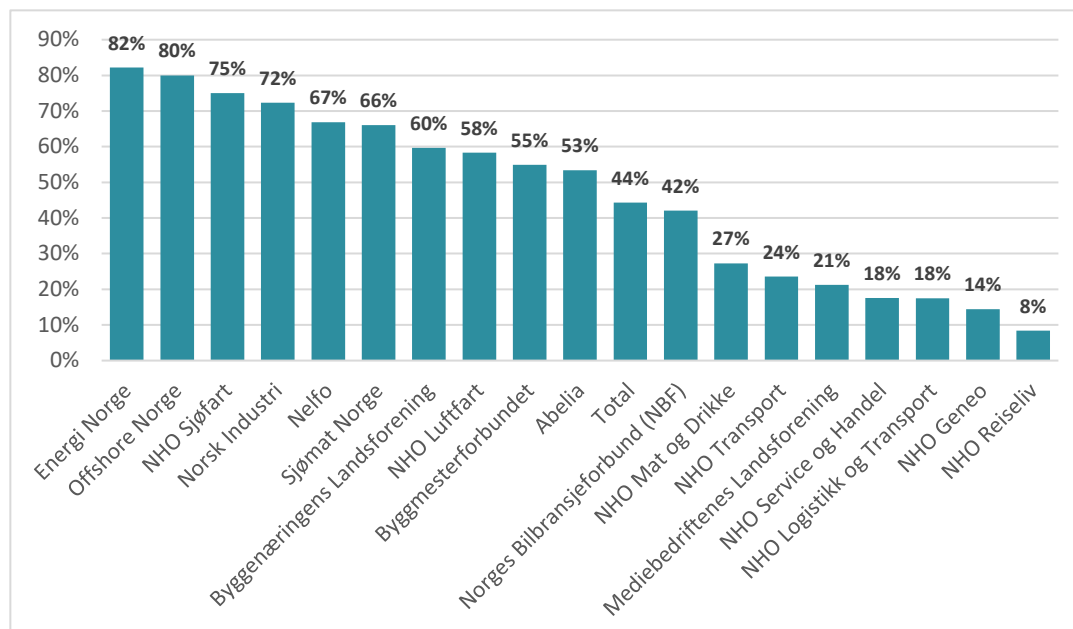
Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

3.5 Bedriftenes behov for ingeniører

Resultater angående NHO-bedriftenes behov for fagkompetanse i 2022 ble presentert i avsnitt 3.1, herunder deres behov for ingeniør og teknisk fag. Figur 3.10 viser andelen NHO-bedrifter som oppga at de i stor eller noen grad hadde behov for ingeniør og tekniske fag dette året, etter landsforening. Vi ser at 44 prosent av alle NHO-bedrifter oppga at de hadde dette behovet, men det er store forskjeller mellom de ulike landsforeningene. Størst behov for ingeniører og teknisk

kompetanse har det vært blant bedriftene i Energi Norge, Offshore Norge, NHO Sjøfart og Norsk Industri. Minst behov har det vært blant bedriftene i NHO Reiseliv og NHO Geneo.

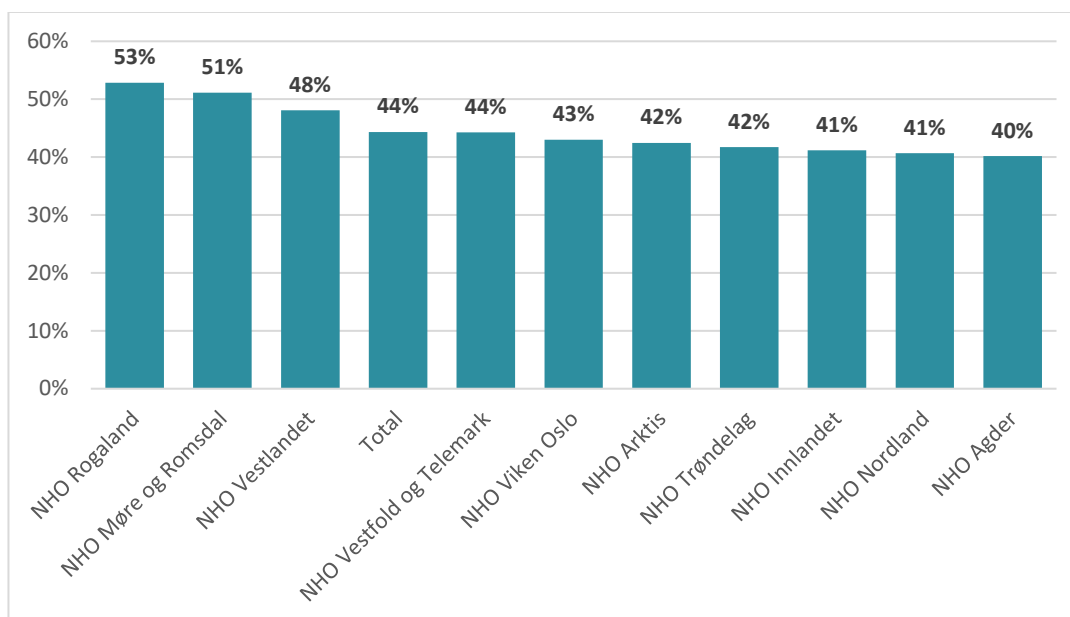

Figur 3.10 Andel NHO-bedrifter med behov for ingeniører og teknisk kompetanse, etter landsforening i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Figur 3.11 viser andelen NHO-bedrifter som oppga at de i stor eller noen grad hadde behov for ingeniør og tekniske fag i 2022, etter NHO-region. Forskjellene i denne andelen mellom de ulike regionene er mindre enn når vi sammenligner de ulike landsforeningene (i figur 3.10). Vi ser at størst behov for ingeniører og teknisk kompetanse har det vært blant bedriftene i NHO Rogaland og NHO Møre og Romsdal, og minst behov har det vært i NHO Agder, NHO Nordland og NHO Innlandet.

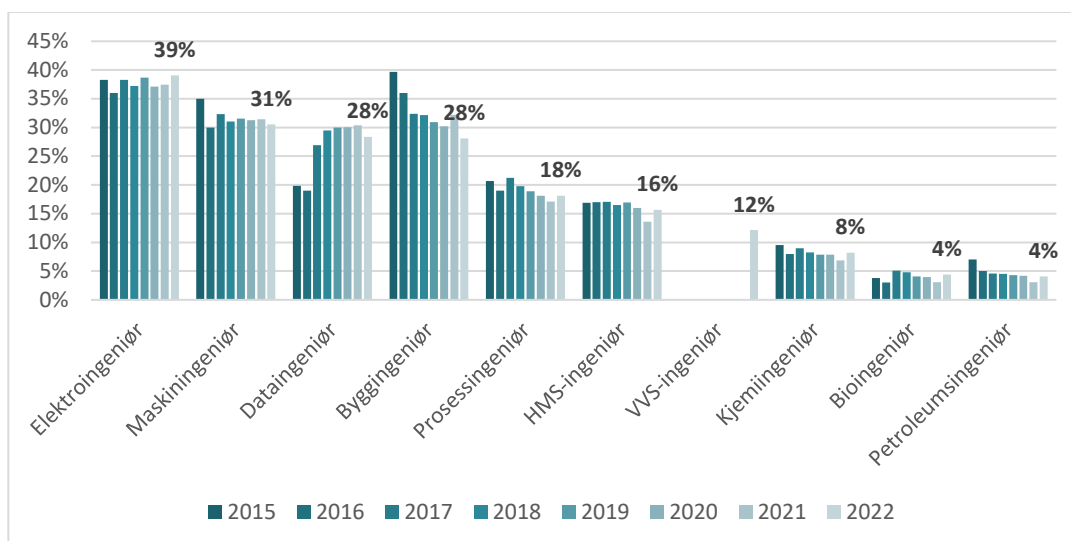

Figur 3.11 Andel NHO-bedrifter med behov for ingeniører og teknisk kompetanse, etter NHO-region i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

De NHO-bedriftene som oppga at de i stor eller noen grad hadde behov for ingeniør og tekniske fag, ble bedt om å oppgi typer av ingeniørutdanninger som de hadde behov for. Figur 3.12 viser bedriftenes behov for ingeniørutdanninger etter type ingeniørutdanning i perioden 2015–2022. Størst behov har det vært etter elektroingeniører, maskiningeniører, dataingeniører og byggingeniører. Behovet for elektroingeniører har vært noenlunde stabilt i denne perioden. Det samme gjelder maskiningeniører, med unntak av det første året. Behovet for dataingeniører har vist en oppadgående trend, men en liten nedgang det siste året. For byggingeniører har det vært en nedadgående trend. For første gang har vi med VVS-ingeniør som en egen kategori, som 12 prosent oppgir å ha behov for. Tidligere har nok dette ingeniørbehovet inngått blant byggingeniørene. Dette kan også delvis forklare reduksjonen i etterspørsel etter byggingniører siste året.

Minst behov har det vært etter ortopediingeniører, branningeniører, petroleumsingeniører, bioingeniører og kjemiingeniører. Søylene for ortopediingeniører og branningeniører er av fremstillingsmessige grunner utelatt fra figuren. Behovet for petroleumsingeniører har vært svakt fallende i perioden, men det har vært en liten økning det siste året.

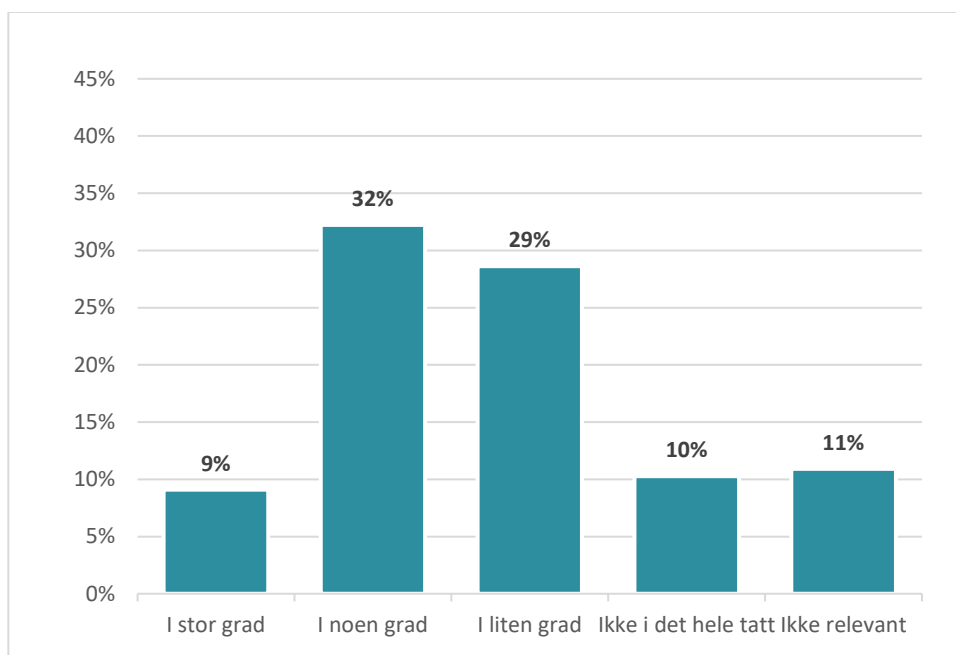

Figur 3.12 Andel NHO-bedrifter med behov for ingeniører og teknisk kompetanse, etter ingeniørutdanninger i 2022 (N i 2022=2077)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

3.6 Bedriftenes behov for IKT-kompetanse

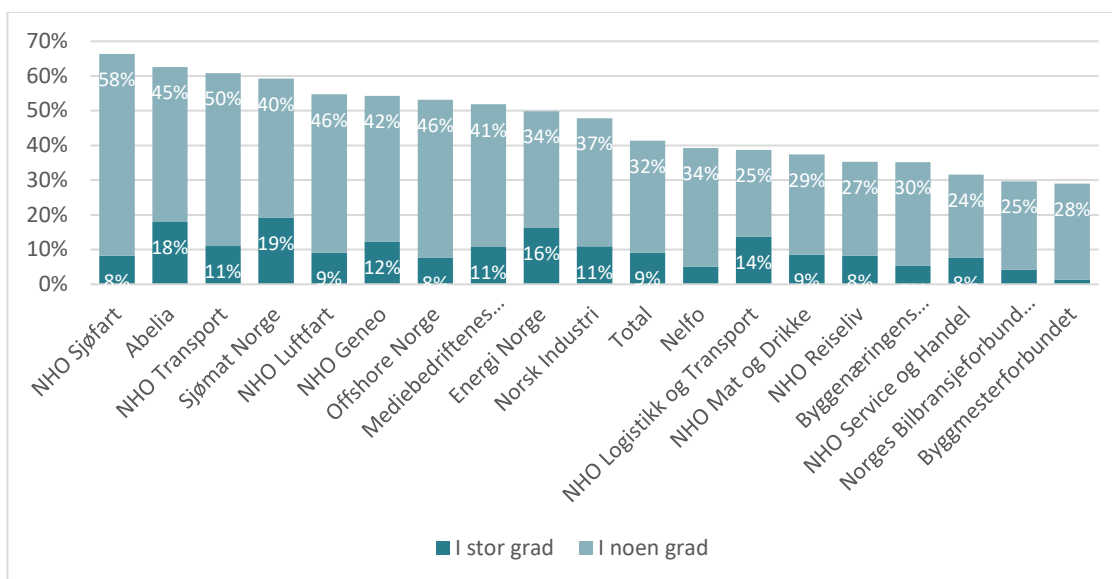
NHO-bedriftene har også i årets undersøkelse fått spørsmål om de har et udekket behov for IKT-kompetanse. Figur 3.13 viser at 9 prosent oppga at de i stor grad har et udekket behov for IKT-kompetanse i 2022. Videre oppga 32 prosent at de i noen grad har et slikt kompetansebehov, mens 29 prosent oppga at de i liten grad har dette. 10 prosent oppga at de ikke i det hele tatt har et udekket IKT-behov. For 11 prosent er spørsmålet om IKT-kompetanse irrelevant. Vi tolker disse resultatene dithen at drøye 40 prosent av NHO-bedriftene mangler kompetanse innenfor IKT, mens de resterende bedriftene mener at de har tilstrekkelig IKT-kompetanse.

Figur 3.13 NHO-bedrifteres vurdering av i hvilken grad de har udekket behov for IKT-kompetanse i 2022 (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Figurene 3.14–3.16 omfatter de bedriftene som besvarte spørsmålet om de har et udekket behov for IKT-kompetanse i 2022. I figur 3.14 har vi vist andelen bedrifter som i stor eller noen grad har oppgitt et udekket IKT-kompetansebehov, etter landsforening. Størst andel med udekket behov for IKT-kompetanse har NHO Sjøfarts medlemsbedrifter med 66 prosent. Dernext følger Abelia, NHO Transport og Sjømat Norge. Lavest andel med udekket IKT-behov er Byggmesterforbundet, Norges Bilbransjeforbund (NBF) og NHO Service og Handel.

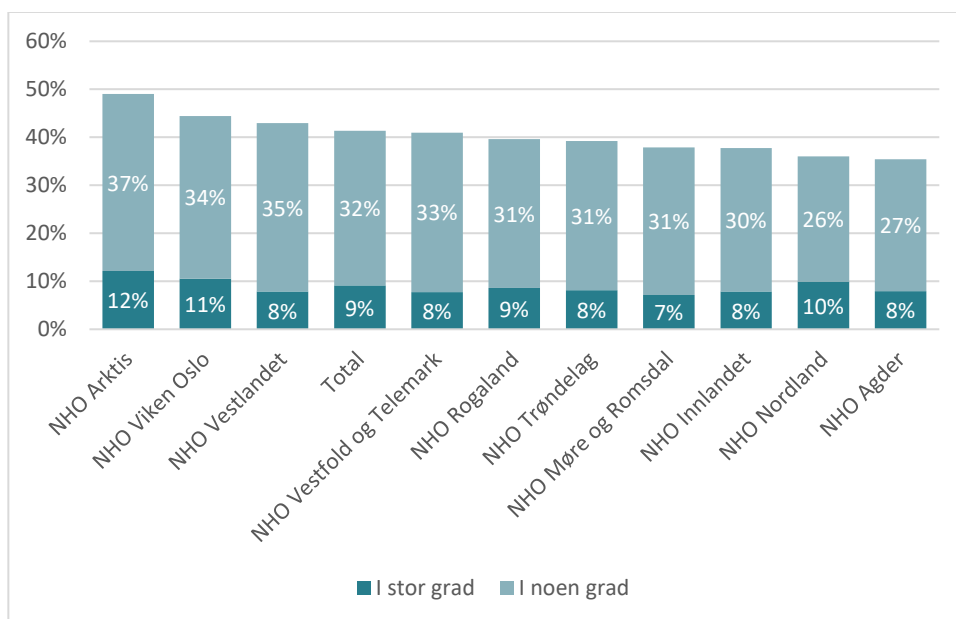

Figur 3.14 Andel NHO-bedrifter med udekket behov for IKT-kompetanse i stor eller noen grad, etter landsforening i 2022 (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

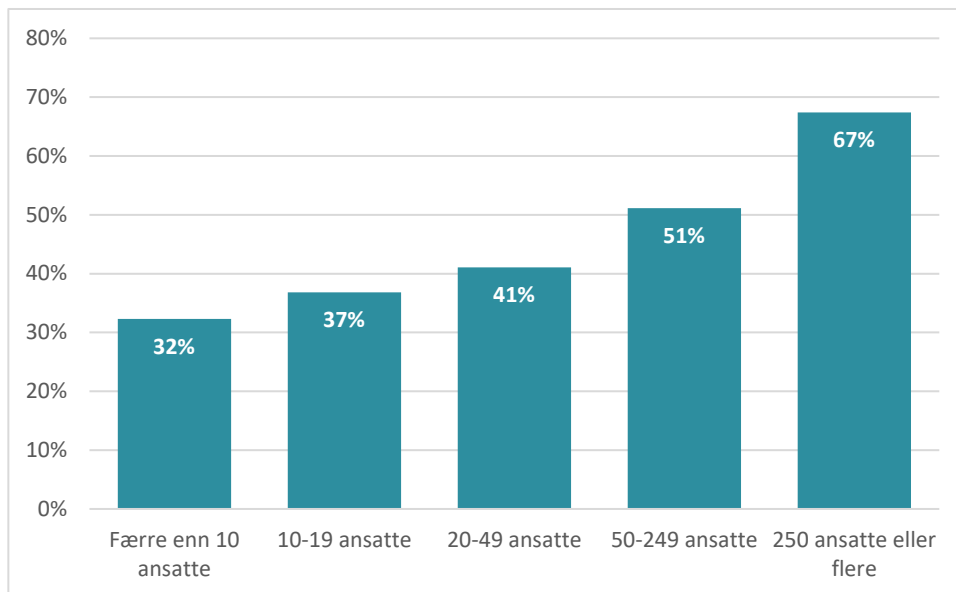
På tilsvarende måte som i figur 3.14, viser figur 3.15 andelen bedrifter med udekket IKT-behov etter NHO-region. Det er mindre forskjeller mellom regionene enn mellom landsforeningene mht. udekket IKT-behov. I NHO Arktis melder om lag halvparten av bedriftene om et udekket IKT-kompetansebehov, mens 45 prosent av bedriftene i NHO Viken Oslo og NHO Vestlandet har et udekket behov. Den lavest andelen udekket IKT-behov finner vi i NHO Agder og NHO Nordland, hvor 35 prosent av bedriftene oppgir å ha et udekket IKT-behov.

Figur 3.15 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov i stor eller noen grad, etter NHO-region i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

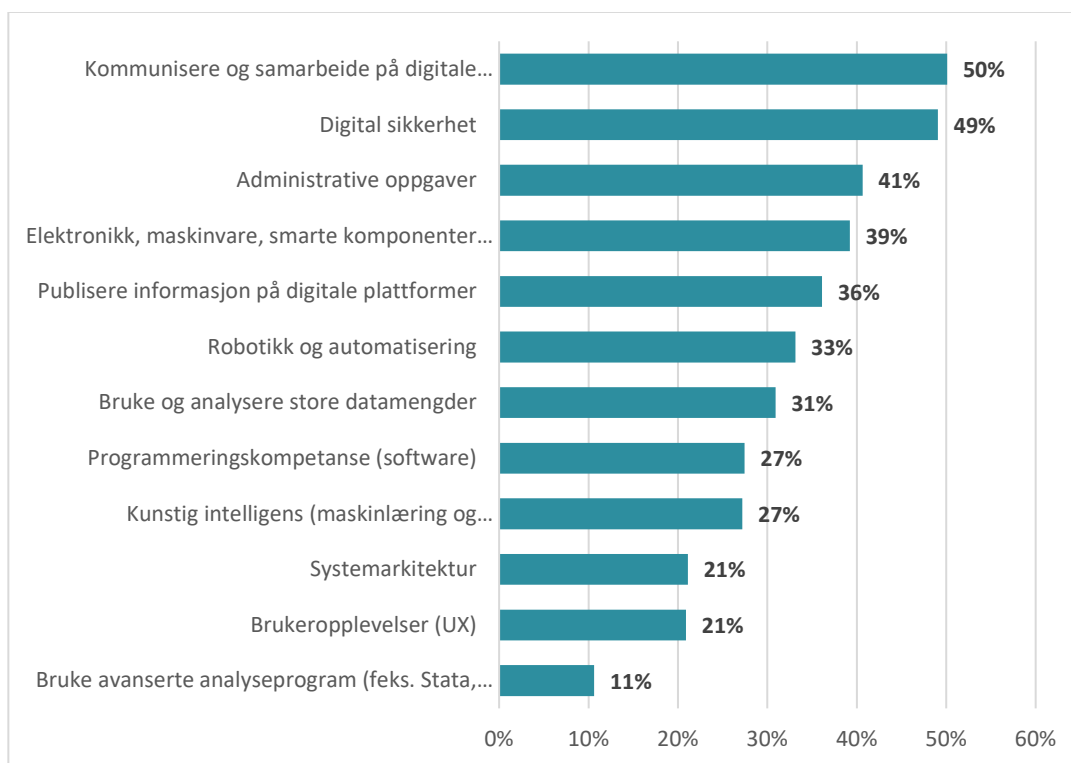
Figur 3.16 viser andelen bedrifter med udekket IKT-behov etter bedriftsstørrelse. Det er vel så store forskjeller mellom de ulike bedriftsstørrelsene i figuren som mellom landsforeningene mht. udekket IKT-behov. Vi ser at andelen bedrifter med udekket IKT-behov øker med bedriftsstørrelse. Blant bedrifter med færre enn 10 ansatte er denne andelen 32 prosent, mens blant bedrifter med 250 ansatte eller flere er andelen hele 67 prosent. Store bedrifter har altså et langt høyere udekket IKT-kompetansebehov enn små bedrifter.

Figur 3.16 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov i stor eller noen grad, etter bedriftsstørrelse i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Figur 3.17 omfatter kun bedrifter som i stor eller noen grad har et udekket IKT-behov, og viser hvilke typer av IKT-kompetanse bedriftene oppga å ha mer behov for i 2022. Vi ser at flest bedrifter oppga at de trenger mer kompetanse for å kommunisere og samarbeide på digitale plattformer. Halvparten av bedriftene oppga dette behovet. Det var også flest bedrifter som oppga dette behovet i fjorårets undersøkelse. Dernest oppga litt under halvparten av bedriftene i årets undersøkelse at de har mer behov for digital sikkerhet. Færrest bedrifter oppga at de har mer behov for å bruke avanserte analyseprogram (f.eks. Stata, Tableau), kun om lag 10 prosent av bedriftene oppga dette.

Figur 3.17 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov, etter type IKT-kompetanse i 2022 (N=1938).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

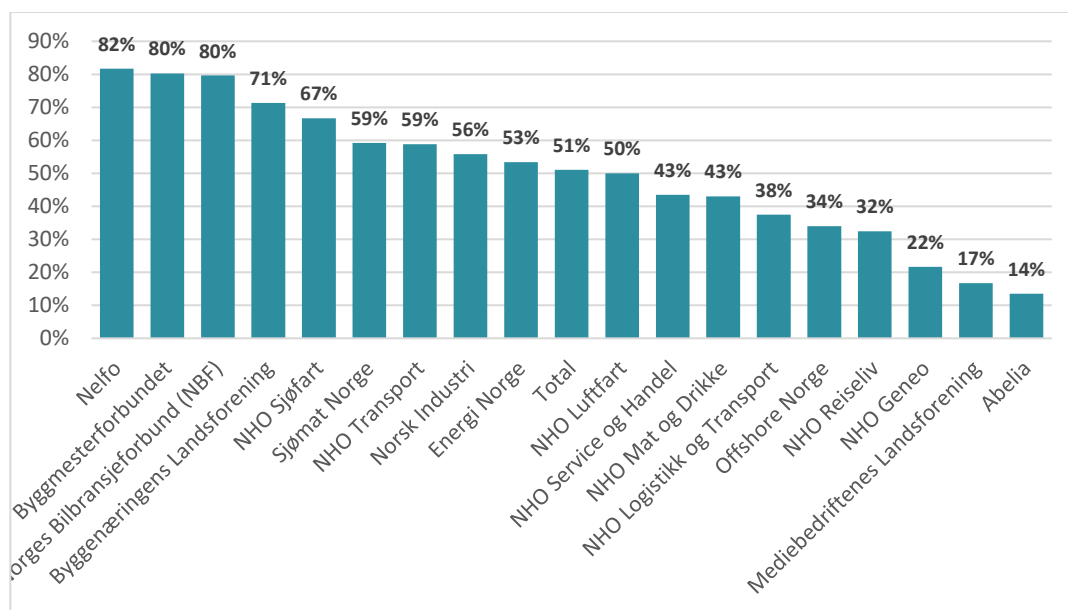
Note: Bedrifter som i stor eller noen grad har udekket IKT-behov.

4 Bedriftenes behov for lærlinger

I årets undersøkelse har vi spurt bedriftene om deres behov for lærlinger. Resultatene fra denne delen av undersøkelsen er presentert i dette kapittelet. Først har vi spurt om bedriftene er lærebedrifter⁴, dvs. om de tar inn lærlinger. Deretter om de har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov. Og bedriftene som svarte ja til det, fikk spørsmål om hvor mange lærlinger de manglet og innenfor hvilke utdanningsprogram. Til sist fikk de samme bedriftene spørsmål om hva årsaken til at de lot være å ta inn lærlinger, til tross for behov. Basert på disse spørsmålene har vi også beregnet estimat for hvor mange lærlinger bedriftene mangler.

Litt over halvparten av bedriftene (51 prosent) oppga at de var lærebedrifter i 2022. Figur 4.1 viser andelen NHO-bedrifter som oppga at de var lærebedrifter i 2022 fordelt etter landsforening. Vi ser at det er veldig store forskjeller i denne andelen mellom de ulike landsforeningene. Størst andel lærebedrifter er det i Nelfo, Byggmesterforbundet og Norges Bilbransjeforbund (NBF). Lavest andel lærebedrifter er det i Abelia, Mediebedriftenes Landsforening og NHO Geneo.

⁴ Nasjonalt register for lærebedrifter viser at det finnes i alt 20 716 aktive lærebedrifter i Norge i dag (<https://nlr.udir.no/>). NHOs medlemsregister er ikke kontrollert opp mot dette.

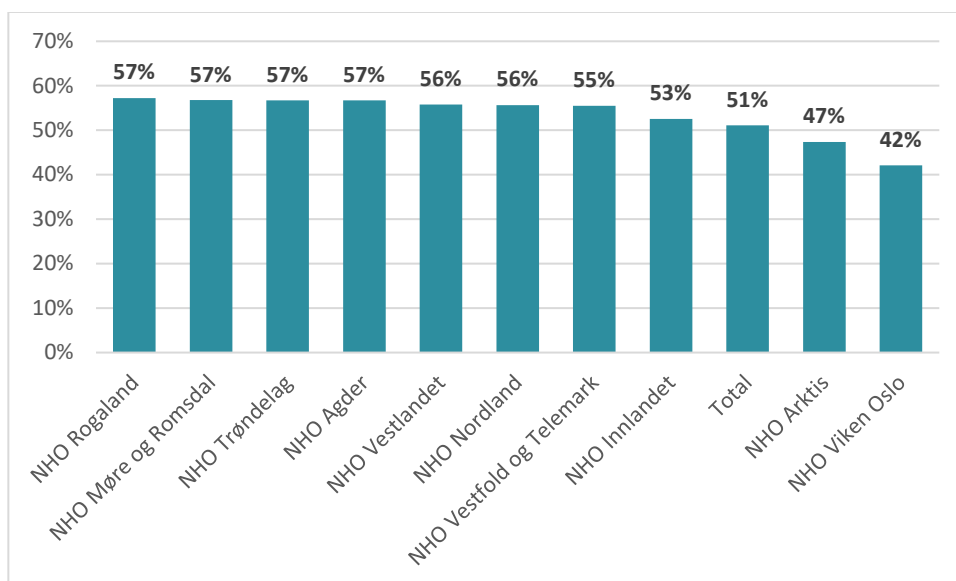

Figur 4.1 Andel NHO-bedrifter som oppgir at de er lærebedrifter, etter landsforening i 2022 (N=4686).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

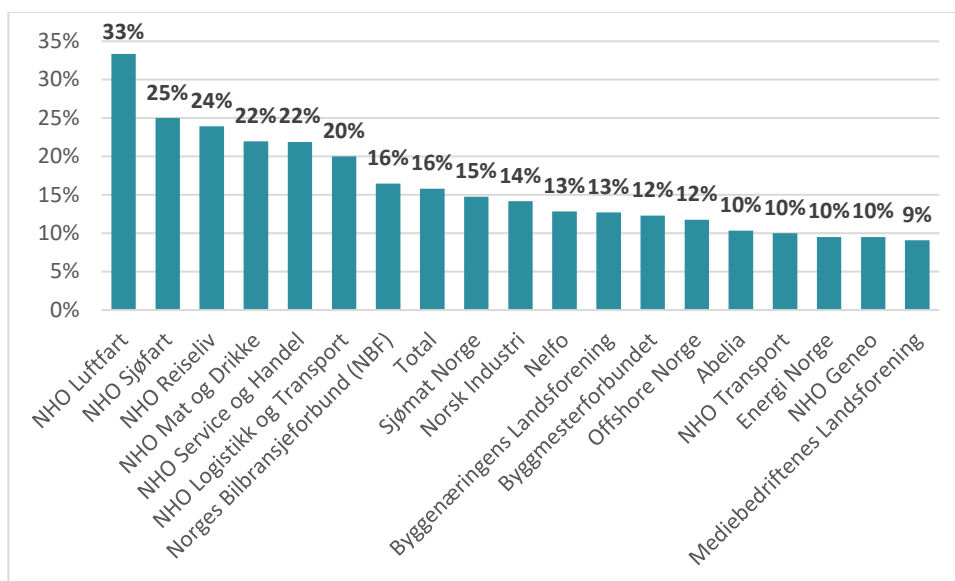
På tilsvarende måte som i figur 4.1, viser figur 4.2 andelen NHO-bedrifter som oppga at de var lærebedrifter i 2022 fordelt etter NHO-region. Vi ser av figurene at forskjellene i denne andelen mellom de ulike regionene er langt mindre sammenlignet med forskjellene mellom de ulike landsforeningene. Ifølge figur 4.2 er andelen lærebedrifter høyest i NHO Rogaland, NHO Møre og Romsdal, NHO Trøndelag og NHO Agder, som alle har 57 prosent lærebedrifter. NHO Viken Oslo har færrest lærebedrifter (42 prosent), og dernest følger NHO Arktis (47 prosent).

Figur 4.2 Andel NHO-bedrifter som oppgir at de er lærebedrifter, etter NHO-region i 2022. (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

De totalt 51 prosent av NHO-bedriftene som oppga at de var lærebedrifter i 2022 utgjorde 2 393 bedrifter, av de totalt 4 686 NHO-bedriftene som vi fikk svar fra i årets undersøkelse. De 2 393 bedriftene ble videre spurt om de har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov. Totalen oppgav 16 prosentene av alle lærebedrifter at de hadde latt være å ta inn lærlinger, til tross for behov. Det er store forskjeller mellom de ulike landsforeningene (jf. Figur 4.3). NHO Luftfart (33 prosent), NHO Sjøfart (25 prosent) og NHO Reiseliv (24 prosent) har høyest andel lærebedrifter som har latt være å ta inn lærlinger. Lavest andel er det i Mediebedriftenes Landsforening (9 prosent). Dernext følger Energi Norge, NHO Geneo, NHO Transport og Abelia, som alle har 10 prosent.

Figur 4.3 Andel NHO-bedrifter som er lærebedrifter og som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov, etter landsforening i 2022 (N=2393).

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

4.1 Tallfesting av mangel på lærlinger

Lærebedriftene ble spurt om hvilke utdanningsprogrammer som de manglet lærlinger innenfor i 2022 og hvor mange dette utgjorde. I alt oppgir lærebedriftene at de mangler totalt 655 lærlinger, utover de lærlingene de allerede har i bedriftene sine.

Videre har vi sett på andelen NHO-bedrifter som er lærebedrifter og som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov, fordelt etter landsforening i 2022. Denne fordelingen er vist i figur 4.3 og tabell 4.1 i kolonnen «Andel bedrifter som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov». Av de totalt 2 393 bedriftene i figur 4.3 oppga 16 prosent (378 bedrifter) om de hadde latt være å ta inn lærlinger til tross for behov.

Derneft tok vi utgangspunkt i at andel lærebedrifter i bruttoutvalget var tilsvarende som nettoutvalget, dvs. 51 prosent. Videre at disse hadde samme behovet for lærlinger (16 prosent) som de som besvarte spørsmålet og som inngår i datagrunnlaget er representative. For hver landsforening har vi derfor multiplisert bruttotallet (i tabell 1.1) med andel lærebedrifter og «Andel bedrifter som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov» i tabell 4.1. Dette gir tallene i kolonnen «Estimert antall bedrifter med behov» i tabell 4.1. For eksempel, så utgjør bruttotallet for Abelia 1647 bedrifter (i tabell 1.1) og med en lærebedriftsandel på 14 prosent og 10 prosent som har latt være å ta inn lærlinger (i figur 4.1) gir dette et

estimert antall bedrifter med behov lik 23 bedrifter for Abelia ($1647 \cdot 0,14 \cdot 0,10 = 23$).

Vi har så beregnet et forholdstall for hver landsforening for antall lærlinger hver bedrift har behov for: som er lik antallet lærlinger hver landsforening har oppgir behov for dividert på antall bedrifter som de har latt være å ta inn til tross for behov. Dette innebærer at vi for hver landsforening har dividert tallene i kolonnen «Antall lærlinger bedriftene mangler» med tallene i kolonnen «Latt være å ta inn lærlinger til tross for behov» i tabell 4.1. For eksempel, for Abelia utgjør forholdstallet 2 ($=12/6$). Deretter har vi tatt forholdstallet som gjelder for hver landsforening og multiplisert med tallene i kolonnen «Estimert antall bedrifter med behov» i tabell 4.1. Denne beregningen gir tallene i kolonnen «Estimert mangel på lærlinger» i tabell 4.1, hvor for eksempel Abelia har en estimert mangel på 46 lærlinger (avrundet til 50 i tabellen). På bakgrunn av denne metoden har vi beregnet en total mangel på om lag 2 600 lærlinger.

Tabell 4.1 Andel NHO-bedrifter med behov for lærlinger, antall lærlinger de mangler, estimert antall bedrifter med lærlingbehov og estimert mangel på lærlinger i 2022.

Landsforening	Andel lærebedrifter	Andel bedrifter som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov	Antall lærlinger bedriftene mangler	Estimert antall bedrifter med behov	Estimert mangel på lærlinger (avrundet)
Abelia	14 %	10 %	12	23	50
Byggenæringens Landsforening	71 %	13 %	109	214	360
Energi Norge	53 %	10 %	10	18	30
Mediebedriftenes Landsforening	17 %	9 %	2	5	10
NHO Geneo	22 %	10 %	2	7	10
Byggmesterforbundet	80 %	12 %	17	32	80
NHO Logistikk og Transport	38 %	20 %	4	20	10
NHO Luftfart	50 %	33 %	2	12	10
NHO Mat og Drikke	43 %	22 %	47	95	170
NHO Reiseliv	32 %	24 %	110	250	550
NHO Service og Handel	43 %	22 %	79	272	370
NHO Sjøfart	67 %	25 %	1	7	0
NHO Transport	59 %	10 %	4	7	10
Nelfo	82 %	13 %	63	170	250
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	80 %	16 %	60	172	270
Norsk Industri	56 %	14 %	114	158	350
Offshore Norge	34 %	12 %	9	5	20
Sjømat Norge	59 %	15 %	10	40	40
Total	51 %	16 %	655	1 506	2 610

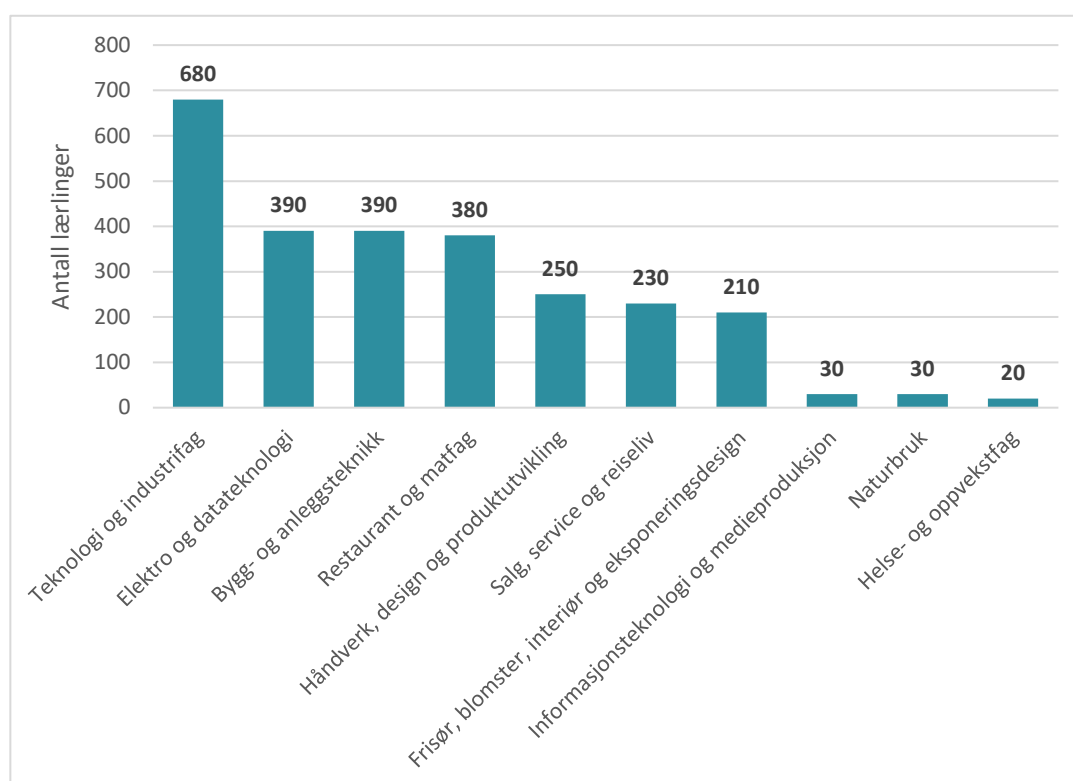
Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Lærlingebehovet som er oppgitt per utdanningsprogram ble tilsvarende estimert ved å multiplisere forholdstallet mellom total mangel (2610) og dividert på oppgitt mangel (655) dvs. lærlingene som lærebedriftene oppgir at de mangler, får vi et forholdstall lik 3,985. Dette forholdstallet er anvendt for å beregne tallene i figur 4.4 på følgende måte: Først har vi fordelt de 655 lærlingene som lærebedriftene

oppgir at de mangler på de ulike utdanningsprogrammene som vist i figur 4.4. For hvert utdanningsprogram har vi så multiplisert antall lærlinger med forholdstallet (3,985), som gir estimert behov for lærlinger etter utdanningsprogram. Disse estimatene er vist i figur 4.4 avrundet til nærmeste 10-er.

For å sette tallene i perspektiv, kan man på Utdanningsdirektoratets nettsider ser at det i alt finnes rundt 47 000 lærlinger i Norge per 2021⁵, hvor av ca. 35 000 er å finne i privat sektor. NHO-bedriftene som dekker en stor del av privat sektor, har dermed behov for minst 7 prosent flere enn de har i dag.

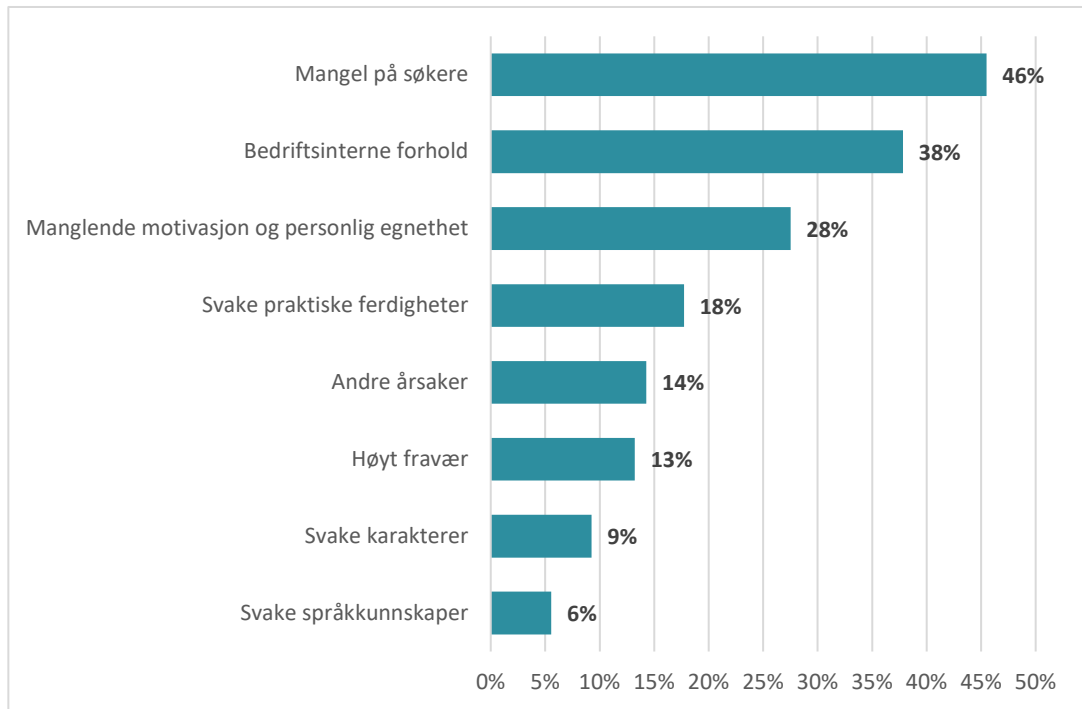

Figur 4.4 Estimert mangel på lærlinger, etter studieprogram i 2022.

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

De 16 prosent av lærebedriftene (i alt 378) som svarte at de hadde latt være å ta inn lærlinger til tross for behov, fikk følgende oppfølgingsspørsmål: Hva har vært årsaken til at bedriften har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov? Svarene er vist i figur 4.5. Flest bedrifter oppgir at dette skyldes mangel på søkere og bedriftsinterne forhold, mens færrest oppgir at dette skyldes svake språkkunnskaper og svake karakterer. Det var også mulig å oppgi andre årsaker og spesifisere disse. I mange tilfeller oppga da bedriftene at de lot være å ta inn lærlinger på grunn av bedriftens økonomi og at de gikk usikre tider i møte. Dernest oppga flere bedrifter at de ikke hadde tilstrekkelig med personale til å følge opp lærlingene.

⁵ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-fag-og-yrkesopplaring/antall-lar-linger/larekontrakter-utdanningsprogram/>

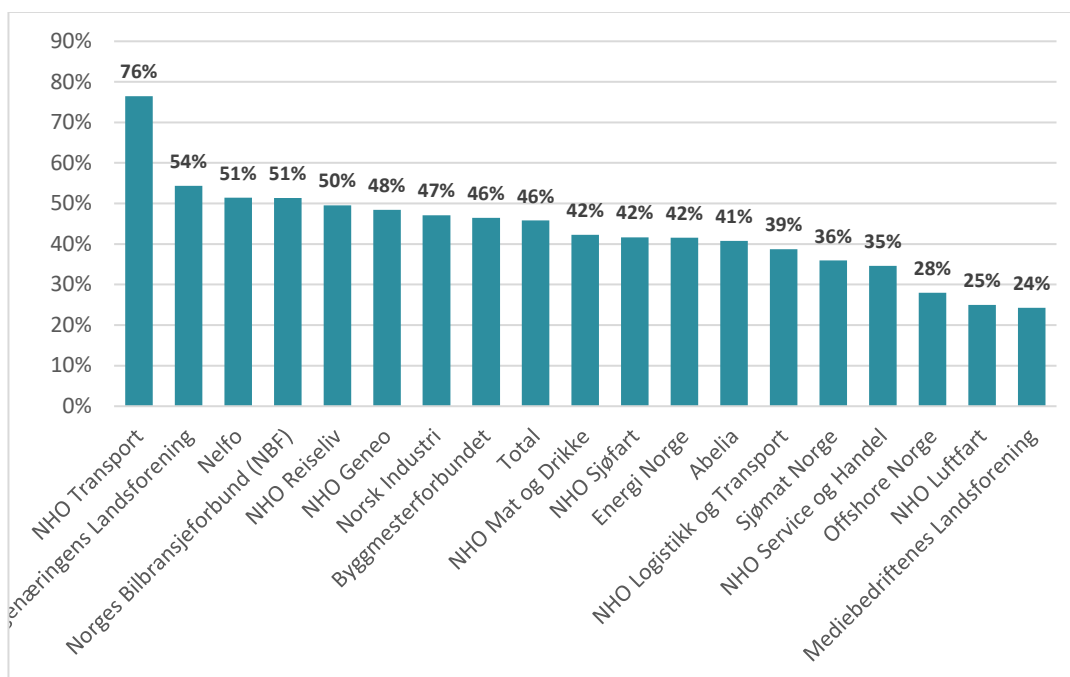
Figur 4.5 Årsaker til at bedriftene har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov. (N=378)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

5 Rekruttering og tallfesting av kompetansemangel

Også i årets undersøkelse har vi inkludert en del om tallfesting av kompetansebehovet til medlemsbedriftene. Samtlige bedrifter som inngikk i årets undersøkelse, fikk derfor spørsmål om de hadde forsøkt å rekruttere uten å få tak i ønsket kompetanse i løpet av det siste året. Nesten halvparten, 46 prosent hadde forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett kompetanse i 2022. Til sammenligning var andelen som hadde forsøkt å rekruttere personale i 2021 på 44 prosent, og det er dermed en vekst på to prosentpoeng fra fjoråret. Det er store variasjoner mellom landsforeningene, og høyest er andelen blant NHO Transport, hvor 76 prosent har oppgitt at de har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett kompetanse. Så er det et lite sprang ned til flere landsforeninger hvor rundt halvparten av medlemsbedriftene har oppgitt at de har forsøkt å rekruttere uten hell, dette gjelder for eksempel Byggenæringens Landsforening, Nelfo, Norges Bilbransjeforbund (NBF), NHO Reiseliv, NHO Geneo og Norsk Industri. Blant medlemsbedriftene til Offshore Norge, NHO Luftfart og Mediebedriftenes Landsforening, har færre enn 30 prosent forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett kompetanse.

Det er interessant å sammenligne disse resultatene med andel bedrifter som har et udekket kompetansebehov (figur 2.2) for å se om det er de samme landsforeningene som sliter med å få dekket sitt kompetansebehov som også har høy grad av udekket kompetansebehov. Til en viss grad finner vi en sammenheng ved at NHO Transport og Byggenæringens landsforening er på topp med både udekket kompetansebehov og at de ikke får tak i ønsket kompetanse, men videre er det vanskelig å se noe klart mønster.

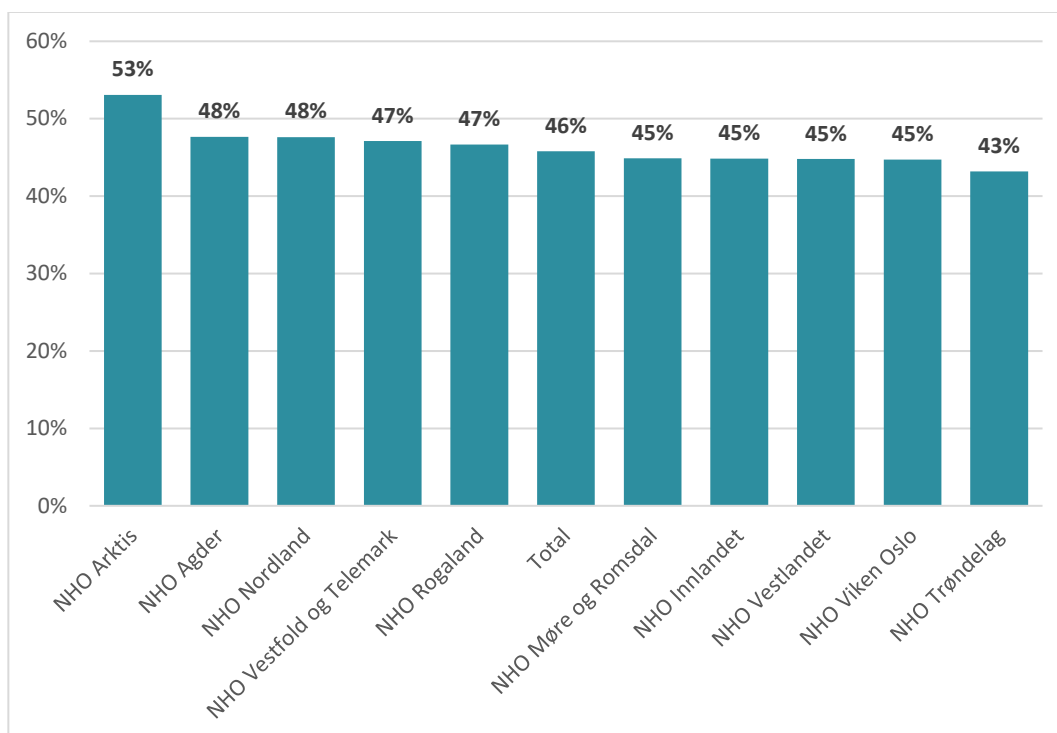

Figur 5.1 Andel NHO-bedrifter som har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse det siste året, etter landsforening. (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Når vi ser på samme andel bedrifter med rekrutteringsproblem etter NHO region, er det mindre variasjoner enn blant landsforeningene, men det er særlig NHO Arktis som skiller seg ut, hvor flere enn halvparten (53 prosent) oppgir at de har forsøkt å rekruttere uten å få tak i ønsket kompetanse. Videre oppgir i underkant av halvparten av bedriftene i regionene NHO Agder, Nordland, NHO Vestfold og Telemark og NHO Rogaland at de har hatt rekrutteringsvansker. Litt enklere har det vært for bedriftene i regionene NHO Møre og Romsdal, NHO Innlandet og NHO Trøndelag, hvor litt færre enn halvparten (43-45 prosent) oppgir å ha rekruttert uten å ha fått tak i riktig kompetanse.

Figur 5.2 Andel NHO-bedrifter som har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse det siste året, etter NHO-region. (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

De om lag halvparten (46 prosent) av bedriftene som ikke hadde klart å rekruttere inn personer med ønsket kompetanse, fikk så spørsmål om hva de valgte å gjøre i stedet for. Her oppgav ca. halvparten (51 prosent) at de ikke fikk ansatt noen, 43 prosent at de valgte å ansette noen med lavere kompetanse, mens 21 prosent valgte å ansette noen med en annen kompetanse – hvilke andre kompetanser er ikke spesifisert. I tillegg oppgav fire prosent av bedriftene at de valgte å ansette noen med høyere kompetanse. Tabell 5.1 viser også dette spørsmålet etter landsforening.

Tabell 5.1 Andel NHO-bedrifter som ikke fikk tilsatt ønsket kompetanse det siste året, og hva de valgte å gjøre, etter landsforening. (N=2227)

Landsforening	Vi fikk ikke ansatt noen	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere formell kompetanse	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med høyere formell kompetanse	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med annen fagkompetanse
Abelia	57 %	27 %	10 %	24 %
Byggenæringens Landsforening	55 %	41 %	2 %	23 %
Energi Norge	59 %	24 %	6 %	27 %
Mediebedriftenes Landsforening	44 %	50 %	13 %	44 %
NHO Geneo	53 %	45 %	11 %	19 %
Byggmesterforbundet	33 %	64 %	3 %	12 %
NHO Logistikk og Transport	39 %	42 %	13 %	19 %
NHO Luftfart	33 %	67 %		33 %
NHO Mat og Drikke	43 %	46 %	4 %	26 %
NHO Reiseliv	33 %	59 %	4 %	22 %
NHO Service og Handel	58 %	43 %	4 %	20 %
NHO Sjøfart	80 %	20 %		20 %
NHO Transport	54 %	42 %	8 %	12 %
Nelfo	57 %	35 %	4 %	15 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	50 %	48 %	3 %	13 %
Norsk Industri	52 %	42 %	3 %	25 %
Offshore Norge	71 %	21 %	7 %	21 %
Sjømat Norge	63 %	42 %	8 %	16 %
Total	51 %	43 %	4 %	21 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

På de samme spørsmålene i fjorårets utgave av barometer, var andelene som ikke fikk ansatt noen, eller valgte å ansette noen med en annen kompetanse enn de var ute etter, lavere enn i årets barometer. Andelene på samme spørsmål i 2021 var henholdsvis at 43 prosent ikke fikk ansatt noen, 40 prosent ansatte noen med lavere kompetanse, 4 prosent med høyere kompetanse og 18 prosent med annen kompetanse. Med andre ord, beskriver bedriftene i dag at det har blitt noe vanskeligere å få tak i ønsket kompetanse.

Bedriftene fikk så oppfølgingsspørsmål om hva de antok var årsakene til at de ikke klarte å rekruttere inn personer med ønsket kompetanse. Svarene vises i tabell 5.2 etter landsforening. Hovedårsakene som bedriftene oppgav, var at det ikke

var kvalifiserte søkere i bedriftens region (67 prosent) eller at det var få kvalifiserte søkere i regionen (64 prosent). Videre oppgav 30 prosent at de som var kvalifisert hadde for høye lønnskrav, om lag en av fire bedrifter oppgav at kvalifiserte søkere ikke var villig til å flytte mens en av fire oppgav at bedriften ikke klarte å holde på kvalifisert arbeidskraft.

Tabell 5.2 Årsaker til at bedriften ikke fikk tilsatt personer ved utlysning av stillinger, andel som i stor eller noen grad oppga dette i 2022. (N=2227)

Landsforening	Det var ingen kvalifiserte søkere i bedriftens region	Det var få kvalifiserte søkere i bedriftens region	Kvalifiserte søkere hadde for høye lønnskrav	Kvalifiserte søkere utenfor bedriftens region var ikke villig til å flytte	Bedriften klarte ikke å holde på kvalifisert arbeidskraft
Abelia	62 %	68 %	45 %	20 %	24 %
Byggenæringens Landsforening	69 %	63 %	29 %	19 %	14 %
Energi Norge	73 %	67 %	29 %	24 %	20 %
Mediebedriftenes Landsforening	50 %	88 %	44 %	25 %	31 %
NHO Geneo	64 %	57 %	40 %	15 %	21 %
Byggmesterforbundet	64 %	67 %	33 %	9 %	9 %
NHO Logistikk og Transport	45 %	45 %	52 %	13 %	23 %
NHO Luftfart	100 %	100 %	100 %	67 %	33 %
NHO Mat og Drikke	67 %	60 %	21 %	26 %	20 %
NHO Reiseliv	70 %	63 %	30 %	30 %	21 %
NHO Service og Handel	67 %	62 %	35 %	27 %	18 %
NHO Sjøfart	60 %	60 %	20 %	60 %	0 %
NHO Transport	62 %	65 %	27 %	19 %	31 %
Nelfo	67 %	63 %	27 %	19 %	22 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	74 %	62 %	30 %	19 %	28 %
Norsk Industri	65 %	69 %	40 %	33 %	26 %
Offshore Norge	43 %	79 %	50 %	14 %	21 %
Sjømat Norge	68 %	68 %	29 %	50 %	24 %
Total	67 %	64 %	33 %	25 %	21 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

De bedriftene som oppgav at de hadde forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse, dvs. 46 prosent (jf. figur 5.1) ble bedt om å tallfeste kompetansebehovet sitt etter utdanningsnivå og fagområde. Disse bedriftene oppgav å ha et behov for 9 719 personer. Ved å anta at bruttoutvalget til NHO hadde samme behov for kompetanse som de som besvarte undersøkelsen, dvs. at de var representative, har vi estimert et samlet behov for 38 250 nye personer. Dette må betraktes som et grovt estimat, og har en rekke forutsetninger. Basert på hva medlemsbedriftene i undersøkelsen har besvart på dette spørsmålet, har vi beregnet totalt antall medlemsbedrifter med rekrutteringsproblem, dvs. 46 prosent av bruttoutvalget per landsforening. Videre har vi antatt at disse bedriftene har samme behov for personale som nettobedriftene, og vi har dermed estimert antall personer som hver bedrift har behov for, eksempelvis at i gjennomsnitt har hver av Abelias medlemsbedrifter behov for 3,5 personer og vi har dermed beregnet estimer

per landsforening, og kan bruke samme estimat for å beregne totalt antall personer fordelt på fagområder og utdanningsnivå.

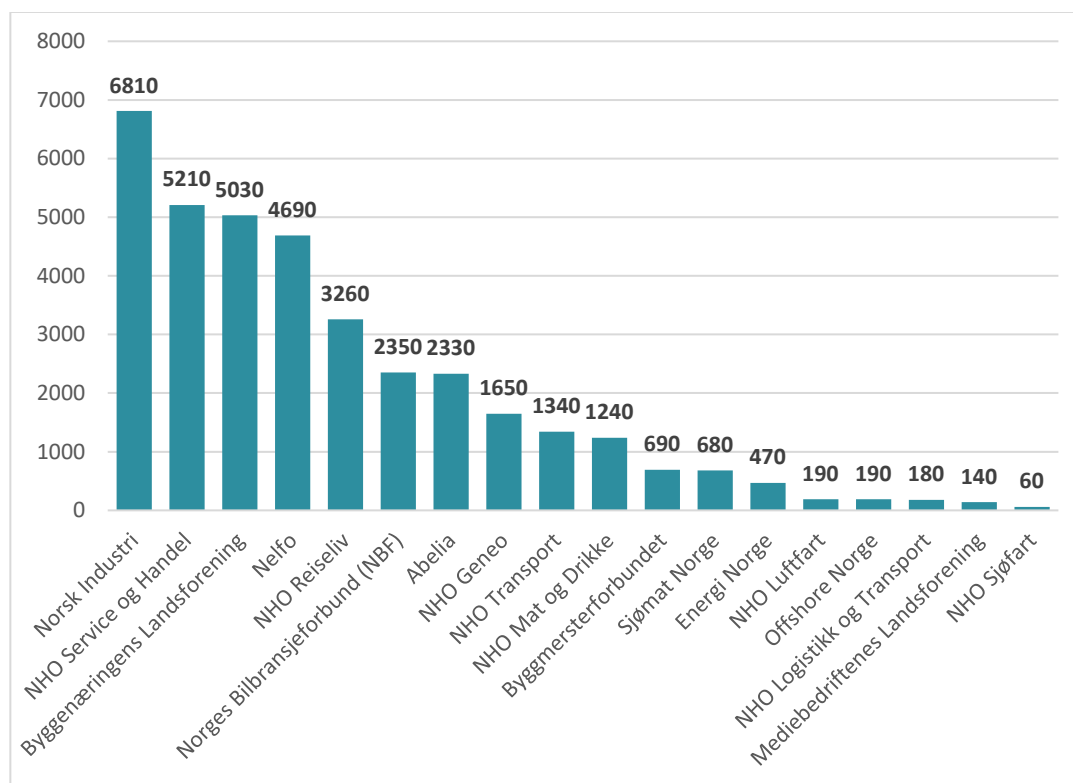
Tabell 5.3 Andel NHO-bedrifter med rekrutteringsproblem, antall personer disse har behov for, estimert antall bedrifter med behov, estimert antall nytilsatte. (N=2227)

Landsforening	Andel som har forsøkt å rekruttere	Antall personer som netto har behov for	Antall av brutto som har behov (hvis andel er samme som netto)	Antall per bedrift	Estimert avrundet
Abelia	41 %	606	672	3,5	2 330
Byggenæringens Landsforening	54 %	1 530	1280	3,9	5 030
Energi Norge	42 %	160	145	3,3	470
Mediebedriftenes Landsforening	24 %	30	76	1,9	140
NHO Geneo	48 %	445	174	9,5	1 650
Byggmesterforbundet	46 %	152	149	4,6	690
NHO Logistikk og Transport	39 %	56	102	1,8	180
NHO Luftfart	25 %	31	19	10,3	190
NHO Mat og Drikke	42 %	351	427	2,9	1 240
NHO Reiseliv	50 %	653	1 593	2,0	3 260
NHO Service og Handel	35 %	1 112	988	5,3	5 210
NHO Sjøfart	42 %	16	18	3,2	60
NHO Transport	76 %	399	87	15,3	1 340
Nelfo	51 %	1 186	834	5,6	4 690
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	51 %	519	676	3,5	2 350
Norsk Industri	47 %	2 244	941	7,2	6 810
Offshore Norge	28 %	76	36	5,4	190
Sjømat Norge	36 %	153	165	4,1	680
Total	46 %	9 719	8 445	4,5	38 250

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Estimert mangel per landsforening er også grafisk fremstilt i figur 5.2. Det er de største landsforeningene, målt som antall sysselsatte, som har størst estimater, og flest nye personer er estimert hos Norsk Industri med om lag 6 800 nye personer. Deretter har vi estimert et behov for noen flere enn 5 000 personer ved både NHO Service og Handel og Byggenæringens Landsforening. Til sammenligning estimerte vi i fjor at medlemsbedriftene hadde et behov for om lag 35 500 nye personer og de samme store landsforeningene hadde også de største behovene. Sånn sett er resultatene på nivå med fjoråret og estimatene faktiske noe høyere enn i fjor.

Figur 5.3 Estimert behov for nytilsatte per landsforening i 2022. (N=2227)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Som nevnt innledningsvis oppga bedriftene antall personer de hadde behov for etter fagområder og utdanningsnivåer. Basert på det estimerte totalbehovet på 38 250 personer som alle medlemsbedriftene har behov for, og de 9 719 personene nettoutvalget har oppgitt å ha behov for, har vi beregnet et forholdstall på 3,9351. Ved å multiplisere forholdstallet (3,9351) med antall personer som nettoutvalget har oppgitt etter fagområder og utdanningsnivå får vi estimerer for totalbehovet på disse to dimensjonene. Det må nok en gang understrekes at dette er å betrakte som grove estimat som er beheftet med usikkerhet. Resultatene viser da at bedriftene har størst behov for håndverksfag (om lag 18 600) og flest med videregående opplæring (om lag 12 400). Videre ser vi at det er estimert et større behov for bachelorgradsutdannede (ca. 7 500) enn personer med mastergrad (ca. 6 300).

Til sammenligning viste NAVs bedriftsundersøkelse⁶ for våren 2022, en estimert etterspørsel etter arbeidskraft på 70 250 personer. I dette estimatet ligger samtlige næringer og sektorer, og skal dermed dekke hele det norske arbeidslivet. At NAVs estimat kun er om lag 80 prosent mer enn estimatet vi har beregnet for

⁶ <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/kunnskap/analyser-fra-nav/arbeid-og-velferd/arbeid-og-velferd/bedriftsundersokelsen>

NHO bedriftene som dekker om lag 20 prosent av det norske arbeidslivet (målt som antall sysselsatte), kan virke som om estimatet for beregnet mangel på arbeidskraft blant NHO bedriftene er noe høyt. Samtidig kan det også være et uttrykk for at NHO-bedriftene generelt sett har større udekket kompetansebehov enn næringslivet og arbeidslivet ellers. Dette ble for øvrig bekreftet da vi kartla øvrig næringslivs kompetansebehov i NHOs kompetansebarometer for 2020 (Rørstad, m.fl., 2021). Da oppgav 58 prosent av NHO-bedriftene et udekket kompetansebehov, mens blant næringslivet generelt oppgav 50 prosent et udekket kompetansebehov.

Tabell 5.4 Estimert behov for nytilsatte, etter fagområder og utdanningsnivå i 2022. (N=2227)

Fagområder	Doktor-grad	Master-grad	Bachelor-grad	Fagskole-utdanning	Videregående opplæring	Sum
Forsvars- og sikkerhetsfag	0	80	40	200	10	330
Helse-, sosial- og idrettsfag	20	570	1 590	160	40	2 380
Humanistiske og estetiske fag	0	40	40	0	0	80
Lærerutdanning og pedagogiske fag	10	70	200	20	20	310
Matematikk/naturvitenskapelige fag	170	540	210	40	10	960
Ingeniør og tekniske fag	110	3 700	3 220	1 990	1 110	10 140
Håndverksfag	340	300	1 220	7 420	9 340	18 620
Primærnæringsfag	30	90	190	810	430	1 550
Samferdselsfag	0	50	60	430	1 320	1 860
Samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag	30	880	680	330	110	2 020
Sum	710	6 320	7 450	11 390	12 380	38 250

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

6 Kompetansebehov for grønn omstilling

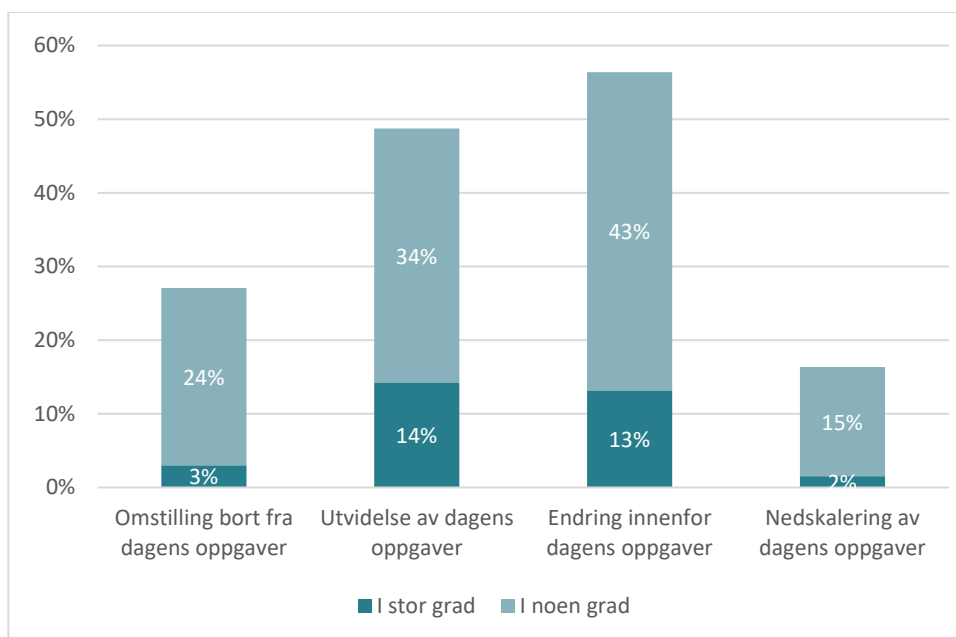
Klima- og miljøutfordringene innebærer store endringer for samfunnet. For næringslivet vil omstillingen til mer klima- og miljøvennlig virksomhet skape både utfordringer og nye muligheter. I alle tilfeller vil omstillingen stille store krav til kompetanse. I dette kapitlet ser vi nærmere på hva NHO-bedriftene har svart når det gjelder forventede kompetansebehov knyttet til grønn omstilling⁷. I denne sammenhengen er grønn omstilling definert som

de endringer som må til for å redusere klimagassutslipp i hele samfunnet. Vi tar en bred tilnærming til grønn omstilling, som ikke er begrenset til noen utvalgte sektorer eller typer samfunnsaktører, men der hele samfunnet berøres

6.1 Kompetansebehov som følge av grønn omstilling

Den grønne omstillingen påvirker bedrifter i ulik grad og på ulikt vis. Figuren nedenfor viser hva bedriftene har svart med hensyn til hvordan de tror grønn omstilling vil påvirke bedriftens oppgaver de neste 7-10 årene.

⁷ På oppdrag fra Kompetansebehovsutvalget gjennomfører NIFU og SINTEF en bred analyse av Norges kompetansebehov knyttet til grønn omstilling. Resultatene fra NHOs kompetansebarometer inngår som del av datagrunnlaget der. Analysen vil bli publisert i juni 2023.

Figur 6.1 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at bedriftene vil bli påvirket som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=4686)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vi ser at godt og vel halvparten av NHO-bedriftene antar at dagens oppgaver i stor eller noen grad vil bli endret eller utvidet som følge av grønn omstilling. Men det er vesentlig færre som tror at dagens oppgaver forsvinner (27 prosent) eller nedskaleres (16 prosent). De fleste ser altså for seg at mye av dagens virksomhet kan videreføres.

Dette hovedmønsteret gjenspeiler seg også innenfor de fleste landsforeningene. Men det er likevel noen forskjeller. Bedrifter innenfor transportrelaterte bransjer ser ut til å forvente større grad av omstilling bort fra dagens oppgaver som følge av grønn omstilling. Her er det også relativt sett flere som forventer nedskalering av oppgaver. Det samme gjelder til en viss grad Offshore Norge, hvor en tredel av bedriftene forventer omstilling bort fra dagens oppgaver og omtrent like mange forventer nedskalering. Gitt diskusjonen om olje- og gassnæringens framtid, er det verdt å merke seg at hele to av tre bedrifter innenfor Offshore Norge ikke forventer noen særlig omstilling bort fra dagens oppgaver. Det må imidlertid ses i sammenheng med at spørsmålet gjelder for 7–10 år framover, og at regjeringen har en vedtatt politikk om å «utvikle og ikke avvikle» petroleumsnæringen.

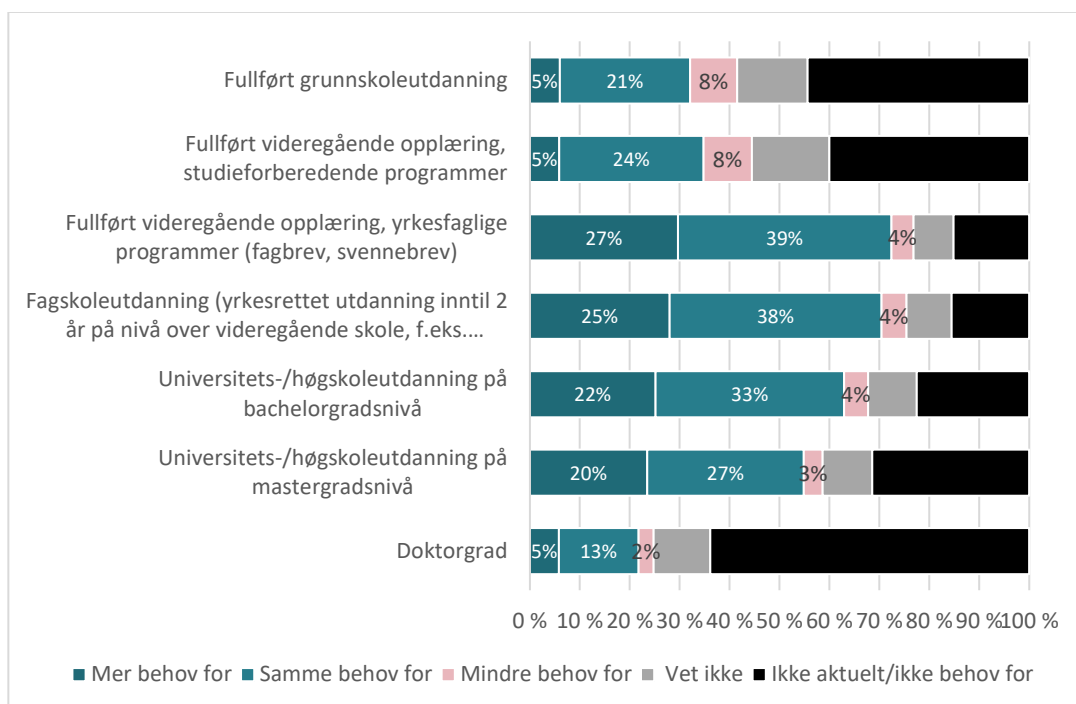
Tabell 6.1 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at bedriftene vil bli påvirket som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene, etter landsforening. (N=4686)

Landsforening	Omstilling bort fra dagens oppgaver	Utvidelse av dagens oppgaver	Endring innenfor dagens oppgaver	Nedskalering av dagens oppgaver
Abelia	20 %	56 %	58 %	12 %
Byggenæringens Landsforening	29 %	52 %	60 %	16 %
Energi Norge	26 %	73 %	71 %	16 %
Mediebedriftenes Landsforening	29 %	27 %	42 %	21 %
NHO Geneo	16 %	31 %	46 %	10 %
Byggmesterforbundet	32 %	41 %	55 %	17 %
NHO Logistikk og Transport	33 %	43 %	61 %	21 %
NHO Luftfart	17 %	42 %	33 %	17 %
NHO Mat og Drikke	18 %	39 %	55 %	11 %
NHO Reiseliv	24 %	38 %	46 %	14 %
NHO Service og Handel	18 %	29 %	37 %	13 %
NHO Sjøfart	58 %	50 %	67 %	25 %
NHO Transport	38 %	50 %	82 %	9 %
Nelfo	30 %	68 %	64 %	15 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	42 %	48 %	64 %	34 %
Norsk Industri	35 %	62 %	68 %	19 %
Offshore Norge	36 %	62 %	66 %	30 %
Sjømat Norge	32 %	60 %	69 %	15 %
Total	27 %	49 %	56 %	16 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Bedriftene som oppgav at de i stor eller noen grad antok at de ble påvirket av grønn omstilling, ble videre spurt om grønn omstilling antas å gi noen endrede kompetansebehov med hensyn til utdanningsnivå og utdanningstype. Figur 6.2 viser resultatene for endret utdanningsnivå.

Figur 6.2 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer, samme eller mindre behov for følgende utdanningsnivåer som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet ble stilt bedriftene som i stor eller noen grad antok at de ble påvirket av grønn omstilling (fra figur 6.1).

Vi ser at en av fire bedrifter antar økt behov for fagskole eller yrkesfaglig utdanning, mens en av fem ser økt behov for bachelor- eller masterutdannet personale. Sammenligner vi disse svarene med bedriftenes generelle kompetansebehov (figur 3.3) er det tydelig at grønn omstilling samlet sett krever kompetanse på et høyere utdanningsnivå enn det som rapporteres av generelle kompetansebehov.

Også på dette området er det store forskjeller mellom landsforeningene. Det framgår av tabell 6.2. nedenfor. Et gjennomgående mønster er likevel at de landsforeningene som har generelt stort behov for høyt utdannede, også ser for seg stort behov for høyt utdannet arbeidskraft som følge av grønn omstilling. Motsatt ser vi at de landsforeningene som generelt har lite behov for høyt utdannede, også oppgir lave behov for slik kompetanse for å møte grønn omstilling. Hovedtendensten er altså at de antatte kompetansebehovene knyttet til grønn omstilling reflekterer de generelle kompetansebehovene blant bedriftene.

Tabell 6.2 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer behov for følgende utdanningsnivåer som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)

Landsforening	Doktorgrad	Universitets-/høgskoleutdanning på mastergradsnivå	Universitets-/høgskoleutdanning på bachelorgradsnivå	Fagskoleutdanning (yrkesrettet utdanning inntil 2 år på nivå over videregående skole, f.eks. teknisk fagskole)	Fullført videregående opplæring, yrkesfaglige programmer (fagbrev, svennebrev)	Fullført videregående opplæring, studieforbereende programmer
Abelia	15 %	31 %	16 %	7 %	4 %	2 %
Byggenæringens Landsforening	3 %	22 %	25 %	30 %	29 %	4 %
Energi Norge	7 %	41 %	46 %	33 %	23 %	3 %
Mediebedriftenes Landsforening		3 %	3 %			
NHO Geneo	4 %	10 %	6 %	4 %	6 %	4 %
Byggmesterforbundet		10 %	19 %	33 %	33 %	2 %
NHO Logistikk og Transport		18 %	24 %	16 %	6 %	4 %
NHO Luftfart		40 %	40 %	40 %		
NHO Mat og Drikke	5 %	20 %	22 %	20 %	22 %	8 %
NHO Reiseliv	2 %	7 %	12 %	21 %	29 %	8 %
NHO Service og Handel	2 %	12 %	15 %	21 %	31 %	7 %
NHO Sjøfart		22 %	11 %	44 %	22 %	
NHO Transport		21 %	14 %	14 %	32 %	7 %
Nelfo	2 %	17 %	29 %	38 %	48 %	6 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)		3 %	5 %	32 %	39 %	6 %
Norsk Industri	9 %	32 %	31 %	27 %	25 %	3 %
Offshore Norge	3 %	27 %	19 %	22 %	14 %	
Sjømat Norge	5 %	30 %	33 %	33 %	24 %	1 %
Total	5 %	20 %	22 %	25 %	27 %	5 %

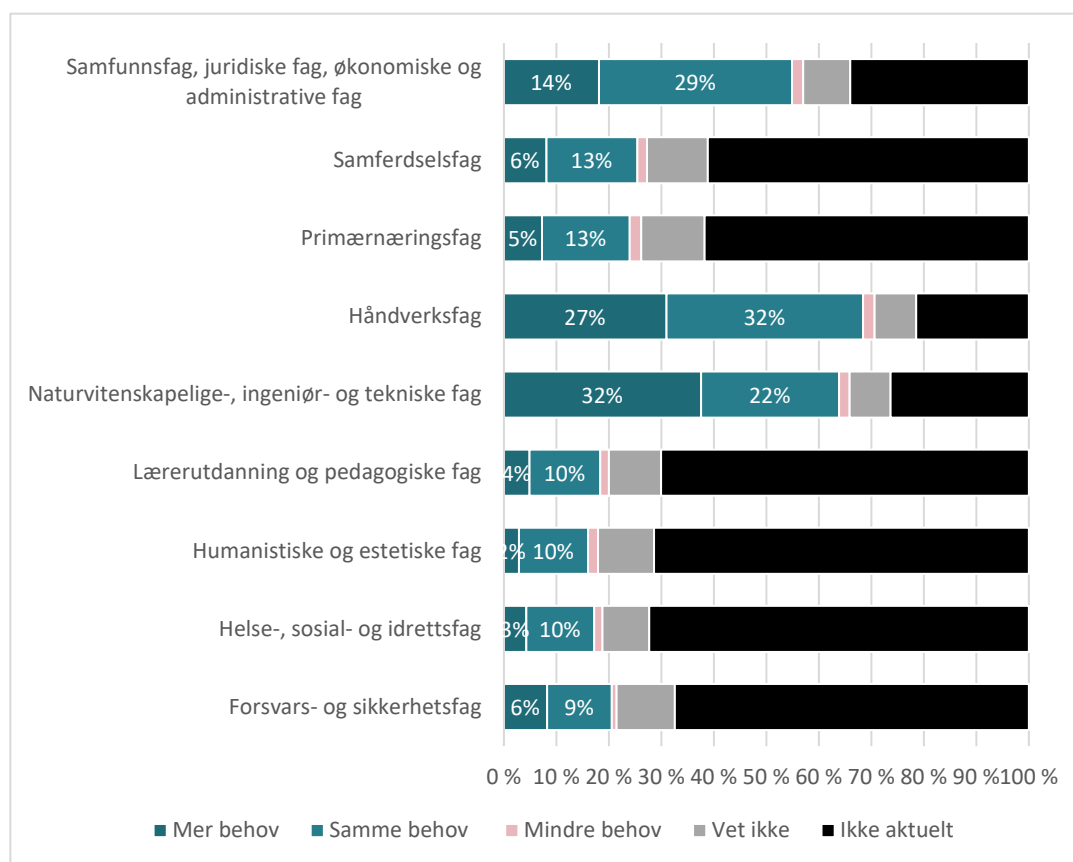
Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet ble stilt bedriftene som i stor eller noen grad antok at de ble påvirket av grønn omstilling (fra figur 6.1).

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Samvariasjonen mellom generelle og «grønne» kompetansebehov viser seg også når vi ser på antatte behov etter fagområde. Håndverksfag og naturvitenskapelige/teknologiske fag framstår som de fagområdene det blir mest behov for som følge av grønn omstilling, mens samfunnsfag og juridiske fag kommer som en klar nummer tre. Denne grovfordelingen reflekterer de generelle behovene for kompetanse etter fagområde som er vist i kapittel 3 (se figur 3.1 og 3.2). Et annet hovedtrekk er at svært få bedrifter rapporterer om noen fagområder som det blir *mindre* behov for. Selv når det gjelder humanistiske fag og pedagogiske fag er det kun 1 prosent som antar mindre behov som følge av grønn omstilling. I det store og hele

ser det altså ut til at bedriftene har vanskelig for å anslå hva slags kompetanse det blir mindre behov for som følge av grønn omstilling.

Figur 6.3 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer, samme eller mindre behov for følgende fagområder som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet ble stilt bedriftene som i stor eller noen grad antok at de ble påvirket av grønn omstilling (fra figur 6.1).

Kompetansebehovene som følge av grønn omstilling, avviker en del mellom landsforeningene, men som for utdanningsnivå er det en klar sammenheng mellom landsforeningens generelle behov og det behovet som antas i forbindelse med grønn omstilling. Jevnt over antar bedriftene at grønn omstilling vil kreve mer av den kompetansen de allerede har behov for i dag.

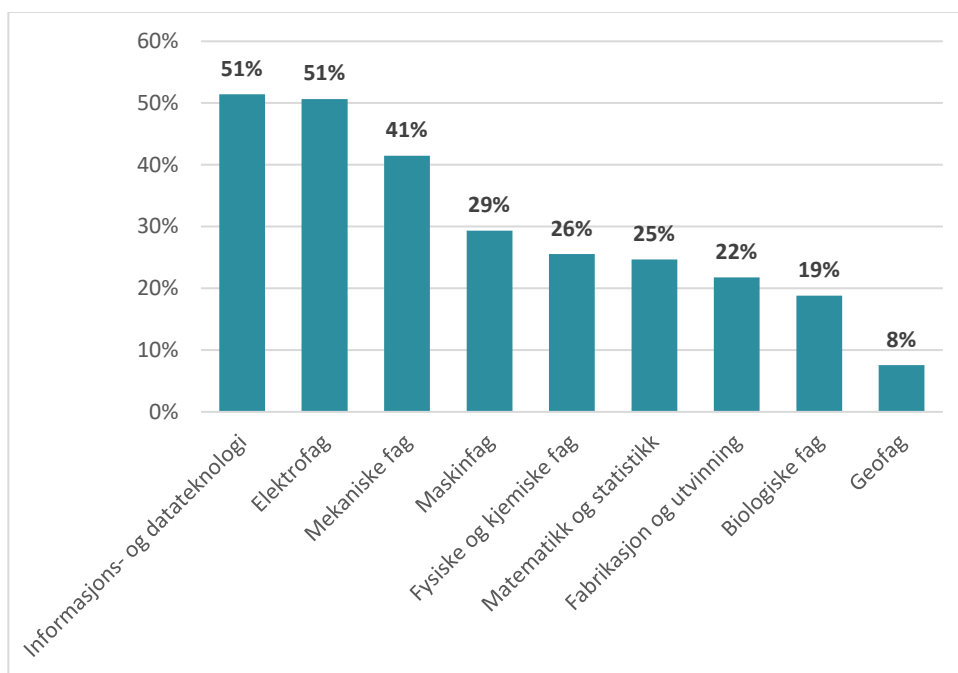
Tabell 6.3 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer behov for personale med utdanning innenfor følgende fagområder som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)

Landsforening	Forsvars- og sikkerhetsfag	Helse-, sosial- og idrettsfag	Humanistiske og estetiske fag	Lærerutdanning og pedagogiske fag	Naturvitenskapelige-, ingeniør- og tekniske fag	Håndverksfag	Primærnæringsfag	Samferdselsfag	Samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag
Abelia	15 %	6 %	8 %	8 %	34 %	5 %	4 %	6 %	28 %
Byggenæringens Landsforening	4 %	2 %	1 %	2 %	37 %	39 %	4 %	5 %	11 %
Energi Norge	13 %	1 %	2 %		60 %	16 %	1 %	5 %	20 %
Mediebedriftenes Landsforening			3 %	3 %	21 %	3 %			9 %
NHO Geneo	4 %	24 %	2 %	6 %	4 %				10 %
Byggmesterforbundet	5 %	2 %		2 %	21 %	40 %	2 %	10 %	12 %
NHO Logistikk og Transport	10 %		2 %	2 %	14 %	2 %	4 %	32 %	18 %
NHO Luftfart					40 %			20 %	40 %
NHO Mat og Drikke	4 %	2 %	1 %	2 %	24 %	20 %	21 %	5 %	18 %
NHO Reiseliv	5 %	5 %	3 %	5 %	8 %	20 %	11 %	5 %	15 %
NHO Service og Handel	8 %	5 %	2 %	9 %	15 %	31 %	4 %	7 %	11 %
NHO Sjøfart					44 %	11 %		22 %	22 %
NHO Transport		4 %			29 %	14 %		32 %	25 %
Nelfo	7 %	2 %	1 %	3 %	43 %	54 %	2 %	4 %	8 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	1 %	1 %		3 %	17 %	33 %	3 %	3 %	7 %
Norsk Industri	6 %	2 %	2 %	2 %	49 %	25 %	2 %	7 %	13 %
Offshore Norge	19 %	5 %	3 %	3 %	38 %	11 %		8 %	19 %
Sjømat Norge	3 %	1 %		1 %	43 %	18 %	24 %	1 %	23 %
Total	6 %	3 %	2 %	4 %	32 %	27 %	5 %	6 %	14 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

De 924 bedriftene som svarte at grønn omstilling vil gi virksomheten mer behov for ansatte innenfor "Naturvitenskapelige-, ingeniør- og tekniske fag" ble bedt om å presisere hva slags fag behovet knytter seg til. Figur 6.5 nedenfor viser at informasjons- og datateknologi samt elektrofag utmerker seg spesielt. Over halvparten av bedriftene antar at den grønne omstillingen vil innebære et merbehov for kompetanse innenfor disse fagområdene. Personer med utdanning i mekaniske fag ser også ut til å bli etterspurt, mens merbehovet for øvrige fag oppgis av færre enn en tredel av bedriftene. At kun 8 prosent ser mer behov for kompetanse innenfor geofag må ses i lys av at denne kompetansen er særlig relevant for petroleumsnæringen. Her er det relativt få, men store bedrifter. I figur 3.12 så vi også at kun 4 prosent av bedriftene oppga behov for petroleumsingeniører.

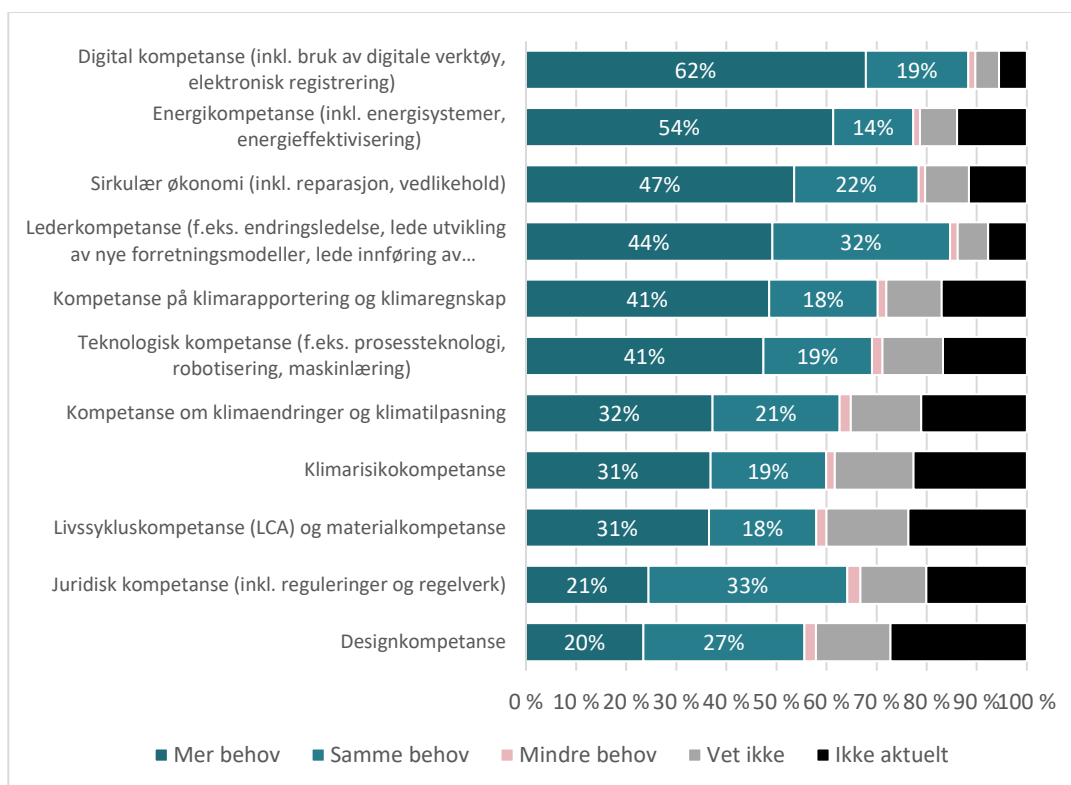

Figur 6.4 Andel bedrifter med behov for naturvitenskapelige-, ingeniør- og tekniske fag som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene, etter fagfelt. (N=924)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet ble stilt bedriftene oppgav mer behov for Naturvitenskapelige-, ingeniør- og tekniske fag.

Behovene for ulike tekniske kompetanser gjenspeiles også i svarene om hva slags ferdigheter den grønne omstillingen vil kreve. Igjen er det IKT/digital kompetanse og energikompetanse som kommer på topp, etterfulgt av kompetanse innenfor sirkulær økonomi. Godt og vel halvparten av NHO-bedriftene antar mer behov for slik kompetanse for å møte den grønne omstillingen.

Figur 6.5 Andel bedrifter som antar at de vil få endrede behov følgende ferdigheter som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Interessant nok oppgir mer enn 40 prosent også et merbehov for lederkompetanse for grønn omstilling. Samtidig viser tabell 6.4 nedenfor at toppledere (og politikere) er den yrkeskategorien som flest bedrifter oppgir at de får *mindre* behov for i den grønne omstillingen. Det kan tyde på at behovet for «grønn lederkompetanse» primært er knyttet til ledere på mellomnivå og operativt nivå, noe som også framgår av yrkesoversikten i tabell 6.4 nedenfor.

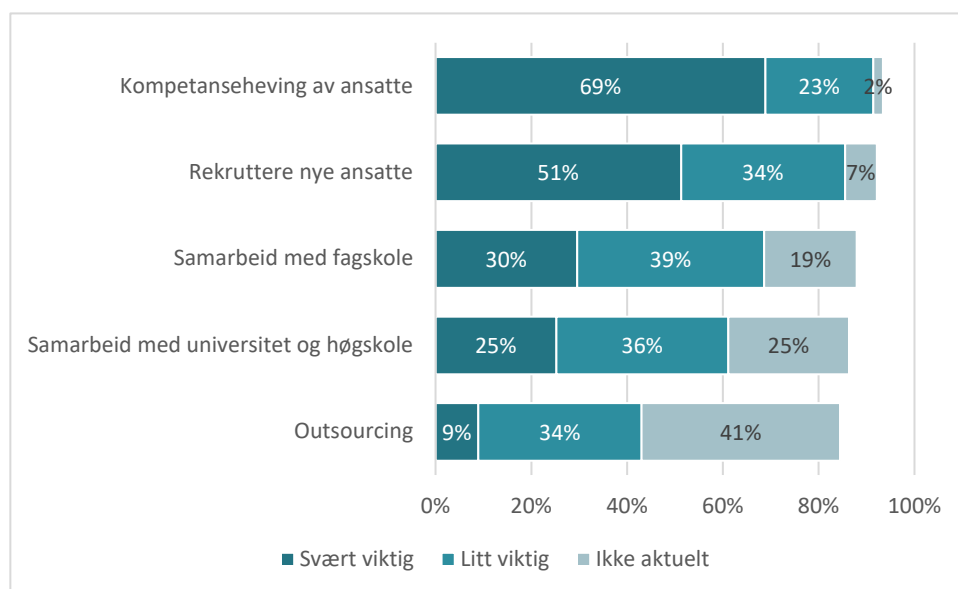
Tabell 6.4 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer eller mindre behov for utvalgte yrker som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. Svaralternativene vet ikke og ikke aktuelt er ikke vist i figuren (N=2923)

Yrker	Mer behov	Mindre behov
Ledere		
- Politikere og toppledere	29 %	71 %
- Administrative og merkantile ledere	63 %	37 %
- Ledere av enheter for vareproduksjon og tjenesteyting	65 %	35 %
- Ledere i hotell, restaurant, varehandel mv.	36 %	64 %
Akademiske yrker		
- Realister, sivilingeniører mv.	71 %	29 %
- Medisinske yrker	34 %	66 %
- Undervisningsyrker	42 %	58 %
- Rådgivere innen økonomi, administrasjon og salg	56 %	44 %
- IKT-Rådgivere	69 %	31 %
- Juridiske, samfunnsvitenskapelige og humanistiske yrker	45 %	55 %
Høyskoleyrker		
- Ingeniører mv.	84 %	16 %
- Helserelaterte yrker	37 %	63 %
- Medarbeidere innen økonomi, administrasjon og salg	64 %	36 %
- Yrker innen kultur, idrett mv.	19 %	81 %
- IKT-teknikere	70 %	30 %
Kontoryrker		
- Kontormedarbeidere	34 %	66 %
- Kundeserviceyrker	49 %	51 %
- Økonomi- og logistikkmedarbeidere	60 %	40 %
- Postbud, arkiv- og personalkontormedarbeidere	9 %	91 %
- Kontormedarbeidere	22 %	78 %
Salgs- og serviceyrker		
- Yrker innen personlig tjenesteyting	45 %	55 %
- Salgsyrker	59 %	41 %
- Pleie- og omsorgsarbeidere	37 %	63 %
- Sikkerhetsarbeidere	42 %	58 %
Bønder, fiskere mv.		
- Jordbrukere	32 %	68 %
- Skogbrukere, fiskere mv.	32 %	68 %
Håndverkere		
- Byggearbeidere	61 %	39 %
- Metall- og maskinarbeidere	53 %	47 %
- Presisjonsarbeidere, kunsthåndverkere, grafiske arbeidere mv.	29 %	71 %
- Elektrikere, elektronikere mv.	76 %	24 %
- Andre håndverkspregede yrker	68 %	32 %
Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.		

Yrker	Mer behov	Mindre behov
- Prosess- og maskinoperatører	59 %	41 %
- Montører	52 %	48 %
- Transportarbeidere og operatører av mobile maskiner mv.	46 %	54 %
Renholdere, hjelpearbeidere mv.		
- Renholdere mv.	50 %	50 %
- Hjelpearbeidere	36 %	64 %
- Kjøkkenassistenter	34 %	66 %
- Reklamedistributører mv.	14 %	86 %
- Renovasjons- og gjenvinningsarbeidere mv.	43 %	57 %

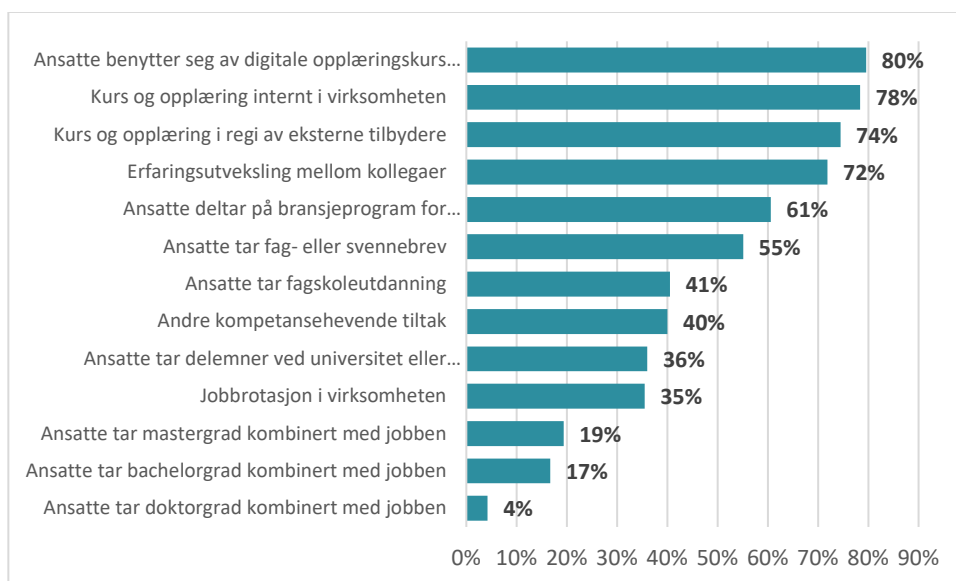
Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Svarene knyttet til behov for bestemte yrker viser stor variasjon, men samtidig ganske stort samsvar med svarmønstrene når det gjelder behov for fagkompetanse beskrevet tidligere. Yrker knyttet til teknologi generelt og IKT og elektro spesielt skiller seg ut med en stor andel bedrifter som oppgir merbehov.

Figur 6.6 Andel bedrifter som mener at følgende former for kompetansebehandling er svært eller litt viktig som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)

På spørsmål om hvilke former for kompetanseheving som er relevante for bedriftene, oppgav de fleste at formene som var mest aktuelle var kortere kurs og opplæring som foregår i bedriftene snarere enn lengre utdanninger utenfor bedriften. Dette er som forventet, da det å investere i kompetanseheving både kan være kostbart og tidkrevende for den enkelte og for bedriftene. Et tilsvarende bilde har vi også sett tidligere, da omtrent samme spørsmål ble stilt bedriftene i fjorårets barometer (figur 6.2 side 66, Rørstad m.fl. 2022). Hvilke former for kompetanseheving de ulike landsforeningene mener er relevant, er vist i vedleggstabell 13.

Figur 6.7 Andel bedrifter som mener at følgende former for kompetanseheving relevant for å møte fremtidens kompetansebehov som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2013)

Note: Spørsmålet ble kun stilt til bedrifter som oppgav at kompetanseheving var svært viktig.

Referanser

Navs bedriftsundersøkelse 2022.

Rørstad, Kristoffer; Børing, Pål; Solberg, Espen; (2022) NHOs kompetansebarometer 2021: En kartlegging av NHOs medlemsbedrifters og øvrige norske bedrifters kompetansebehov i 2021. (106). Rapport. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU).

Rørstad, Kristoffer; Børing, Pål; Solberg, Espen; (2021) NHOs kompetansebarometer 2020: En kartlegging av NHOs medlemsbedrifters og øvrige norske bedrifters kompetansebehov i 2020. (100). Rapport. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning NIFU.

Vedleggstabeller

Vedleggstabell 1 Andel bedrifter som i stor og noen grad har udekket kompetansebehov, etter NHO-region og økonomisk region i 2022. (N=4686)

Økonomiske regioner	I stor grad	I noen grad	I stor og noen grad	N
NHO Agder	11 %	48 %	59 %	254
Arendal	16 %	36 %	52 %	56
Flekkefjord	:	:	64 %	14
Kristiansand	14 %	50 %	63 %	101
Kristiansand omland	13 %	35 %	48 %	23
Lyngdal/Farsund	:	:	80 %	15
Mandal	:	:	70 %	20
Setesdal og Sirdal	:	:	36 %	14
Østregionen	:	:	55 %	11
NHO Arktis	16 %	59 %	75 %	292
Midt-Finnmark	15 %	58 %	73 %	26
Midt-Troms	21 %	59 %	79 %	34
Nord-Troms	17 %	61 %	78 %	18
Sør-Troms	17 %	63 %	80 %	35
Tromsø	19 %	57 %	77 %	98
Vest-Finnmark	8 %	57 %	65 %	37
Øst-Finnmark	9 %	52 %	61 %	33
NHO Innlandet	12 %	50 %	62 %	417
Elverum	13 %	53 %	65 %	40
Gjøvik	10 %	49 %	59 %	100
Hamar	8 %	54 %	63 %	83
Kongsvinger	17 %	45 %	62 %	42
Lillehammer	25 %	42 %	67 %	36
Midt-Gudbrandsdal	4 %	61 %	65 %	23
Nord-Gudbrandsdal	11 %	42 %	53 %	36
Tynset	13 %	58 %	71 %	31
Valdres	12 %	52 %	64 %	25
NHO Møre og Romsdal	14 %	49 %	63 %	265
Kristiansund	13 %	53 %	65 %	40

Økonomiske regioner	I stor grad	I noen grad	I stor og noen grad	N
Molde	16 %	55 %	72 %	67
Sunnal/Surnadal	:	:	56 %	18
Søre Sunnmøre	8 %	44 %	52 %	25
Ørsta/Volda	:	:	69 %	16
Ålesund	11 %	53 %	64 %	64
Ålesund omland	23 %	31 %	54 %	35
NHO Nordland	16 %	53 %	69 %	275
Bodø	17 %	59 %	76 %	59
Brønnøysund	:	:	80 %	10
Lofoten	20 %	46 %	66 %	35
Mo i Rana	18 %	56 %	74 %	50
Mosjøen	:	:	78 %	18
Ofoten	:	:	61 %	18
Salten	14 %	45 %	60 %	42
Sandnessjøen	:	:	50 %	6
Vesterålen	19 %	47 %	67 %	36
NHO Rogaland	11 %	54 %	65 %	390
Dalane	14 %	33 %	48 %	21
Haugaland	6 %	52 %	58 %	62
Indre Ryfylke	:	:	75 %	12
Jæren	10 %	54 %	63 %	104
Stavanger/Sandnes	13 %	56 %	69 %	190
NHO Trøndelag	11 %	52 %	63 %	456
Fosen	13 %	61 %	74 %	23
Levanger/Verdalsøra	7 %	56 %	62 %	45
Namdal	8 %	63 %	71 %	49
Orkland og øyregionen	14 %	44 %	58 %	50
Steinkjer	8 %	50 %	58 %	38
Trondheim	12 %	52 %	64 %	172
Trondheim forstad	:	:	61 %	18
Trøndelag sør	19 %	42 %	61 %	31
Værnes	14 %	38 %	52 %	29
NHO Vestfold og Telemark	12 %	52 %	64 %	346
Grenland	17 %	29 %	46 %	24
Holmestrand	:	:	75 %	12
Midt-Telemark	9 %	55 %	64 %	22
Porsgrunn/Skien	13 %	57 %	71 %	75
Sandefjord/Larvik	12 %	49 %	60 %	101
Tønsberg/Horten	13 %	53 %	66 %	70
Vest-Telemark	8 %	54 %	63 %	24
Øst-Telemark	:	:	65 %	17
NHO Vestlandet	10 %	56 %	66 %	547

Økonomiske regioner	I stor grad	I noen grad	I stor og noen grad	N
Bergen	10 %	56 %	66 %	226
Indre Hardanger	:	:	58 %	12
Indre Sogn	6 %	43 %	49 %	49
Midthordaland	9 %	62 %	71 %	65
Nordfjord og Kinn	11 %	56 %	68 %	62
Nordhordland	9 %	74 %	83 %	23
Stord	11 %	58 %	69 %	36
Sunnfjord og Ytre Sogn	19 %	70 %	89 %	27
Sunnhordland Aust	:	:	40 %	15
Voss	19 %	45 %	65 %	31
NHO Viken Oslo	12 %	53 %	65 %	1444
Asker/Bærum	14 %	52 %	66 %	170
Drammen	6 %	48 %	55 %	130
Follo	11 %	56 %	67 %	64
Fredrikstad/Sarpsborg	16 %	49 %	65 %	114
Halden	7 %	50 %	57 %	28
Hallingdal	15 %	59 %	74 %	34
Hønefoss	13 %	56 %	69 %	45
Indre Østfold	11 %	51 %	62 %	37
Kongsberg	17 %	50 %	67 %	18
Lillestrøm	13 %	44 %	57 %	119
Moss	11 %	39 %	50 %	46
Oslo	12 %	58 %	70 %	587
Ullensaker/Eidsvoll	12 %	56 %	68 %	50
Totalt	12 %	53 %	65 %	4686

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note. := tall vises ikke av konfidensialitetshensyn.

Vedleggstabell 2 Andel bedrifter med i stor og noen grad behov for følgende utdanningsnivåer i 2022. (N=4686)

NHO-Region	Doktorgrad	Universitets/høgskoleutdanning på mastergradsnivå	Universitets/høgskoleutdanning på bachelorgradsnivå	Fagskoleutdanning (yrkesrettet utdanning fra et halvt til to år på nivå	Fullført videregående opplæring, yrkesfaglige programmer (fagbrev,	Fullført videregående opplæring, studieforberedende program-	Fullført grunnskoleutdanning
NHO Agder	4 %	30 %	37 %	51 %	62 %	20 %	20 %
NHO Arktis	7 %	38 %	47 %	59 %	65 %	25 %	24 %
NHO Innlandet	3 %	25 %	36 %	53 %	64 %	21 %	18 %
NHO Møre og Romsdal	6 %	33 %	44 %	59 %	66 %	19 %	19 %
NHO Nordland	5 %	32 %	40 %	51 %	67 %	22 %	22 %
NHO Rogaland	7 %	42 %	50 %	56 %	63 %	18 %	19 %
NHO Trøndelag	6 %	28 %	36 %	50 %	63 %	21 %	21 %
NHO Vestfold og Telemark	5 %	31 %	40 %	57 %	64 %	21 %	19 %
NHO Vestlandet	6 %	33 %	44 %	58 %	67 %	20 %	18 %
NHO Viken Oslo	8 %	41 %	48 %	48 %	53 %	19 %	17 %
Total	6 %	35 %	44 %	53 %	61 %	20 %	19 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 3 Andel bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanningsprogrammer, etter region i 2022. (N=3158)

NHO-Region	Bygg- og anleggsteknikk	Elektro og datateknologi	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsfag	Håndverk, design og produktutvikling	Helse- og oppvekstfag	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	Naturbruk	Restaurant- og matfag	Salg, service og reiseliv	Teknologi- og industri-fag	N
NHO Agder	32 %	34 %	8 %	23 %	2 %	16 %	2 %	19 %	26 %	38 %	173
NHO Arktis	25 %	32 %	5 %	15 %	5 %	13 %	9 %	29 %	38 %	40 %	177
NHO Innlandet	23 %	36 %	6 %	19 %	1 %	9 %	7 %	19 %	28 %	35 %	303
NHO Møre og Romsdal	24 %	36 %	7 %	17 %	2 %	13 %	4 %	14 %	28 %	46 %	192
NHO Nordland	27 %	30 %	5 %	16 %	2 %	10 %	10 %	17 %	25 %	42 %	220
NHO Rogaland	30 %	42 %	5 %	18 %	1 %	17 %	5 %	14 %	21 %	48 %	267
NHO Trøndelag	32 %	31 %	7 %	18 %	4 %	9 %	7 %	21 %	28 %	36 %	320
NHO Vestfold og Telemark	38 %	38 %	3 %	26 %	4 %	12 %	5 %	12 %	23 %	35 %	237
NHO Vestlandet	32 %	37 %	5 %	19 %	3 %	12 %	8 %	14 %	25 %	41 %	396
NHO Viken Oslo	36 %	36 %	6 %	16 %	5 %	15 %	3 %	16 %	25 %	36 %	873
Total	31 %	35 %	6 %	18 %	3 %	13 %	6 %	17 %	26 %	39 %	3158

**Vedleggstabell 4 Andel bedrifter med teknisk- og ingeniørfagbehov, etter ingeniør-
type og NHO-region i 2022. (N=2077)**

NHO-Region	Byggingeniør	Dataingeniør	Elektroingeniør	Kjemingeniør	Maskingeniør	Biøingeniør	Branningeniør	HMS-ingeniør	Prosessingeniør	Ortopedingeniør	Petroleumsingeniør	VVS-ingeniør
NHO Agder	28 %	28 %	35 %	8 %	29 %	4 %	2 %	12 %	19 %	0 %	3 %	13 %
NHO Arktis	29 %	19 %	32 %	5 %	23 %	5 %	2 %	9 %	10 %	0 %	3 %	14 %
NHO Innlandet	24 %	18 %	29 %	3 %	29 %	2 %	2 %	11 %	21 %	1 %	0 %	7 %
NHO Møre og Romsdal	21 %	29 %	46 %	9 %	43 %	6 %	4 %	15 %	21 %	1 %	4 %	10 %
NHO Nordland	25 %	30 %	35 %	9 %	34 %	7 %	3 %	16 %	21 %	0 %	0 %	10 %
NHO Rogaland	24 %	34 %	49 %	10 %	39 %	4 %	5 %	25 %	24 %	0 %	15 %	11 %
NHO Trøndelag	29 %	29 %	37 %	6 %	31 %	5 %	4 %	14 %	15 %	0 %	2 %	11 %
NHO Vestfold og Telemark	27 %	25 %	37 %	12 %	33 %	4 %	3 %	14 %	21 %	0 %	3 %	12 %
NHO Vestlandet	27 %	25 %	44 %	8 %	31 %	5 %	3 %	16 %	15 %	0 %	5 %	16 %
NHO Viken Oslo	33 %	33 %	39 %	9 %	25 %	4 %	4 %	17 %	17 %	0 %	3 %	13 %
Total	28 %	28 %	39 %	8 %	31 %	4 %	3 %	16 %	18 %	0 %	4 %	12 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 5 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov i stor eller noen grad, etter NHO-region og økonomisk region i 2022 (N=4686).

Økonomiske regioner	I stor grad	I noen grad	I stor og noen grad	N
NHO Agder	8 %	28 %	36 %	254
Arendal	11 %	32 %	43 %	56
Flekkefjord	:	:	29 %	14
Kristiansand	11 %	28 %	39 %	101
Kristiansand omland	4 %	30 %	35 %	23
Lyngdal/Farsund	:	:	20 %	15
Mandal	5 %	30 %	35 %	20
Setesdal og Sirdal	:	:	14 %	14
Østregionen	:	:	36 %	11
NHO Arktis	11 %	36 %	47 %	292
Midt-Finnmark	4 %	35 %	38 %	26
Midt-Troms	26 %	35 %	62 %	34
Nord-Troms	:	:	50 %	18
Sør-Troms	11 %	23 %	34 %	35
Tromsø	5 %	47 %	52 %	98
Vest-Finnmark	22 %	27 %	49 %	37
Øst-Finnmark	6 %	30 %	36 %	33
NHO Innlandet	7 %	29 %	37 %	417
Elverum	5 %	35 %	40 %	40
Gjøvik	5 %	32 %	37 %	100
Hamar	7 %	29 %	36 %	83
Kongsvinger	10 %	24 %	33 %	42
Lillehammer	14 %	31 %	44 %	36
Midt-Gudbrandsdal	13 %	22 %	35 %	23
Nord-Gudbrandsdal	3 %	19 %	22 %	36
Tynset	6 %	35 %	42 %	31
Valdres	12 %	32 %	44 %	25
NHO Møre og Romsdal	7 %	31 %	37 %	265
Kristiansund	5 %	30 %	35 %	40
Molde	6 %	33 %	39 %	67
Sunnal/Surnadal	:	:	39 %	18
Søre Sunnmøre	0 %	24 %	24 %	25
Ørsta/Volda	6 %	25 %	31 %	16
Ålesund	9 %	30 %	39 %	64
Ålesund omland	9 %	37 %	46 %	35
NHO Nordland	11 %	27 %	37 %	275
Bodø	12 %	22 %	34 %	59
Brønnøysund	:	:	60 %	10
Lofoten	9 %	11 %	20 %	35
Mo i Rana	10 %	30 %	40 %	50

Økonomiske regioner	I stor grad	I noen grad	I stor og noen grad	N
Mosjøen	17 %	44 %	61 %	18
Ofoten	6 %	28 %	33 %	18
Salten	12 %	31 %	43 %	42
Sandnessjøen	:	:	50 %	6
Vesterålen	8 %	25 %	33 %	36
NHO Rogaland	9 %	32 %	40 %	390
Dalane	10 %	29 %	38 %	21
Haugaland	5 %	32 %	37 %	62
Indre Ryfylke	:	:	58 %	12
Jæren	11 %	31 %	41 %	104
Stavanger/Sandnes	8 %	32 %	39 %	190
NHO Trøndelag	9 %	32 %	40 %	456
Fosen	13 %	26 %	39 %	23
Levanger/Verdalsøra	7 %	27 %	33 %	45
Namdal	6 %	35 %	41 %	49
Orkland og øyregionen	10 %	30 %	40 %	50
Steinkjer	5 %	32 %	37 %	38
Trondheim	10 %	30 %	40 %	172
Trondheim forstad	:	:	56 %	18
Trøndelag sør	6 %	48 %	55 %	31
Værnes	10 %	21 %	31 %	29
NHO Vestfold og Telemark	8 %	33 %	40 %	346
Grenland	0 %	21 %	21 %	24
Holmestrand	:	:	50 %	12
Midt-Telemark	:	:	45 %	22
Porsgrunn/Skien	7 %	44 %	51 %	75
Sandefjord/Larvik	10 %	27 %	37 %	101
Tønsberg/Horten	7 %	29 %	36 %	70
Vest-Telemark	0 %	29 %	29 %	24
Øst-Telemark	:	:	65 %	17
NHO Vestlandet	8 %	34 %	42 %	547
Bergen	9 %	31 %	40 %	226
Indre Hardanger	0 %	25 %	25 %	12
Indre Sogn	2 %	33 %	35 %	49
Midthordland	11 %	28 %	38 %	65
Nordfjord og Kinn	13 %	35 %	48 %	62
Nordhordland	4 %	39 %	43 %	23
Stord	8 %	44 %	53 %	36
Sunnfjord og Ytre Sogn	4 %	56 %	59 %	27
Sunnhordland Aust	:	:	33 %	15
Voss	6 %	39 %	45 %	31
NHO Viken Oslo	11 %	34 %	45 %	1444

Økonomiske regioner	I stor grad	I noen grad	I stor og noen grad	N
Asker/Bærum	12 %	40 %	52 %	170
Drammen	7 %	25 %	32 %	130
Follo	5 %	36 %	41 %	64
Fredrikstad/Sarpsborg	7 %	30 %	37 %	114
Halden	7 %	21 %	29 %	28
Hallingdal	6 %	32 %	38 %	34
Hønefoss	9 %	27 %	36 %	45
Indre Østfold	8 %	35 %	43 %	37
Kongsberg	6 %	50 %	56 %	18
Lillestrøm	11 %	27 %	38 %	119
Moss	13 %	30 %	43 %	46
Oslo	13 %	37 %	50 %	587
Ullensaker/Eidsvoll	10 %	32 %	42 %	50
Totalt	9 %	32 %	41 %	4686

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note : = tall vises ikke av konfidensialitetshensyn.

Vedleggstabell 6 Andel lærebedrifter og andel som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov i 2022. (N=4686 og N=2393)

NHO-Region	Andel lærebedrifter	Andel som har latt være å ta inn lærlinger
NHO Agder	57 %	13 %
NHO Arktis	47 %	14 %
NHO Innlandet	53 %	15 %
NHO Møre og Romsdal	57 %	16 %
NHO Nordland	56 %	9 %
NHO Rogaland	57 %	19 %
NHO Trøndelag	57 %	18 %
NHO Vestfold og Telemark	55 %	18 %
NHO Vestlandet	56 %	18 %
NHO Viken Oslo	42 %	16 %
Total	51 %	16 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 7 Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse og hva de valgte å gjøre i stedet for, etter NHO-region i 2022. (N=2227)

NHO-Region	Vi fikk ikke ansatt noen	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter men har ansatt noen med lavere formell kompetanse	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter men har ansatt noen med høyere formell kompetanse	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter men har ansatt noen med annen fagkompetanse
NHO Agder	50 %	47 %	5 %	19 %
NHO Arktis	43 %	49 %	4 %	23 %
NHO Innlandet	50 %	41 %	5 %	22 %
NHO Møre og Romsdal	54 %	38 %	4 %	20 %
NHO Nordland	53 %	38 %	5 %	25 %
NHO Rogaland	48 %	43 %	4 %	22 %
NHO Trøndelag	53 %	43 %	2 %	22 %
NHO Vestfold og Telemark	52 %	36 %	4 %	22 %
NHO Vestlandet	53 %	47 %	5 %	20 %
NHO Viken Oslo	51 %	44 %	5 %	20 %
Total	51 %	43 %	4 %	21 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 8 Andel bedrifter som ikke klarte å rekruttere og årsaken til dette, etter NHO-region i 2022. (N=2227)

NHO-Region	Det var ingen kvalifiserte søkere i bedriftens region	Det var få kvalifiserte søkere i bedriftens region	Kvalifiserte søkere hadde for høye lønnskrav	Kvalifiserte søkere utenfor bedriftens region var ikke villig til å flytte	Bedriften klarte ikke å holde på kvalifisert arbeidskraft
NHO Agder	63 %	64 %	31 %	22 %	16 %
NHO Arktis	69 %	68 %	28 %	30 %	24 %
NHO Innlandet	71 %	65 %	25 %	31 %	22 %
NHO Møre og Romsdal	71 %	59 %	28 %	30 %	17 %
NHO Nordland	74 %	58 %	28 %	35 %	23 %
NHO Rogaland	65 %	67 %	32 %	16 %	24 %
NHO Trøndelag	68 %	71 %	27 %	24 %	20 %
NHO Vestfold og Telemark	70 %	57 %	26 %	22 %	14 %
NHO Vestlandet	69 %	63 %	33 %	26 %	20 %
NHO Viken Oslo	63 %	65 %	43 %	21 %	23 %
Total	67 %	64 %	33 %	25 %	21 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 9 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at de får følgende konsekvenser som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene, etter NHO-region. (N=4686)

NHO-Region	Omstilling bort fra dagens oppgaver	Utvidelse av dagens oppgaver	Endring innenfor dagens oppgaver	Nedskalering av dagens oppgaver
NHO Agder	28 %	44 %	53 %	19 %
NHO Arktis	28 %	54 %	60 %	19 %
NHO Innlandet	26 %	43 %	56 %	16 %
NHO Møre og Romsdal	30 %	50 %	59 %	18 %
NHO Nordland	29 %	52 %	63 %	15 %
NHO Rogaland	29 %	47 %	52 %	22 %
NHO Trøndelag	25 %	50 %	56 %	15 %
NHO Vestfold og Telemark	24 %	45 %	50 %	14 %
NHO Vestlandet	30 %	50 %	57 %	17 %
NHO Viken Oslo	26 %	50 %	57 %	15 %
Total	27 %	49 %	56 %	16 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 10 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at de får følgende konsekvenser som følge av grønn omstilling de neste 7-10 årene, etter NHO-region og økonomisk regioner. (N=4686)

NHO-region og økonomiske regioner	Omstilling bort fra dagens oppgaver	Utvidelse av dagens oppgaver	Endring innenfor dagens oppgaver	Nedskalering av dagens oppgaver	N
NHO Agder	28 %	45 %	53 %	19 %	254
Arendal	27 %	45 %	48 %	16 %	56
Flekkefjord	43 %	43 %	79 %	21 %	14
Kristiansand	35 %	54 %	59 %	23 %	101
Kristiansand omland	22 %	39 %	48 %	22 %	23
Lyngdal/Farsund	20 %	33 %	47 %	20 %	15
Mandal	20 %	30 %	40 %	10 %	20
Setesdal og Sirdal	7 %	36 %	50 %	14 %	14
Østregionen	18 %	27 %	27 %	9 %	11
NHO Arktis	29 %	54 %	60 %	20 %	292
Midt-Finnmark	27 %	50 %	58 %	27 %	26
Midt-Troms	24 %	41 %	53 %	15 %	34
Nord-Troms	28 %	67 %	67 %	6 %	18
Svalbard	40 %	70 %	80 %	40 %	10
Sør-Troms	29 %	57 %	60 %	23 %	35
Tromsø	28 %	59 %	64 %	18 %	98
Vest-Finnmark	32 %	51 %	62 %	19 %	37
Øst-Finnmark	30 %	39 %	45 %	21 %	33
NHO Innlandet	24 %	42 %	56 %	15 %	417
Elverum	23 %	35 %	58 %	10 %	40
Gjøvik	22 %	41 %	54 %	11 %	100
Hamar	17 %	43 %	58 %	12 %	83
Kongsvinger	14 %	38 %	57 %	21 %	42
Lillehammer	36 %	50 %	61 %	28 %	36
Midt-Gudbrandsdal	43 %	48 %	61 %	17 %	23
Nord-Gudbrandsdal	28 %	44 %	47 %	8 %	36
Tynset	32 %	45 %	55 %	23 %	31
Valdres	32 %	40 %	52 %	20 %	25
NHO Møre og Romsdal	30 %	50 %	59 %	18 %	265
Kristiansund	25 %	38 %	48 %	13 %	40
Molde	31 %	51 %	60 %	22 %	67
Sunnal/Surnadal	39 %	39 %	67 %	28 %	18
Søre Sunnmøre	40 %	56 %	64 %	8 %	25
Ørsta/Volda	31 %	63 %	75 %	6 %	16
Ålesund	33 %	59 %	63 %	20 %	64
Ålesund omland	17 %	40 %	51 %	20 %	35

NHO-region og økonomiske regioner	Omstilling bort fra dagens oppgaver	Utvidelse av dagens oppgaver	Endring innenfor dagens oppgaver	Nedskalering av dagens oppgaver	N
NHO Nordland	29 %	52 %	63 %	14 %	275
Bodø	27 %	51 %	61 %	15 %	59
Brønnøysund	30 %	60 %	70 %	0 %	10
Lofoten	29 %	46 %	54 %	20 %	35
Mo i Rana	34 %	48 %	62 %	12 %	50
Mosjøen	28 %	50 %	67 %	28 %	18
Ofoten	28 %	50 %	72 %	11 %	18
Salten	29 %	62 %	67 %	7 %	42
Sandnessjøen	33 %	83 %	100 %	17 %	6
Vesterålen	22 %	47 %	58 %	14 %	36
NHO Rogaland	30 %	47 %	52 %	22 %	390
Dalane	24 %	43 %	52 %	14 %	21
Haugaland	37 %	47 %	53 %	23 %	62
Indre Ryfylke	25 %	50 %	67 %	0 %	12
Jæren	30 %	41 %	51 %	22 %	104
Stavanger/Sandnes	28 %	50 %	51 %	23 %	190
NHO Trøndelag	25 %	50 %	56 %	15 %	456
Fosen	26 %	52 %	57 %	22 %	23
Levanger/Verdalsøra	33 %	58 %	62 %	18 %	45
Namdal	24 %	51 %	55 %	20 %	49
Orkland og øyregionen	34 %	62 %	70 %	22 %	50
Steinkjer	26 %	45 %	53 %	13 %	38
Trondheim	20 %	44 %	52 %	11 %	172
Trondheim forstad	11 %	33 %	56 %	11 %	18
Trøndelag sør	29 %	68 %	65 %	16 %	31
Værnes	24 %	41 %	45 %	7 %	29
NHO Vestfold og Telemark	24 %	44 %	50 %	14 %	346
Grenland	13 %	38 %	50 %	13 %	24
Holmestrand	33 %	58 %	75 %	8 %	12
Midt-Telemark	23 %	55 %	45 %	5 %	22
Porsgrunn/Skien	29 %	51 %	56 %	19 %	75
Sandefjord/Larvik	20 %	36 %	48 %	14 %	101
Tønsberg/Horten	26 %	49 %	44 %	13 %	70
Vest-Telemark	21 %	29 %	42 %	13 %	24
Øst-Telemark	29 %	47 %	59 %	18 %	17
NHO Vestlandet	29 %	51 %	57 %	17 %	547
Bergen	31 %	50 %	58 %	18 %	226
Indre Hardanger	25 %	50 %	58 %	25 %	12
Indre Sogn	20 %	41 %	41 %	12 %	49
Midthordland	42 %	52 %	58 %	22 %	65

NHO-region og økonomiske regioner	Omstilling bort fra dagens oppgaver	Utvidelse av dagens oppgaver	Endring innenfor dagens oppgaver	Nedskalering av dagens oppgaver	N
Nordfjord og Kinn	24 %	63 %	69 %	15 %	62
Nordhordland	26 %	48 %	57 %	9 %	23
Stord	25 %	64 %	67 %	17 %	36
Sunnfjord og Ytre Sogn	30 %	41 %	48 %	15 %	27
Sunnhordland Aust	13 %	20 %	27 %	7 %	15
Voss	29 %	52 %	65 %	23 %	31
NHO Viken Oslo	27 %	50 %	57 %	15 %	1444
Asker/Bærum	29 %	56 %	62 %	12 %	170
Drammen	21 %	53 %	52 %	13 %	130
Follo	25 %	47 %	56 %	17 %	64
Fredrikstad/Sarpsborg	29 %	52 %	60 %	15 %	114
Halden	29 %	39 %	46 %	14 %	28
Hallingdal	32 %	53 %	59 %	18 %	34
Hønefoss	16 %	51 %	64 %	11 %	45
Indre Østfold	32 %	51 %	57 %	19 %	37
Kongsberg	28 %	39 %	67 %	17 %	18
Lillestrøm	32 %	47 %	55 %	15 %	119
Moss	33 %	54 %	67 %	20 %	46
Oslo	26 %	50 %	57 %	16 %	587
Ullensaker/Eidsvoll	16 %	36 %	46 %	14 %	50
Totalt	27 %	49 %	56 %	16 %	4686

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 11 Andel bedrifter som antar at de vil få mer behov for kompetanse de neste 7-10 år, etter utdanningsnivå og NHO-region. (N=2923)

NHO-Region	Doktorgrad	Universitets-/høgskoleutdanning på mastergradsnivå	Universitets-/høgskoleutdanning på bachelorgradsnivå	Fagskoleutdanning (yrkesrettet utdanning inntil 2 år på nivå over videregående skole, f.eks. teknisk fagskole)	Fullført videregående opplæring, yrkesfaglige programmer (fagbrev, svennebrev)	Fullført videregående opplæring, studieforberedende programmer	Fullført grunnskoleutdanning
NHO Agder	6 %	19 %	23 %	23 %	29 %	4 %	6 %
NHO Arktis	8 %	23 %	24 %	21 %	25 %	7 %	6 %
NHO Innlandet	2 %	17 %	22 %	28 %	28 %	2 %	3 %
NHO Møre og Romsdal	5 %	19 %	24 %	24 %	28 %	6 %	5 %
NHO Nordland	4 %	20 %	21 %	26 %	32 %	6 %	6 %
NHO Rogaland	5 %	23 %	22 %	30 %	32 %	4 %	4 %
NHO Trøndelag	4 %	20 %	23 %	29 %	31 %	6 %	6 %
NHO Vestfold og Telemark	4 %	22 %	22 %	23 %	22 %	5 %	3 %
NHO Vestlandet	5 %	23 %	23 %	31 %	30 %	6 %	6 %
NHO Viken Oslo	5 %	19 %	19 %	20 %	22 %	4 %	4 %
Total	5 %	20 %	22 %	25 %	27 %	5 %	5 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Vedleggstabell 12 Andel bedrifter som antar at grønn omstilling vil gi mer behov for ansatte med følgende kompetanse, etter landsforening. (N=2923)

Landsforening	Digital kompetanse (inkl. bruk av digitale verktøy,	Designkompetanse	Energikompetanse (inkl. energisystemer, energi-	Juridisk kompetanse (inkl. reguleringer og re-	Lederkompetanse (f.eks. endringsledelse, lede ut-	Livssykluskompetanse (LCA) og materialkompe-	Klimarisikokompetanse	Kompetanse om klima- endringer og klimatilpas-	Kompetanse på klima- rapportering og klima-	Sirkulær økonomi (inkl. reparasjon, vedlikehold)
Abelia	70 %	39 %	36 %	49 %	29 %	37 %	40 %	48 %	47 %	43 %
Byggenæringens Landsforening	58 %	18 %	22 %	44 %	48 %	37 %	37 %	48 %	55 %	38 %
Energi Norge	78 %	17 %	22 %	50 %	27 %	41 %	51 %	61 %	45 %	60 %
Mediebedriftenes Landsforening	67 %	27 %	6 %	45 %	9 %	18 %	30 %	30 %	27 %	36 %
NHO Geneo	54 %	12 %	18 %	50 %	22 %	24 %	28 %	32 %	26 %	16 %
Byggmesterforbundet	57 %	12 %	38 %	45 %	33 %	38 %	31 %	36 %	38 %	21 %
NHO Logistikk og Transport	52 %	6 %	34 %	52 %	16 %	34 %	36 %	52 %	46 %	40 %
NHO Luftfart	40 %		40 %	40 %			20 %	20 %	20 %	40 %
NHO Mat og Drikke	61 %	10 %	14 %	39 %	24 %	31 %	36 %	49 %	45 %	50 %
NHO Reiseliv	49 %	25 %	16 %	40 %	11 %	23 %	29 %	31 %	37 %	16 %
NHO Service og Handel	57 %	17 %	18 %	43 %	25 %	26 %	27 %	31 %	44 %	28 %
NHO Sjøfart	78 %	11 %	22 %	56 %	11 %	22 %	22 %	33 %	44 %	44 %
NHO Transport	68 %	21 %	11 %	46 %	25 %	32 %	18 %	39 %	46 %	39 %
Nelfo	66 %	13 %	20 %	40 %	27 %	24 %	25 %	35 %	39 %	44 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	62 %	5 %	10 %	39 %	10 %	16 %	16 %	23 %	42 %	33 %
Norsk Industri	65 %	24 %	20 %	44 %	48 %	37 %	30 %	48 %	57 %	62 %
Offshore Norge	70 %	22 %	19 %	49 %	46 %	51 %	49 %	51 %	62 %	57 %
Sjømat Norge	70 %	14 %	25 %	50 %	33 %	28 %	33 %	49 %	53 %	65 %
Total	62 %	20 %	21 %	44 %	31 %	31 %	32 %	41 %	47 %	41 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Vedleggstabell 13 Andel bedrifter som mener at følgende former for kompetanseheving relevant for å møte fremtidens kompetansebehov som følge av grønn omstilling de neste 7-10 årene, etter landsforening. (N=2013)

Landsforening	Ansatte tar deler ved universitet eller høyskole	Ansatte tar mastergrad kombinert med jobben	Jobbrotasjon i virksomheten	Kurs og opplæring i regi av eksterne tilbydere	Ansatte benytter seg av digitale opplæringskurs og hjelpemidler	Ansatte tar fag- eller svennebrev	Erfaringsutveksling mellom kollegaer	Ansatte tar doktorgrad kombinert med jobben	Ansatte deltar på bransjeprogram for kompetanseheving	Kurs og opplæring internt i virksomheten	Ansatte tar bachelorgrad kombinert med jobben	Ansatte tar fagskoleutdanning	Andre kompetansehevede tiltak
Abelia	67 %	38 %	33 %	75 %	81 %	7 %	77 %	16 %	48 %	69 %	16 %	6 %	35 %
Byggenæringens Landsforening	34 %	16 %	31 %	78 %	75 %	67 %	75 %	1 %	66 %	75 %	18 %	54 %	39 %
Energi Norge	58 %	38 %	31 %	84 %	86 %	45 %	74 %	12 %	70 %	77 %	35 %	43 %	45 %
Mediebedriftenes Landsforening	28 %		61 %	78 %	83 %	22 %	72 %		22 %	89 %		6 %	56 %
NHO Geneo	43 %	27 %	13 %	73 %	83 %	20 %	70 %	3 %	57 %	83 %	17 %	20 %	47 %
Byggmesterforbundet	21 %	21 %	17 %	76 %	86 %	76 %	72 %	3 %	62 %	86 %	10 %	76 %	38 %
NHO Logistikk og Transport	20 %	23 %	43 %	77 %	73 %	37 %	67 %		57 %	83 %	20 %	23 %	37 %
NHO Luftfart	67 %	67 %		33 %	100 %	33 %	67 %		67 %	100 %	33 %	33 %	100 %
NHO Mat og Drikke	31 %	15 %	46 %	75 %	78 %	58 %	74 %	4 %	59 %	79 %	10 %	41 %	32 %
NHO Reiseliv	27 %	7 %	29 %	65 %	69 %	52 %	64 %		60 %	80 %	10 %	33 %	42 %
NHO Service og Handel	28 %	12 %	39 %	66 %	79 %	55 %	70 %	1 %	60 %	75 %	8 %	29 %	45 %
NHO Sjøfart	60 %	0 %	20 %	80 %	40 %	40 %	100 %		60 %	80 %		20 %	60 %
NHO Transport	33 %	39 %	28 %	67 %	89 %	78 %	50 %		67 %	89 %	6 %	28 %	39 %
Nelfo	23 %	12 %	23 %	79 %	84 %	68 %	69 %	1 %	62 %	79 %	17 %	71 %	37 %
Norges Bilbransjeforbund (NBF)	9 %	3 %	29 %	71 %	86 %	79 %	70 %		69 %	86 %	2 %	35 %	46 %
Norsk Industri	43 %	29 %	51 %	75 %	81 %	58 %	75 %	8 %	59 %	81 %	28 %	43 %	42 %
Offshore Norge	68 %	36 %	57 %	86 %	82 %	21 %	71 %	11 %	79 %	75 %	32 %	18 %	43 %
Sjømat Norge	57 %	23 %	37 %	77 %	87 %	63 %	70 %	2 %	48 %	78 %	15 %	37 %	30 %
Total	36 %	19 %	35 %	74 %	80 %	55 %	72 %	4 %	61 %	78 %	17 %	41 %	40 %

Kilde: NHOs kompetansebarometer/NIFU

Note: Spørsmålet ble kun stilt til bedrifter som oppgav at kompetanseheving var svært viktig.

Note: Byggmesterforbundet er ikke en egen landsforening, men en landsdekkende bransjeorganisasjon for profesjonelle byggefirmaer, som tidligere var medlemmer i Byggenæringens Landsforening.

Vedlegg Spørreskjema og invitasjonsepost

Kjære daglig leder/direktør ved [BEDRIFTSNAVN]

I år gjennomføres 9 utgave av NHOs kompetansebarometer, som er en større undersøkelse av kompetansebehov blant NHOs medlemsbedrifter. I de tidligere undersøkelsene har vi typisk fått svar fra mellom 5 500 – 7 500 bedrifter i NHO-fellesskapet. Det har gitt viktig kunnskap om bedriftenes kompetansebehov og skapt mye debatt om temaet.

På vegne av NHO gjennomfører forskningsinstituttet NIFU nå en ny runde av spørreundersøkelsen. Undersøkelsen sendes til alle NHOs medlemsbedrifter. Ett av åretes spesialtema er grønn omstilling. Denne delen av undersøkelsen sendes også til et samlet norsk arbeids- og næringsliv (både privat og offentlig sektor) og inngår også i et eget prosjekt NIFU gjennomfører på oppdrag for Kompetansebehovsutvalget (<https://kompetansebehovsutvalget.no/>).

Spørsmålene er utformet slik at én person skal kunne svare på vegne av hele bedriften. Dersom det er andre personer i din bedrift som best kan besvare spørsmålene, kan spørreskjemaet videresendes til vedkommende. Spørreskjemaet tar kun 5-10 minutter å besvare.

Begrepet "kompetanse" skal her forstås som summen av kunnskap og ferdigheter som man har tilegnet seg gjennom utdanning, arbeid og annen erfaring.

Resultatene fra undersøkelsen skal gi et bedre grunnlag for å forstå bedriftenes kompetansebehov og dermed utgjøre et viktig redskap for rekruttering til din bedrift og bransje. Svarene behandles konfidensielt og enkeltbedrifters svar vil ikke kunne bli identifisert i presentasjonen av resultatene.

Vennligst gå til følgende adresse for å svare på spørreundersøkelsen: **[UNIK LENKE]**

Du kan lese mer om undersøkelsen her: <https://www.nho.no/Politikk-og-analyse/kompetansebarometer/>

Eventuelle henvendelser om spørreundersøkelsen kan rettes til Kristoffer Rørstad i NIFU på e-post: kristoffer.rorstad@nifu.no.

Vi ber om at spørreskjemaet besvares innen fredag **4. november 2022**.

Vi takker for at du og din bedrift bidrar i undersøkelsen!

Med vennlig hilsen

Ole Erik Almlid

Administrerende direktør, NHO

Kartlegging av NHO-bedriftenes kompetansebehov 2022

I år gjennomføres 9 utgave av NHOs kompetansebarometer, som er en større undersøkelse av kompetansebehov blant NHOs medlemsbedrifter. I de tidligere undersøkelsene har vi typisk fått svar fra mellom 5 500-7 500 bedrifter i NHO-fellesskapet. Det har gitt viktig kunnskap om bedriftenes kompetansebehov og skapt mye debatt om temaet.

På vegne av NHO gjennomfører derfor forskningsinstituttet NIFU nå en ny runde av spørreundersøkelsen. Undersøkelsen sendes til alle NHOs medlemsbedrifter.

Spørsmålene er utformet slik at én person skal kunne svare på vegne av hele bedriften. Dersom det er andre personer i din bedrift som best kan besvare spørsmålene, kan spørreskjemaet videresendes til vedkommende. Spørreskjemaet tar kun 5-10 minutter å besvare.

Begrepet "kompetanse" skal her forstås som summen av kunnskap og ferdigheter som man har tilegnet seg gjennom utdanning, arbeid og annen erfaring.

Resultatene fra undersøkelsen skal gi et bedre grunnlag for å forstå bedriftenes kompetansebehov og dermed utgjøre et viktig redskap for rekruttering til din bedrift og bransje. Svarene behandles konfidensielt og enkeltbedrifters svar vil ikke kunne bli identifisert i presentasjonen av resultatene.

Eventuelle henvendelser om spørreundersøkelsen kan rettes til Kristoffer Rørstad i NIFU på e-post: kristoffer.rorstad@nifu.no

Vi ber om at spørreskjemaet besvares innen onsdag 4. november 2022.

Vi takker for at du og din bedrift bidrar i undersøkelsen!

Start

1. I hvilken grad har bedriften i dag et udekket kompetansebehov?

I stor grad I noen grad I liten grad Ikke i det hele tatt

Bedrifter som i spørsmål 1 besvarte «i stor grad» eller «noen grad» fikk spørsmål 2 og 3. De andre hoppet til spørsmål 4.

2. I hvilken grad har mangel på kompetanse ført til at bedriften har

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt
Tapt kunder eller markedsandeler	☐	☐	☐	☐
Skrinlagt eller utsatt utvidelse av virksomheten	☐	☐	☐	☐
Redusert virksomheten	☐	☐	☐	☐

3. I hvilken grad er det aktuelt for bedriften å dekke behovet for kompetanse gjennom å...

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt
Heve kompetansen til dagens ansatte	☐	☐	☐	☐
Sette ut tjenester til andre (outsourcing)	☐	☐	☐	☐
Leie inn ekspertise (for en periode)	☐	☐	☐	☐
Ansette nye personer som allerede er i det norske arbeidsmarkedet	☐	☐	☐	☐
Ansette nye personer fra utlandet	☐	☐	☐	☐

4. I hvilken grad antar du at bedriften har behov for følgende fagkompetanse i dag?

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt
Forsvars- og sikkerhetsfag	☐	☐	☐	☐
Helse-, sosial- og idrettsfag	☐	☐	☐	☐
Humanistiske og estetiske fag	☐	☐	☐	☐
Lærerutdanning og pedagogiske fag	☐	☐	☐	☐
Matematikk/naturvitenskapelige fag	☐	☐	☐	☐
Ingeniør og tekniske fag	☐	☐	☐	☐
Håndverksfag	☐	☐	☐	☐
Primærnæringsfag	☐	☐	☐	☐
Samferdselsfag	☐	☐	☐	☐
Samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag	☐	☐	☐	☐

5. I hvilken grad antar du bedriften har behov for å rekruttere personale med følgende utdanningsnivå i dag?

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt
Doktorgrad	☐	☐	☐	☐
Universitets-/høgskoleutdanning på mastergradsnivå	☐	☐	☐	☐
Universitets-/høgskoleutdanning på bachelorgradsnivå	☐	☐	☐	☐
Fagskoleutdanning (yrkesrettet utdanning inntil 2 år på nivå over videregående skole, f.eks. teknisk fagskole)	☐	☐	☐	☐
Fullført videregående opplæring, yrkesfaglige programmer (fagbrev, svennebrev)	☐	☐	☐	☐
Fullført videregående opplæring, studieforberedende programmer	☐	☐	☐	☐
Fullført grunnskoleutdanning	☐	☐	☐	☐

6. På hvilke fagområder og utdanningsnivåer har bedriften behov for kompetanse i dag?

	Doktorgrad	Mastergrad	Bachelorgrad	Fagskoleutdanning	Videregående opplæring
Forsvars- og sikkerhetsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Helse-, sosial- og idrettsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Humanistiske og estetiske fag	☐	☐	☐	☐	☐
Lærerutdanning og pedagogiske fag	☐	☐	☐	☐	☐
Matematikk/naturvitenskapelige fag	☐	☐	☐	☐	☐
Ingeniør og tekniske fag	☐	☐	☐	☐	☐
Håndverksfag	☐	☐	☐	☐	☐
Primærnæringsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Samferdselsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag	☐	☐	☐	☐	☐

Bedrifter som besvarte «i stor grad» eller «i noen grad» for alternativet «håndverksfag» i spørsmål 4 eller alternativet «fullført videregående opplæring, yrkesfaglige programmer» i spørsmål 5, fikk spørsmål 7.

7. Hvilke yrkesfaglig utdanningsprogrammer antar du bedriften har behov for i dag?

- Bygg- og anleggsteknikk
- Elektro og datateknologi
- Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
- Håndverk, design og produktutvikling
- Helse- og oppvekstfag
- Informasjonsteknologi og medieproduksjon
- Naturbruk
- Restaurant- og matfag
- Salg, service og reiseliv
- Teknologi- og industrifag

Bedrifter som besvarte «i stor» eller «i noen grad» alternativet «fagskoleutdanning» i spørsmål 5, fikk spørsmål 8.

8. Hvilken type fagskoleutdanning antar du bedriften har behov for i dag?

- Humanistiske og estetiske fag
- Lærerutdanninger og pedagogiske fag
- Økonomiske og administrative fag
- Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag
- Mediefag
- Helse-, sosial- og idrettsfag
- Primærnæringsfag
- Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag
- Annet

Bedrifter som besvarte «i stor» eller «i noen grad» alternativet «ingeniør og tekniske fag» i spørsmål 4, fikk spørsmål 9.

9. Hvilke ingeniørutdanninger antar du bedriften har behov for i dag?

- Byggingeniør
- Dataingeniør
- Elektroingeniør
- Kjemingeniør
- Maskingeniør
- Bioingeniør
- Branningeniør
- HMS-ingeniør
- Prosessingeniør
- Ortopediingeniør
- Petroleumsingeniør
- VVS-ingeniør

IKT og Digitalisering

IKT omfatter i denne sammenheng alt fra utvikling av avanserte IT-løsninger som kunstig intelligens, robotikk og automatisering, tingenes internett, digital sikkerhet til bruk av digitale løsninger for analyse, publisering og markedsføring vha digitale verktøy.

10. I hvilken grad har bedriften i dag et udekket behov for IKT-kompetanse?

I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Ikke relevant
☐	☐	☐	☐	☐

Bedrifter som besvarte «i stor grad» eller «i noen grad» i spørsmål 10, fikk spørsmål 11.

11. Innenfor hvilke av følgende områder er bedriften udekkede behov for IKT-kompetanse knyttet til?

- Kunstig intelligens (maskinlæring og maskinresonnering)
- Robotikk og automatisering
- Elektronikk, maskinvare, smarte komponenter og kommunikasjonsteknologi
- Digital sikkerhet
- Bruke og analysere store datamengder
- Kommunisere og samarbeide på digitale plattformer
- Publisere informasjon på digitale plattformer
- Programmeringskompetanse (software)
- Bruke avanserte analyseprogram (feks. Stata, Tableau)
- Administrative oppgaver
- Brukeropplevelser (UX)
- Systemarkitektur

12. Denne delen av undersøkelsen handler om lærlinger

Er din bedrift lærebedrift?

- Ja
- Nei

Bedrifter som besvarte «ja» i spørsmål 12, fikk spørsmål 13.

13. Har bedriften latt være å ta inn lærlinger til tross for behov?

- Ja
- Nei

Bedrifter som besvarte «ja» i spørsmål 13, fikk spørsmål 14 og 15.

14. Innenfor hvilke utdanningsprogram mangler dere lærlinger og hvor mange?

Utdanningsprogram	Antall lærlinger
Bygg- og anleggsteknikk	<input type="text"/>
Teknikk og industrifag	<input type="text"/>
Restaurant og matfag	<input type="text"/>
Håndverk, design og produktutvikling	<input type="text"/>
Salg, service og reiseliv	<input type="text"/>
Elektro og datateknologi	<input type="text"/>
Naturbruk	<input type="text"/>
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	<input type="text"/>
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	<input type="text"/>
Helse- og oppvekstfag	<input type="text"/>

15. Hva har vært årsaken til at bedriften har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov?

- mangel på søkere
- høyt fravær
- svake karakterer
- svake praktiske ferdigheter
- manglende motivasjon og personlig egnethet
- svake språkkunnskaper
- bedriftsinterne forhold
- andre årsaker

Denne delen av undersøkelsen handler om rekruttering og tallfesting av bedriftens kompetansebehov i dag.

16. Har bedriften forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse det siste året?

- Ja
- Nei

Bedrifter som besvarte ja på spørsmål 16, fikk spørsmål 17-19.

17. Du svarte at bedriften har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse det siste året. Hvilke(n) av disse alternativene stemmer for bedriften?

- Vi fikk ikke ansatt noen.
- Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere formell kompetanse.
- Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med høyere formell kompetanse.
- Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med annen fagkompetanse.

18. Innenfor hvilke fagområder og utdanningsnivåer har dere forsøkt å rekruttere personer uten å få tak i riktig kompetanse, og hvor mange personer dreier det seg om?

Skriv inn antall personer dere ikke fikk tak i det siste året. Hvis det for eksempel er snakk om 5 personer innen håndverksfag fra videregående opplæring, skriv tallet 5 i den aktuelle cellen i tabellen nedenfor.

	Doktorgrad	Mastergrad	Bachelorgrad	Fagskoleutdanning	Videregående opplæring	SUM
Forsvars- og sikkerhetsfag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Helse-, sosial- og idrettsfag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Humanistiske og estetiske fag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Lærerutdanning og pedagogiske fag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Matematikk/naturvitenskapelige fag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Ingeniør og tekniske fag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Håndverksfag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Primærnæringsfag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Samferdselsfag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0
Samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0

Ta kun med personer som er ønsket rekruttert til egen bedrift. Videreformidling av personale til andre bedrifter skal holdes utenfor.

19. Hva var årsakene til at bedriften ikke fikk ansatt og beholdt noen med riktig kompetanse, og fremdeles har et udekket kompetansebehov?

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt
Det var ingen kvalifiserte søkere i bedriftens region	☐	☐	☐	☐
Det var få kvalifiserte søkere i bedriftens region	☐	☐	☐	☐
Kvalifiserte søkere hadde for høye lønnskrav	☐	☐	☐	☐
Kvalifiserte søkere utenfor bedriftens region var ikke villig til å flytte	☐	☐	☐	☐
Bedriften klarte ikke å holde på kvalifisert arbeidskraft	☐	☐	☐	☐

Kompetansebehov knyttet til grønn omstilling

Denne delen av undersøkelsen er knyttet til kompetansebehov for grønn omstilling som NIFU gjennomfører på oppdrag for Kompetansebehovsutvalget.

Vi håper at du og din virksomhet vil bidra til å gi oss mer kunnskap om kompetansebehov knyttet til grønn omstilling i Norge.

Begrepet "kompetanse" skal her forstås som summen av kunnskap og ferdigheter som man har tilegnet seg gjennom utdanning, arbeid og annen erfaring.

20. De neste 7-10 årene, i hvilken grad antar du at en grønn omstilling vil medføre følgende for din virksomhet?

Med "grønn omstilling" mener vi de endringer som må til for å redusere klimagassutslipp i hele samfunnet. Vi tar en bred tilnærming til grønn omstilling som ikke er begrenset til noen utvalgte sektorer eller typer samfunnsaktører, men der hele samfunnet berøres.

	I stor grad	I noen grad	Vet ikke	I liten grad	Ikke i det hele tatt
Omstilling bort fra dagens oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐
Utvidelse av dagens oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐
Endring innenfor dagens oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐
Nedskalering av dagens oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐

Bedrifter som besvarte «i stor grad» eller «i noen grad» i en eller flere av svaralternativene i spørsmål 20, fikk spørsmål 21-26.

21. De neste 7-10 årene, tror du at grønn omstilling vil gi virksomheten endrede behov for ansatte med følgende utdanningsnivåer?

Med "grønn omstilling" mener vi de endringer som må til for å redusere klimagassutslipp i hele samfunnet. Vi tar en bred tilnærming til grønn omstilling som ikke er begrenset til noen utvalgte sektorer eller typer samfunnsaktører, men der hele samfunnet berøres.

	Mer behov for	Samme behov for	Mindre behov for	Vet ikke	Ikke aktuelt/ikke behov for
Doktorgrad	☐	☐	☐	☐	☐
Universitets-/høgskoleutdanning på mastergradsnivå	☐	☐	☐	☐	☐
Universitets-/høgskoleutdanning på bachelorgradsnivå	☐	☐	☐	☐	☐
Fagskoleutdanning (yrkesrettet utdanning inntil 2 år på nivå over videregående skole, f.eks. teknisk fagskole)	☐	☐	☐	☐	☐
Fullført videregående opplæring, yrkesfaglige programmer (fagbrev, svennebrev)	☐	☐	☐	☐	☐
Fullført videregående opplæring, studieforberedende programmer	☐	☐	☐	☐	☐
Fullført grunnskoleutdanning	☐	☐	☐	☐	☐

22. De neste 7-10 årene, tror du at grønn omstilling vil gi virksomheten endrede behov for ansatte med kompetanse innenfor følgende fagområder?

Med "grønn omstilling" mener vi de endringer som må til for å redusere klimagassutslipp i hele samfunnet. Vi tar en bred tilnærming til grønn omstilling som ikke er begrenset til noen utvalgte sektorer eller typer samfunnsaktører, men der hele samfunnet berøres.

	Mer behov for	Samme behov for	Mindre behov for	Vet ikke	Ikke aktuelt
Forsvars- og sikkerhetsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Helse-, sosial- og idrettsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Humanistiske og estetiske fag	☐	☐	☐	☐	☐
Lærerutdanning og pedagogiske fag	☐	☐	☐	☐	☐
Naturvitenskapelige-, ingeniør- og tekniske fag	☐	☐	☐	☐	☐
Håndverksfag	☐	☐	☐	☐	☐
Primærnæringsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Samferdselsfag	☐	☐	☐	☐	☐
Samfunnsfag, juridiske fag, økonomiske og administrative fag	☐	☐	☐	☐	☐

Bedrifter som besvarte «mer behov for» for alternativet «Naturvitenskapelige, ingeniør- og tekniske fag» i spørsmål 22, fikk spørsmål 23.

23. Du har svart at grønn omstilling vil gi virksomheten endrede behov for ansatte innenfor «Naturvitenskapelige-, ingeniør- og tekniske fag». Hvilke fag gjelder dette?

- Biologiske fag
- Fysiske og kjemiske fag
- Matematikk og statistikk
- Informasjons- og datateknologi
- Elektrofag
- Mekaniske fag
- Maskinfag
- Geofag
- Fabrikasjon og utvinning

24. De neste 7-10 årene, tror du at grønn omstilling vil gi virksomheten endrede behov for ansatte med følgende ferdigheter?

Med "grønn omstilling" mener vi de endringer som må til for å redusere klimagassutslipp i hele samfunnet. Vi tar en bred tilnærming til grønn omstilling som ikke er begrenset til noen utvalgte sektorer eller typer samfunnsaktører, men der hele samfunnet berøres.

	Mer behov for	Samme behov for	Mindre behov for	Vet ikke	Ikke aktuelt/ikke behov for
Digital kompetanse (inkl. bruk av digitale verktøy, elektronisk registrering)	☐	☐	☐	☐	☐
Designkompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Energikompetanse (inkl. energisystemer, energieffektivisering)	☐	☐	☐	☐	☐
Juridisk kompetanse (inkl. reguleringer og regelverk)	☐	☐	☐	☐	☐
Lederkompetanse (f.eks. endringsledelse, lede utvikling av nye forretningsmodeller, lede innføring av miljømessige rutiner og praksiser)	☐	☐	☐	☐	☐
Livssykluskompetanse (LCA) og materialkompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Klimarisikokompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Kompetanse om klimaendringer og klimatilpasning	☐	☐	☐	☐	☐
Kompetanse på klimarapportering og klimaregnskap	☐	☐	☐	☐	☐
Sirkulær økonomi (inkl. reparasjon, vedlikehold)	☐	☐	☐	☐	☐
Teknologisk kompetanse (f.eks. prosesssteknologi, robotisering, maskinlæring)	☐	☐	☐	☐	☐

25. De neste 7-10 årene, tror du at grønn omstilling vil gi virksomheten endrede behov for yrker?

Du skal kun oppgi de yrkene din virksomhet vil ha mer eller mindre behov for.

Med "grønn omstilling" mener vi de endringer som må til for å redusere klimagassutslipp i hele samfunnet. Vi tar en bred tilnærming til grønn omstilling som ikke er begrenset til noen utvalgte sektorer eller typer samfunnsaktører, men der hele samfunnet berøres.

	Mer behov for	Mindre behov for
Ledere		
- Politikere og toppledere	☐	☐
- Administrative og merkantile ledere	☐	☐
- Ledere av enheter for vareproduksjon og tjenesteyting	☐	☐
- Ledere i hotell, restaurant, varehandel mv.	☐	☐
Akademiske yrker		
- Realister, sivilingeniører mv.	☐	☐
- Medisinske yrker	☐	☐
- Undervisningsyrker	☐	☐
- Rådgivere innen økonomi, administrasjon og salg	☐	☐
- IKT-rådgivere	☐	☐
- Juridiske, samfunnsvitenskapelige og humanistiske yrker	☐	☐
Høyskoleyrker		
- Ingeniører mv.	☐	☐
- Helserelaterte yrker	☐	☐
- Medarbeidere innen økonomi, administrasjon og salg	☐	☐
- Yrker innen kultur, idrett mv.	☐	☐
- IKT-teknikere	☐	☐
Kontoryrker		
- Kontomedarbeidere	☐	☐
- Kundeserviceyrker	☐	☐
- Økonomi- og logistikkmedarbeidere	☐	☐
- Postbud, arkiv- og personalkontomedarbeidere	☐	☐
- Kontomedarbeidere	☐	☐
Salgs- og serviceyrker		
- Yrker innen personlig tjenesteyting	☐	☐
- Salgsyrker	☐	☐
- Pleie- og omsorgsarbeidere	☐	☐
- Sikkerhetsarbeidere	☐	☐
Bønder, fiskere mv.		
- Jordbrukere	☐	☐
- Skogbrukere, fiskere mv.	☐	☐
Håndverkere		
- Byggearbeidere	☐	☐
- Metall- og maskinarbeidere	☐	☐
- Presisjonsarbeidere, kunsthåndverkere, grafiske arbeidere mv.	☐	☐
- Elektrikere, elektronikere mv.	☐	☐
- Andre håndverkspregede yrker	☐	☐
Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.		
- Prosess- og maskinoperatører	☐	☐
- Montører	☐	☐
- Transportarbeidere og operatører av mobile maskiner mv.	☐	☐
Renholdere, hjelpearbeidere mv.		
- Renholdere mv.	☐	☐
- Hjelpearbeidere	☐	☐
- Kjøkkenassistenter	☐	☐
- Reklamedistributører mv.	☐	☐
- Renovasjons- og gjenvinningsarbeidere mv.	☐	☐

26. I hvilken grad er følgende viktig for din virksomhet for å møte fremtidige kompetansebehov som følge av en grønn omstilling?

Med "grønn omstilling" mener vi de endringer som må til for å redusere klimagassutslipp i hele samfunnet. Vi tar en bred tilnærming til grønn omstilling som ikke er begrenset til noen utvalgte sektorer eller typer samfunnsaktører, men der hele samfunnet berøres.

	Svært viktig	Litt viktig	Ikke aktuelt/ikke viktig
Rekruttere nye ansatte	☐	☐	☐
Kompetanseheving av ansatte	☐	☐	☐
Samarbeid med fagskole	☐	☐	☐
Samarbeid med universitet og høyskole	☐	☐	☐
Outsourcing	☐	☐	☐

Bedrifter som besvarte «svært viktig» for alternativet «kompetanseheving av ansatte» i spørsmål 26, fikk spørsmål 27.

27. Hvilke former for kompetanseheving er relevant for din virksomhet for å møte fremtidige kompetansebehov som følge av en grønn omstilling?

- Ansatte tar delemner ved universitet eller høyskole
- Ansatte tar mastergrad kombinert med jobben
- Jobbrotasjon i virksomheten
- Kurs og opplæring i regi av eksterne tilbydere
- Ansatte benytter seg av digitale opplæringskurs og hjelpemidler
- Ansatte tar fag- eller svennebrev
- Erfaringsutveksling mellom kollegaer
- Ansatte tar doktorgrad kombinert med jobben
- Ansatte deltar på bransjeprogram for kompetanseheving
- Kurs og opplæring internt i virksomheten
- Ansatte tar bachelorgrad kombinert med jobben
- Ansatte tar fagskoleutdanning
- Andre kompetansehevede tiltak

28. Vennligst oppgi hvilken region bedriften tilhører

29. Hvor mange ansatte er det i bedriften som besvarelsen gjelder?

- Færre enn 10 ansatte
- 10-19 ansatte
- 20-49 ansatte
- 50-249 ansatte
- 250 ansatte eller flere

30. Takk for besvarelsen fra din bedrift.

Eventuelle kommentarer kan skrives i tekstfeltet under:

Tilbake

Send inn dine svar

Tabelloversikt

Tabell 1.1 Antall svar som inngår, bruttoutvalg, svarprosent og andel per landsforening.....	14
Tabell 1.2 Antall svar som inngår, bruttoutvalg, svarprosent og andel per NHO-region	15
Tabell 1.3 Beskrivelse av NHOs landsforeninger, antall medlemsbedrifter og antall de sysselsetter/årsverk.....	16
Tabell 2.1 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad vil gjennomføre tiltak for å skaffe bedriften tilstrekkelig kompetanse, etter tiltak i 2022. (N=3053).....	28
Tabell 3.1 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for følgende fagkompetanse, etter landsforeninger i 2022. (N=4686)	32
Tabell 3.2 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer, etter sentralitetsindeks i 2022 (N=4686).....	36
Tabell 3.3 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer, etter landsforening i 2022 (N=4686).....	37
Tabell 3.4 Andel NHO-bedrifter med behov for kompetanse, etter fagområder og utdanningsnivåer i 2022 (N=4686).	38
Tabell 3.5 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter landsforening og studieprogrammer 2022 (N=3158).....	41
Tabell 3.6 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter NHO-region og studieprogrammer 2022 (N=3158).	42
Tabell 3.7 Andel NHO-bedrifter med behov for fagskoleutdanning, etter landsforening og de fem mest etterspurte studieprogrammene 2022 (N=3158).....	45
Tabell 4.1 Andel NHO-bedrifter med behov for lærlinger, antall lærlinger de mangler, estimert antall bedrifter med lærlingbehov og estimert mangel på lærlinger i 2022.....	59
Tabell 5.1 Andel NHO-bedrifter som ikke fikk tilsatt ønsket kompetanse det siste året, og hva de valgte å gjøre, etter landsforening. (N=2227)	65

Tabell 5.2 Årsaker til at bedriften ikke fikk tilsatt personer ved utlysning av stillinger, andel som i stor eller noen grad oppga dette i 2022. (N=2227).....	67
Tabell 5.3 Andel NHO-bedrifter med rekrutteringsproblem, antall personer disse har behov for, estimert antall bedrifter med behov, estimert antall nytilsatte. (N=2227)	68
Tabell 5.4 Estimert behov for nytilsatte, etter fagområder og utdanningsnivå i 2022. (N=2227)	70
Tabell 6.1 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at bedriftene vil bli påvirket som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene, etter landsforening. (N=4686)	73
Tabell 6.2 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer behov for følgende utdanningsnivåer som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)	75
Tabell 6.3 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer behov for personale med utdanning innenfor følgende fagområder som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)	77
Tabell 6.4 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer eller mindre behov for utvalgte yrker som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. Svaralternativene vet ikke og ikke aktuelt er ikke vist i figuren (N=2923)	80
Vedleggstabell 1 Andel bedrifter som i stor og noen grad har udekket kompetansebehov, etter NHO-region og økonomisk region i 2022. (N=4686)	84
Vedleggstabell 2 Andel bedrifter med i stor og noen grad behov for følgende utdanningsnivåer i 2022. (N=4686)	87
Vedleggstabell 3 Andel bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanningsprogrammer, etter region i 2022. (N=3158)	87
Vedleggstabell 4 Andel bedrifter med teknisk- og ingeniørfagbehov, etter ingeniørtype og NHO-region i 2022. (N=2077)	88
Vedleggstabell 5 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov i stor eller noen grad, etter NHO-region og økonomisk region i 2022 (N=4686).....	89
Vedleggstabell 6 Andel lærebedrifter og andel som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov i 2022. (N=4686 og N=2393).....	91
Vedleggstabell 7 Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse og hva de valgte å gjøre i stedet for, etter NHO-region i 2022. (N=2227).....	92
Vedleggstabell 8 Andel bedrifter som ikke klarte å rekruttere og årsaken til dette, etter NHO-region i 2022. (N=2227).....	93
Vedleggstabell 9 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at de får følgende konsekvenser som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene, etter NHO- region. (N=4686).....	94

Vedleggstabell 10 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at de får følgende konsekvenser som følge av grønn omstilling de neste 7-10 årene, etter NHO-region og økonomisk regioner. (N=4686).....	95
Vedleggstabell 11 Andel bedrifter som antar at de vil få mer behov for kompetanse de neste 7-10 år, etter utdanningsnivå og NHO-region. (N=2923).....	98
Vedleggstabell 12 Andel bedrifter som antar at grønn omstilling vil gi mer behov for ansatte med følgende kompetanse, etter landsforening. (N=2923).....	99
Vedleggstabell 13 Andel bedrifter som mener at følgende former for kompetanseheving relevant for å møte fremtidens kompetansebehov som følge av grønn omstilling de neste 7-10 årene, etter landsforening. (N=2013).....	100

Figuroversikt

Figur 1.1 Antall bedrifter som har inngått i kartleggingene per år og svarandeler, 2014–2022.....	17
Figur 1.2 Antall bedrifter som inngår i analysen og svarandeler per landsforening. (N=4686).....	18
Figur 2.1 NHO-bedriftenes vurdering av i hvilken grad de har et udekket kompetansebehov for årene 2014–2022. (N i 2022=4686)	21
Figur 2.2 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad har et udekket kompetansebehov, etter landsforening i 2019–2022. (N i 2022=4686).....	22
Figur 2.3 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad har et udekket kompetansebehov, etter NHO-regioner i 2022 (N=4686).....	23
Figur 2.4 Andel NHO-bedrifter som i stor og noen grad har et udekket kompetansebehov, etter bedriftsstørrelse i 2022 (N=4686).	24
Figur 2.5 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har tapt kunder, skrinlagt eller utsatt utvidelse eller redusert virksomheten, som følge av et udekket kompetansebehov i 2022 (N=3053).	25
Figur 2.6 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har tapt kunder, skrinlagt eller utsatt utvidelse eller redusert virksomheten, som følge av et udekket kompetansebehov i 2022, etter landsforening (N=3053).	26
Figur 2.7 NHO-bedriftenes strategier for å dekke kompetansebehovene sine, etter strategi i 2022 (N=3053).....	27
Figur 3.1 Andel bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse, etter fagområder i 2022 (N=4686).....	30
Figur 3.2 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for følgende fagkompetanse i 2019–2022 (N=4686).....	31
Figur 3.3 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer i 2022 (N=4686).	33
Figur 3.4 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer for årene 2019–2022.....	34

Figur 3.5 Andel NHO-bedrifter som i stor eller noen grad har behov for kompetanse på følgende utdanningsnivåer, etter bedriftsstørrelse i 2022 (N=4686).....	35
Figur 3.6 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter yrkesfaglige utdanningsprogram i 2022 (N=3158).....	39
Figur 3.7 Andel NHO-bedrifter med behov for yrkesfaglige utdanninger, etter yrkesfaglig studieretning i 2019–2022 (N=3158).	40
Figur 3.8 Andel NHO-bedrifter med behov for kompetanse med fagskoleutdannede, etter landsforening i 2022. (N=4686)	43
Figur 3.9 Andel NHO-bedrifter med behov for fagskoleutdannede, etter fagretning i årene 2019-2022 (N i 2022=2472).....	44
Figur 3.10 Andel NHO-bedrifter med behov for ingeniører og teknisk kompetanse, etter landsforening i 2022 (N=4686).....	46
Figur 3.11 Andel NHO-bedrifter med behov for ingeniører og teknisk kompetanse, etter NHO-region i 2022 (N=4686).....	47
Figur 3.12 Andel NHO-bedrifter med behov for ingeniører og teknisk kompetanse, etter ingeniørutdanninger i 2022 (N i 2022=2077)	48
Figur 3.13 NHO-bedrifters vurdering av i hvilken grad de har udekket behov for IKT-kompetanse i 2022 (N=4686).....	49
Figur 3.14 Andel NHO-bedrifter med udekket behov for IKT-kompetanse i stor eller noen grad, etter landsforening i 2022 (N=4686).....	50
Figur 3.15 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov i stor eller noen grad, etter NHO-region i 2022 (N=4686).....	51
Figur 3.16 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov i stor eller noen grad, etter bedriftsstørrelse i 2022 (N=4686).....	52
Figur 3.17 Andel NHO-bedrifter med udekket IKT-behov, etter type IKT-kompetanse i 2022 (N=1938).....	53
Figur 4.1 Andel NHO-bedrifter som oppgir at de er lærebedrifter, etter landsforening i 2022 (N=4686).....	55
Figur 4.2 Andel NHO-bedrifter som oppgir at de er lærebedrifter, etter NHO-region i 2022. (N=4686).....	56
Figur 4.3 Andel NHO-bedrifter som er lærebedrifter og som har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov, etter landsforening i 2022 (N=2393).....	57
Figur 4.4 Estimert mangel på lærlinger, etter studieprogram i 2022.....	60
Figur 4.5 Årsaker til at bedriftene har latt være å ta inn lærlinger til tross for behov. (N=378).....	61
Figur 5.1 Andel NHO-bedrifter som har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse det siste året, etter landsforening (N=4686).....	63

Figur 5.2 Andel NHO-bedrifter som har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse det siste året, etter NHO-region. (N=4686).....	64
Figur 5.3 Estimert behov for nytilsatte per landsforening i 2022. (N=2227)	69
Figur 6.1 Andel bedrifter som i stor og noen grad antar at bedriftene vil bli påvirket som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=4686)	72
Figur 6.2 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer, samme eller mindre behov for følgende utdanningsnivåer som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)	74
Figur 6.3 Andel bedrifter som antar at de vil ha mer, samme eller mindre behov for følgende fagområder som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923).....	76
Figur 6.4 Andel bedrifter med behov for naturvitenskapelige-, ingeniør- og tekniske fag som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene, etter fagfelt. (N=924)	78
Figur 6.5 Andel bedrifter som antar at de vil få endrede behov følgende ferdigheter som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)	79
Figur 6.6 Andel bedrifter som mener at følgende former for kompetansebehov er svært eller litt viktig som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2923)	81
Figur 6.7 Andel bedrifter som mener at følgende former for kompetanseheving relevant for å møte fremtidens kompetansebehov som følge av grønn omstilling de neste 7–10 årene. (N=2013).....	82

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no